

ماتہ آئینہ

(د افسانو مجموعہ)

لائق زاده لائق

ليونى ته چا وئيل چي، ژوندون خه دے،
په خدا شو وئيل، ماتہ آئینہ، دہ

Ketabton.com

کتاب پېژندنه

- * نوم _____ ماتہ آئینہ (افسانې)
- * ليکوال _____ لائق زادہ لائق
- * د چاپ کال _____ جون ۲۰۰۹ء
- * شمېر _____ ۱۰۰۰
- * بيه _____ سل روپۍ (۱۰۰)
- * ټاټېل _____ بخش سنز جنګي محله پېښور
- * کمپوزر _____ ارشاد خان (پښتو اکېډيمی)
- * چاپ ځای _____ ضياء سنز پرنټرز پېښور

خوړونکي :- د پښتونخوا د پوهنې ديره پېښور

د ملاوېدو درک

- ⊗ يونيورستي بک ايجنسي خېبر بازار پېښور ښار
- ⊗ دانش کتابتون محله ډهکي نعلبندي پېښور
- ⊗ د پښتو اکېډيمی د کتابونو دکان پېښور يونيورستي
- او ددې ترڅنګه د کتابونو هر لوی دکان

زما دغه ساندي ساندي فکرونه

د

خدائے بخنبلي راحت زاخبلي ، خدائے بخنبلي مير مهدي شاه مهدي ، خدائے بخنبلي قلندر مومند ، خدائے بخنبلي امير حمزه خان شنواري ، خدائے بخنبلي ارباب رشيد احمد خان د محترم اجمل ختک ، د محترم گل افضل خان ، محترمي زيتون بانو او محترمي سلمی شاهين په درنو نومونو چا چي پښتو افسانه د سيالو سياله کره

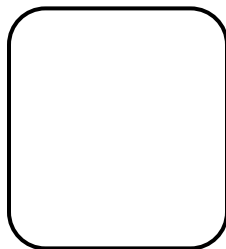
او

د نني دور د بناغليو پروفيسر اسير منگل ، ډاکټر زبیرت حسرت ، بناغلي عنایت الله ضياء ، ډاکټر عرفان ختک او محترمي سيده حسينه گل په خوږو نومونو چي د افسانې د استاذانو په رنگونو کښي د نوؤ نوؤ لارو لټون کوي .

په درناوي

لائق زاده لائق

جون ۲۰۰۹ء

اعزاز

گرا نو مینہ والو ----

کہ ہر خوزما تعلق د پښتو د مردم خیزی خاوری، درہ آدم خیل،، سرہ دے۔ خوزما د ژوند زیاتہ برخہ د خپلی خاوری او خپل کور کلی نہ لری په متحده عرب امارات کښی تېره شوې ده۔ بیا هم د خپل وطن او خپلو خلقو سرہ مینہ هر وخت زما په زړه او ذهن کښی ژوندی پاتی ده او ژوندی به وي۔ د شعر و ادب سرہ زما د ورکو والی سرہ مینہ پاتی شوې ده او ---- دې مینې، دې تعلق ---- ماتہ، فنکاری،، او خود لہ۔ ما ل شعوری طور د دې صدی د لوتے فنکار، خیال محمد،، نہ اثر اخستے دے۔ او بیا چي کله ما د استاد غلام علي زوي بناغلي ارشد علي په تړون د لائق زادہ لائق سرہ اولیدل --- نو داسې داسې احساس راتہ اوشو لکه چي دوئي زما نہ ورک وو۔ زه کہ هر خو کوشش او کرم خود بناغلي لا ئق زادہ لائق د شاعری، د هغه د عاجزی، د هغه بی غرضی او د هغه بی کچه خلوص احاطہ په لفظونو کښی نشم کولے۔ زه

چې د دوئي غزلې د دوئي سندرې لولم نو داسې گڼم لکه چې
دا هر څه ئې هم زما دپاره ليکلي دي۔

د لائق زادہ لائق شاعري ددې دور ، ددې وخت مکمله
ترجماني کوي او دغه وجه ده چې د ددې فکر په ټوله
پښتونخوا څه چې په ټوله نړۍ کښې مشهور دے۔

،، ماتہ آئینہ ،، که د افسانو مجموعه ده خوبيا هم په
دې باندې د لائق زادہ لائق شاعرانه رنگ غالب دے او په دغه
شاعرانه او فلسفيانه رنگ کښې هر څوک خپل خپل مخ
ليدے شي۔

ما دپاره دا اعزاز بس دے چې زه په خپل دوستانو
کښې دا ،،لوتے انسان،، هم لرم۔ زما دا دعا ده چې د دوئي
دغه ادبي هلې ځلې دې لانورې هم پياوړې شي۔ چې پښتانه
ليکوال ، پښتانه فنکاران ترې استفاده کوي۔ زه درنه د لائق
زادہ لائق هم په دې شعر اجازه غواړم چې :-

خبر که زه خفه شم خوياران دې خفه نشي
خدایه دا مې سوال دے يو انسان دې خفه نشي

په مينه او افتخار

محمد عباس خان

شارجه، متحده عرب امارات

خپله افسانه

زۀ چي کله کله يوازي ناست يم نو سترگي پتې کړم او د خپلو ناقراره فکرونو په جلب کبني تر ډېره لرې لرې پوري لار شم - او بيا زۀ يوې داسې دنيا ته اورسم چرته چې ،ژوند ، د مينې او سکون سندرې وائي چرته چې د يو بې وسه او بې کسه ، مينې ، ، يوه سلگي هم په ټول کائنات کبني زلزلې راولي - چرته چې نۀ څوک د حالاتو او وختونو ،جبر ، ، پېژني او نۀ څوک د ظلم او زياتي د تصور سره آشنا وي - دلته د فطرت په غېږه کبني بڼکلاگانې او بنائستونو يو بل له جوختې غاړې ورکړې وي - دلته د محرومي تصور کول هم ډېره لويه گناه

گنله شي - زه د يوې وړې ذرې غوندي په دغه بنکلاگانو کښې
 اوتر اوتر گرځم او بيا مې دغه لېوني فکرونه نور هم لري بوځي
 دومره لري چې زه د خپل ځان نه هم ورک شم - زه او زما ځان د
 يوبل په تکل کښې سرگردانه گرځو - او بيا چې کله زه د
 ,,لاشعور،، نه د ,,شعور،، په درشل قدم ږدم نو تيندک
 وخورم او دغه تيندک سره مې سترگې او غږېږي شي چې گېر
 چاپېره وگورم نو هر خوا د ظلم او وحشت لمبې بلې ښکاري -

په دغه لمبو کښې د يو بې وسه او ناقراره ژوندون وړې
 وړې سلگۍ ,,سپريتوب ،، په چپه خوله اوري - د حالاتو د جبر
 د لاسه د مئينانو د ژوبل ژوبل زړونو هره يوه څړيکه زما د زړه
 تل ته رارسي او بيا چې زه کله د نيمگړو نيمه خوا ارمانونو په
 ورانه هديره کښې ځوړند سر ولاړ ملامته ,,احساس ،، ته
 وگورم نو د خيالونو او فکرونو لري مې تار په تار شي - زما د
 ,,امېد ،، آئينه په زمکه راپرېوځي او سره د راپرېوتو توتې توتې
 شي -

زه په دغه ماته ,,آئينه ،، کښې ځان ته وگورم ځان راته
 توتې توتې ښکاره شي د خپل ځان نه او پرېرم د هر وېښته نه
 مې خوله روانه شي زه په رپېدونکو لاسونو قلم راواخلم دا هر
 څه وليکم - څوک ورته شاعري وائي او څوک ورله د افسانو نوم
 ورکړي - خوزه د شاعري او د افسانه نگاري د رموزو سره

اشنا نہ یم۔ نہ پوہپریم چہ دغہ حق مہی،، لاشعوری طور،، تر
 کومہ حدہ ادا کرے دے۔

دا فبصلہ بہ زما لوستونکی اوراتلونکی وختونہ کوی
 زما دپارہ دغہ بس دہ چہ د خیلہ مور،، پبنتوژی،، پہ
 اوربل کنبہ مہی دیوبل گل د اپنودو ہخہ اوکرہ۔ ہم پہ دہی
 مہی احساس او ضمیر دوارہ مطمئن دی۔

چہ داستا قیصہ پہ شونہو زما راغلہ
 احساساتو ترپنہ جوڑہ افسانہ کرہ

پہ مینہ

لائق زاده لائق

یادگیرنہ

ددې افسانو ټول کردارونه فرضي دي که

کوم کردار یا کومه واقعه د چا د کردار یا د

ژوند د رښتنې واقعي سره مناسبت لري نو

دا به قطعاً يو اتفاق وي ځکه چې ليکوال د

ټولني خبره کوي د چا د ذات نه.....

لائق زاده لائق

جون ۲۰۰۹ء

ترتیب

۱۲	تندرونہ	*
۲۰	ماتہ آئینہ	*
۲۵	د شپہ سیورے	*
۳۱	ما معاف کرہ	*
۳۷	شناختی کارہ	*
۴۱	تیتہی سترگی	*
۴۵	خادر	*
۵۲	لیکوال	*
۶۵	خیالے	*
۷۲	تہینکس گاد	*
۷۷	اخبار	*
۸۱	تصویر	*

۸۸	قتل	*
۹۴	استاذ گھاڑے واپس کرہ	*
۱۰۰	اوچھی اوہنکی	*
۱۰۵	اخري خط	*
۱۱۴	انصاف	*
۱۲۰	پہ تول پورہ	*
۱۲۷	مور	*
۱۳۲	د کور غل	*

تندرونه

د گل مرجانی په سترگو کبني ناقلا ره اوبسکې تلې راتلې . هغې ته نه خو د شپې د توري تيارې احساس ؤ او نه د موسم د ناکړدو نه خبر وه . نه ئې د اسمان په برېښنا څه کار ؤ او نه ورسره د ځان فکر ؤ . خو چې کله به ئې په لرې واورينو څو کو د تندر د پرېوتو اواز واوړېدو نو اسمان ته به ئې د حسرت په

نظر وکتل او داسی به ئی محسوسه کره لکه چي دغه تندرونه د هغی په زرۀه پرپوخی -

هغه د خپلی خیمې نه بهر ولاړه وه - کله به چي د اسمان برېښناد خیمو په کلي خوره شوه نو گل مرجاني ته به خاموشه او خالي کوخی تر نظره شوې په هر لوري چپه چپیا خوره وه - خودهغی روح ناقلاړه ؤ کله به ئی اسمان ته کتل او کله به ئی په لنه نظر خپلی خیمې ته کتل چي پکښې دلاټین تته ریاخوره وه

د گل مرجاني خوارلس کلن زوئی،، شین گل ،، د موسم نه بهي پرواه په ژور خوب اوده ؤ خود هغی ماشومه لور،، وړمه،، لاهغسی وینه وه - گل مرجانه د خۀ سوچ کولو نه پس په درنو قدمونو خیمې ته راغله په خپلی لور راتیته شوه او په تندي ئی ښکل کره خود،، وړمې،، تبې لاوس هم د کمېدو نوم لانه اخستو- د هغی په سترگو کښې د بي وسی- اوبښکې لړی شوې - ځان سره پټه پټه وژرېده - هغی خپلی ماشومې لور ته خۀ وئیل غوښتل چي بیا ئی د تندر د راپرېوتو اواز واړېدو اوبښکې ئی په خپل خیرن شلیدلي پیڅکي اوچې کرې - او بیا د خیمې نه بهر راووته - اسمان ته ئی وکتل او د وریخو زغلیدو سره د هغی فکرونه هم په شا وزغلبدل - هغی ته یاد شول چي،، سید اغا،، به هغه په ورکوټوالي څومره چیرله او چي کله به ئی ورته د واده خبرې وکړې نو دا به وشرمېده او ورته به ئی

وئیل چي د ،، ماما زويه ، ، ما سره دا خبري مء كوه - د ژوند هېخ پته نء لگي ، ، او بيا هغه ورخ هم راغله چي گل مرجانه د سيد اغا كور ته په سره ډولي - كښي راغله - په هغه ورخ گل مرجانه خومره خوشحاله وه دومره چي هغي ئي تصور هم نء و كړي -

د واده نه پس به چي اغا سحر وختي دفتر ته لارو نو گل مرجانه به ورته تر مابنماه پوري په دروازه كښي ولاړه وه - او چي تر خوبه اغا كور ته نء و راغلي - گل مرجاني به گوت اوبء قدري هم نء خښلې - اغا خو خو خو ځله پوهه كړه چي ،، لېوني - زه خو په دفتر كښي ډېر څه وخورم وڅښم ته ولي داسي خان وږي تږي ساتي ، ، گل مرجانه به ورته په خدا شوه او ورته به ئي وئيل چي ،، د ماما زويه تانه بغبر مي هېخ شي ته هم زړه نء كېږي اغا به د مينې په ډكو سترگو گل مرجاني ته وكتل او بيا به دواړه د خدا نه شنه شول -

او بيا چي كله د گل مرجاني غېږه په شين گل ډكه شوه نو مينه نوره هم سېوا شوه - گل مرجاني ته هغه شپه هم ياده شوه چي كله اغا ساه نيولي كور ته راغلي او گل مرجاني ته ئي ووي چي ،، زمونږ په پاكه خاوره استعماري قواؤ قدم ايښي د د - د ترور لوري اوس وطن ته د قرباني - ضرورت د د - ته راته ووايه چي زه څه وكړم - د گل مرجاني په سترگو كښي غټي

غٹیپ او بنکی راغلی۔ زپہ ئی بی اختیاره غوندی ودانگل او په رپدونکو شونہو ئی اغا ته ووی۔ د ماما زویه زه پښتنه یم زما په رگونو کښی هم د ننگیالی پلار وینه زغلی۔ په دې جهاد کښی ما د خان نه بیله مه گڼه۔ اغا یوه اوږده ساه راښکله لکه چې زپه نه ئی ډپر لوتی بوج سپک شوی وی۔ بیا ئی په خپلو شونہو ژبه راښکله او په نښتی اواز کښی ئی ووی، د ترور لوری ستا جدائی ډپر هگرانه ده، خوددی نه بغیر بله لار نشته چې تا او شین گل نورو مهاجرو سره یو ځای پاکستان ته لاړ شی۔ فکر مه کوه زه به هم ډپر زر درشم۔ ډپر زر،، دای ووی او مخ ئی بل خوا وارولو۔

گل مرجانی ته هغه ورځ هم یاده شوه۔ چې سید اغا هغه یوې قافلې سره ملگری کړه۔ گل مرجانی مخ په دواړه لاسونو کلک نیولے و او چې کله ئی صبر جوابی شونو په بق بق وژرېده قافله د کوزې پښتونخوا په لوری روانه وه۔ سید اغا د لاس په خوزولو هغې ته په مخه ښه وئیل او گل مرجانی خپل گران افغانستان ته په اخري نظر کتل او وړو وړو سلگو سره ئی وئیل،، زما د پلار نیکه وطنه په ځدای دې سپارم،،۔

گل مرجانه خپل زوی شین گل سره پښور سره نزدی یو کیمپ ته راغله۔ د ډپرو منتونو او زارو نه پس ورته یوه خیمه ورکړه شوه او هغې ایله د سکون ساه واخسته۔ د راشن دپاره

ئې روزانه د متعلقه واکمنو ستغې سپورې اورېدې خو په زړه
ئې زغم تېرولو۔ د هجرت په څلورمه مياشت ئې لور وشوه ۔
،، وږمه ،، چې ايله د دريو کالو شوه نو د مور نه ئې د پلار
پوښتنې شروع کړې ۔ خو گل مرجانې به هر ځل هغې له دلانسي
ورکولې او د شپې به ئې ورته د اوده کېدو نه وړاندې د پلار
قيصې کولې ۔ وږمې به د مور په غېږ کېنې سر ايښودے و او د
خپل بابا په فکر کېنې به اوده شوه ۔

گل مرجانې د اسمان په مخ وريځې څارلې او د ماضي
ددغه يادونو په جلب کېنې دومره لرې تلې وه چې ځان ترې هم
ورک و ۔ د هغې په سپين مخ تودې تودې اوښکې يو بل پسې
زغلبدې ۔ چې ناگهانه ئې په اوږه چالاس کېنودو ۔ هغه
وبوږنېده او چې په وار خطايي ئې مخ شاته راوړولو نو
خوبولې شين گل ولاړ و ۔ گل مرجانې زر زر خپلې اوښکې اوچې
کړې او په غريو نيولي اواز کېنې ئې ووي ،، بچيه ته ولي وينس
شومے ئې ،، ، مورې دا تپوس زه تانه کوم چې په دې نيمه شپه
کېنې ته د خيمې نه بهر په اسمانونو کېنې څه لټوي ،، شين
گل په ژور نظر مور ته وکتل ۔ سيلی ۔ نوره هم سپوا شوه ۔ گل
مرجانې زوي له هېڅ جواب ورنه کړو ۔ او په درنو قدمونو د
،، وږمې ،، خواله لاړه ۔ لس کلنې ماشومې ،، وږمې ،، سترگې
وغړولې ۔ مور په تندي ښکل کړه او شين گل پوهه شو چې مور

مې د وږمې د تبې دلاسه سرگردانه ده - زر زړې خپل خادر
 راواخستو او چې کله د خيمې نه بهر وتو نو مور د پلو نه
 راونيوؤ ، په دې نيمه شپه چرته خې ، ، مور ترې په هېبت
 پوښتنه وکړه ، زه ورځم چې د خور دپاره څه دوائې راپيدا
 کړم ، شين گل ساه نيولي ووي گل مرجاني يو سوږ اسوبلې
 وکړو - شين گل ئې خپلې خوا ته رانزدې کړو - او په ژرغوني
 اواز ئې ووي چې ، کم عقله په نيمه شپه دوائې چرته ده ، ،
 هغې په يو لنډ نظر وږمې ته وکتل او بيا د يو ساعت دپاره فکر
 يوړه - هغې شين گل ته د ډېر سوچ نه پس ووي ، ته د وږمې
 سره کښېنه زه دا د مې راځم ، ، شين گل به څه وئيل چې مور ئې
 په شغ د خيمې نه ووته او شين گل غلې ولاړ پاتې شو -

د اسمان برېښنا نوره هم سپوا شوه - د باران خاڅکي
 ورو ورو سپوا کېدل او گل مرجاني د اسمان په برېښنا کښې د
 خپل نامعلومه منزل لارې لټولې - هغه چې کله د مقبرې خوا ته
 ورسیده نو پښه نيولې شوه - هغې داسې محسوسه کړه لکه چې
 په اوږو باندې ئې يو دروند اسماني بوج راپرېوتی وي - گل
 مرجاني د اسمان په برېښنا کښې قبرونو ته وکتل - هغې ته په
 قبرونو ولاړې شنې او سپينې جنډې داسې ښکاره شوې لکه
 چې دې پورې خاندي - هغه په يو ځائ اټاله ودرېده -

دغه ساعت په لرې غرونو یو بل تندر راپرېوتو او دغه تندر سره چې په قبرونو کومه رڼا خوره شوه نو گل مرجانې پکښې خپل سید اغا هم ولیدو . چې سپینې جامې ئې اغوستې وې او د خدا نه شین د گل مرجانې په لور را روان ؤ . د گل مرجانې په ټول وجود وېبسته نېغ ودرېدل . چې کله به اسمان وبرېښېدو نو هغې به سید اغا هم د خدا شین لیدو . او چې کله به تیاره خوره شوه نو سید اغا به په دغه تیارو کښې ورک شو . څه ساعت تېر نه ؤ چې د لالتین یوه تته شان رڼا په دغه ځول کښې ښکاره شوه . گل مرجانه نوره هم خوله خوله شوه . رڼا د هغې خواته نزدې راغله . هغه شین گل ؤ په وارخطایی ئې مور ته ووي موري! زر واپس شه په وږمې څه چل شوم دے .

گل مرجانې چې یو ځل بیا د مقبرې لور ته وکتل نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې سید اغا د مړو په خنداگانو کښې ورک شوم وي . په درنو قدمونو خیمې ته راورسیده او بیا چې د لالتین په تته رڼا کښې په وږمې رابښکته شوه نو وږمې ورو غوندې سترگې وغړولې او دومره قدرې ئې ووي ،، موري بابا به مې کله راځي ،، هغې ،، وږمه ،، خو څو ځلې ښکل کړه سترگې ئې د اوښکور اړکې شوې او څه جواب ته ئې خوله جوړوله چې د خیمې نه بهر ئې د سید اغا خدا واړیده

هغې په وار خطايي کښې شاته وکتل او چې بيا ئې مخ وږمې
ته راگرځولو نو د وږمې سترگې وازې پاتې شوې وې. لکه چې
د خپل ناليدلي پلار د راتلو لارې ته گوري.

تۀ رانغلې زۀ داستا په انتظار ووم
په ککو کښې مې ارمان شو سترگې سترگې

ماتہ آئینہ

لکہ د نور کلہ پہ شان دا ہم د لاهور یو عام مازیگر
ؤ۔ تہول بنار پہ لوگو کنبی پتہ ؤ۔ ولې د شاہی جومات پہ لوپو
منارو لاوس ہم د شفق رنگونہ واضحہ بنکار بدل۔ ددغہ
رنگونو پہ سیوری کنبی چا پہ خوند خوند د قرآن پاک تلاوت
کولو او شوک د مازیگر د نمائندہ نہ پس د امام صہب خبرو

اور بدو ته غلي ناست وو۔ بلخوا جومات سره په ډېره لږه فاصله کښې د ،، شاهي محلي ،، خنداگانې هم واضحه اورېدې شوې۔

چې څنگه څنگه د ورځې په مخ د تورې شپې تور څادر خورېدو نو د گونگروگانو شرنگا سره خنداگانې نورې هم سپوا کېدې۔ خودا څه نوې خبره نه وه۔ شاهي محلي د ډېرو کلونو راسې د ژوند دا تماشي ليدلې وې۔

،، ضمير گل ،، به د هغه ورځې نه هر مازيگر په شاهي محلي کښې ځوړند سر روان ؤ۔ کله نه چې هغه د خپل کلي نه لاهور ته راغله ؤ۔ نو د ډېر کوششونو نه پس ورته معمولي غونډې نوکري په لاس ورغلې وه۔ هغه د شاهي محلي نه څو قدمه قبلي اړخ ته يو کوارټر په کرايه نيولې ؤ۔ دغه کوارټر که هر څو تنگ ؤ خو چې ضمير گل به ورته د ماښام په خره کښې سترې ستومانه راغې او په کت کښې به خور وور پر بوتونو داسې به دمه شولکه چې د مور غېږه کښې ئې سر اېښودې وي۔

ضمير گل د شاهي محلي د ،، ادا بو ،، نه ښه خبر ؤ خو غريبې ئې لويه مجبوري وه۔ او ددغه مجبوري د مخه هغه په خپله وره کمره کښې يو اړخ ته د خپلې ،، مينې ،، عکس لگولې ؤ او بل اړخ ته ئې يوه ،، آئينه ،، لگولې وه چې ضمير

گل به ور کنبی کله کله د خپلې جل وهلې ځوانی څارنه کوله او چې کله به ئې د زړه تارونو د شاهي محلې نغمه وچپرله - نو ضمیر گلابه د خپلې ،،مینی،، عکس ته وکتل - خپلې حیا او پښتو به ورله سترگې ښکته کړې او ضمیر گل به زر غوږونو ته گوتې یوړې ،،توبه خدایه توبه ،، هغه به د ځان سره ووي -

دا د هغه د کلونو معمول ؤ خونن د هغه زړه ډوب ډوب کېدو د خپل کار نه وختي راووتو او تر ډېره ناوخته په شاهي محله کنبې سترې سترې گرځېدو - کله به د خورو اوربلونو تماشې ته ودریدو کله به ئې د گونگروگانوشپنگا سره د زړه درزا سپوا شوه او کله به ئې د شاهي محلې غټ خیتو د لالانو ته په ژور نظر لاندې باندې کتل - د هغه ذهن ته به ډېر داسې سوالونه راغلل چې د جواب په چل به ئې نه پوهېدو -

د ماښام تیاری په خورېدو وې او ضمیر گل ساعت پس خپل کوارټر ته اورسېدو - هغه په مات زړه د کوارټر دروازه خلاصه کړه - او د خور اسمان لاندې په کت کنبې داسې خور وور پرېوتو چې پېزار ویستو ته ئې هم خیال نه شو - په اسمان کنبې ستورو پټ پټانې شروع کړي وو - ضمیر گل دغه ستورو پسې سترگې گرځولې شپه په غزیدو وه خو ضمیر گل له بیخي خوب نه ورتلو - هغه بیا بیا اړخونه بدلول - د څه ساعت دپاره ئې یو ځل بیا اسمان ته وکتل - هلته وریځې یو بل پسې

زغلبدي اوضمير گل داسي محسوسوله لکه چي ٿول اسمان
 په منڊو شوم وي - بيا وريخو په دغه منڊو کبني يوبل
 له جوختي غاڙي ورکړي او گٽان گٽان د ضمير گل د سر
 د پاسه جرگه جرگه شوي - د هغه ساه ډوبه ډوبه شوه - مري ئي
 ونښته -

» وريخي ، ، د هغه په ذهن کبني الول کبدي هغه
 راپاخېدو دوه دري گوته اوبه ئي په ډېر زور د مري نه تيري
 کړي - او بيا د شپي په توره تياره کبني په درنو قدمونو بهر
 ووتو - هغه ته د کوارټر د بندولو خيال هم راغی او لږه شيبه پس
 په داسي حال کبني کوارټر ته واپس راغی چې » د زړه درزا ، ،
 ئي نوره هم سبوا شوې وه - د هغه په هر رگ کبني زلزله وه - د
 تندي خوله ئي اوچه کړه او بيا نېغ کمرې ته ننوتو هغه په
 » آئينه ، ، کبني د ځان کتو دپاره لکه بت اورېدو خو ، ، آئينه ، ،
 په مينځ بيله شوه - ضمير گل خپل ټوټي ټوټي مخ ته نه شو کتلې
 ساه ئي راماته شوه او په وارخطايي ئي ، ، عکس ، ، ته مخ
 راواړولو - ، ، عکس ، ، هم ضمير گل سره سترگي ونه لگولې
 شوې او په درز پر مخي راپربوتو - ضمير گل په درنو قدمونو
 ، ، عکس ، ، ته نژدې ورغلو - په رپېدونکو لاسونو ئي عکس
 راپورته کړو او چي کله ئي د عکس سترگو ته وکتل نو د خولې

نہ ئی بی اختیارہ کریکہ ووتہ حکہ چہ ،، عکس ،، ٲول پہ وینو
کبھی لہلے شوے ؤ۔

چہ می د فکر آئینہ ماتہ شوہ
اوس بہ د خان تصویر پہ خہ کبھی گورم

د شپي سيورے

توله ورخ واورې وريدلې وې خود اسمان په مخ لا اوس
هم توري او گوري وريخې گرځېدې راگرځېدې . کله کله به
اوبنان اوبنان يو خوا بل خوا روانې شوې او په مينځ کښې به
ئې سپوږمۍ داسې مخ رابنکاره کړو لکه د ډېر عمر سترونده
پښتنه چې د دروازي په چوند کښې مخ رابنکاره کړي . شپه

یخہ وہ او د سپورمی۔ پہ تته رنا کنبی گبر چاپبرہ غرونہ داسی
 بنکار بدل لکہ چہ د سپینو واؤرو لوئے لوئے بتان د خاموشی۔
 پہ ژبہ یوبل تہ ډبر څہ وئیل غواری۔ چہ شپہ پہ غزیدو شوه نو
 ورسره نری نری یخہ سیلی۔ راوالوتہ۔ خو ساعت تیر نہ و چہ
 ددغہ سیلی۔ رفتار پہ سپوا کبدو شو او بیا دومرہ سپوا شوه
 چہ د ځول شکل ئی اختیار کرو۔ تورو او گورو وریځو یوبل له
 نوری ہم جوختی غاری ورکری۔ گبر چاپبرہ داسی نوره تیاری
 خوره شوه چہ د ژمی شپہ ترې ہم ویریدہ۔ او چہ کلہ به سیلی۔
 د کلی پہ کورونو کنبی چورلک وخورو نو د تاخونو لوبنی به پہ
 زمکہ داسی راغورز بدل چہ اواز به ئی تر لری لری پوری
 اوریدے کبدے شو۔ د کلی سپو به د اسمان بر بنیدو تہ و غیل
 خو یخنی۔ به ورله زر خولپې تپې کری۔ کلہ کلہ به چرتہ لری د
 ونو د بناخونو د ماتبدو او د کچہ دپوالونو د غورزبدو اواز ہم
 راغے۔ خونہ پہ ځول او طوفان کنبی کمے راتلو او نہ فطرت د
 چا د جونگرو پہ ورا نبدو ملالہ و۔ څہ ساعت پس سیلی۔ سرہ د
 باران غت غت څاڅکی داسی کارۍ وارۍ راپربوتل۔ لکہ چہ د
 ډبر زغم او صبر نہ پس د یو مئین پہ مخ ناقرارہ اوبسکی کری
 وږی روانی شی۔

پہ دې ځول او طوفان کنبی سیالہ د ځان نہ بی پروا د
 لویی مقبری پہ بن کنبی د لوئے چنار ونی لاندې ولاړه وه۔ سیلی۔

د بن ٿولِي وني ٿپل ناٿپل ڪولِي او ڪله ڪله به ٿي د سيالي د مخ
نه ڄادر هم پورته ڪرو - خو هغي به ڄادر په سر سم ڪرو او په
توره تياره ڪبني به ٿي تور اسمان ته وڪتل - چي ڪله به د سيالي
زور سره د بن د ونو شور په فضا گانو ڪبني خوريدو نو سيالي
به داسي محسوسوله لکه چي هغوي هم د چا په بي وسي ٿرا
ڪوي -

هغي به دغه ٿرا اوربده او ورسره به ٿي په سپين مخ د
حسرت او ارمان اوبنڪي لري ڪبدي - چي شپه نوره هم وغزبده
نود مقبري په مپنخ ڪبني يوه رنا بنڪاره شوه - سياله وبورنبده
رنا ته ٿي په غور وڪتل - رنا په دغه ڄول او طوفان ڪبني ڄه
ساعت په ڄائي ولاڙه وه - او بيا د هغي په لور را روانه شوه - په
رنا پسي شاته يو سيورے را روان ۽ - ڄول دنيا په مخه اخستي
وه - او سياله دغه سيوري ته فڪر وري وه -

رنا چي ڪله د چنار لاندي له راغله نود سيالي نه په ڄه
فاصله باندي ودريده - ولي سيوري لاوس هم د مقبري په ونو
ڪبني د سيالي په ٿال جوتي خوري - سيالي ساھ رانڪلي وه -
ولي په خپلو ورو سلگو ٿي اوس هم لاس نه رسيدو - ته ڄوڪ
ٿي ، ، سيوري پوڻتنه وڪره - د سيالي ٿول وجود وبورنيدو - په
يخه يخني ڪبني ٿي په تندي توده توده خوله راماته شوه - په
رپيدونڪو شونڊو ٿي ووي ، ، زه --- زه سياله يم د خان بهادر

لور،، سیوری یو اوږده ساه رابنکله او سیالی د هغه د ساه گرمي محسوس کړه. په دې ځول او طوفان کښې دلته څه کوي،، سیوري بیا پوښتنه وکړه. سیاله ټوله خوله شوه. بې اختیاره ئې د خولې نه وختل،، زه په... زه په خپل گل باچا پسې راغلي يم،، څوک گل باچا... د چا گل باچا،، د سیوري په لهجه کښې تجسس و. وار خطايي وه.

سیالی نه غوښتل چې وړاندې څه ووايي خو ناقراره سلگو ئې د زړه خبره خولې ته راوسته هغې په غور سیوري ته وکتل او بیا ئې ټوله قیصه بیان کړه. هغه قیصه، کومې چې د سیالی ژوند ناقراره کړم و. او ځان ورته مجرم ښکارېدو. د هغه گل باچا قیصه څوک چې په سیالی مین و. خو غریب و او ځکه نو چې کله د خان بهادر خان زلمه زوئ د هغې د مینې په دنیا شکمن شو نو د داسې ځول او طوفان په شپه ئې په چارو توتې توتې کړم و. او د هغه لاش ئې بیا د کلي لوتی نهر ته اچولې و. خو د قاتل پته ئې ځکه نه وه لگېدلې چې د کلي په تانې کښې د هغه د بودا او غریب پلار د خبرې اورېدو دپاره هېڅوک هم نه وو. دا راز صرف او صرف سیالی ته معلوم و. خو غږ ئې ځکه نه شو کولې چې په کور کلي کښې ئې د پلار نیکه په لمن داغ لگېدو.

د گل باچا د مرگ نہ پس به چي کله هم د ځول او طوفان شپه وه نو سياله به مقبرې ته راتله او ترنيمو نيمو شپو به د لوئي چنار د ونې لاندې ولاړه وه - او د خپل ارمان په مزار به ئې اوبنکې تويولې - سيالې چې د گل باچا د اخري سلگو قيصه کوله نو پخپله هم سلگو نيولې وه - خو چې زړه ئې راډک شو نو بق بق په ژړا شوه - د هغې ژړا سره اسمان ډېر زيات وېرېښېدو او د سيالې سترگې د سيوري په مخ پرېوتې - د هغه گرېوان شلېدلې ؤ - د هغه سر سرتور ؤ او د ږيرې وينتۀ ئې گله ډو ډو - په يولاس کښې ئې رڼا نيولې وه او په بل لاس ئې خپلې اوبنکې اوچولې -

د سيالې خوله وازه پاتې شوه - بيا ئې په وار خطايي ووي - ،، بابا ته خو هم ژاړې ولې ،، سيوري به لاشۀ جواب ورکولو چې ځول او طوفان نور هم سپوا شو - ورسره د باران کړې وږې شيبې هم راغلې - په مقبره کښې د ونو د خانگود ماتيدو او دمړو د خنداگانو اوازونه سپوا کېدل - رڼا د سيالې د مخ نه ورو ورو په بيرته روانه شوه - او هغې رڼا پسې روان سيورم هم وليدو - د هغې ټول وجود د ويرې نه خوله خوله ؤ او ذهن ته ئې ډېر سوالونه راتلل - رڼا چې کله د قبرونو مينځ ته ورسیده نو د څۀ ساعت د بليدو نه پس مړه شوه - د مړو خنداگانې نورې هم سپوا شوې او بيا چې سبا شو نو د کلي

خلقود برچم،، شمالے کاکا،، د خیل خوانی مرگ زوئے،، گل
باچا،، د قبر سر ته مریا موندو۔

په سلگو کنبی هم اظهار کولے نشي
لویه خدایه خوک مجبوره پیدا نکړې

ما معاف کرہ

،، ما خو پہ خو خُله قسم و کرو ماریہ زہ... زہ پہ
دہرو زیارتونو و گرخُبدم - دہری توبہ می و ویستی ولی زہ
بادشاہ دے خُکہ نو مانہ هر وخت ،، تا ،، غواری - تا ماریہ
صرف او صرف تا... زہ نہ پوهپریم چہ تا نہ خُنگہ زہ صبر کریم
اخر خُنگہ ؟... تہ چہ ماتہ پہ چپلہ خولہ داسی خواہہ خواہہ

گوری نو لبونے زپہ می ڊپر خہ غواری... ولی زہ هېخ نہ شم
 کولے... زما معصوم ارمان دا کله منی چي زما او ستا تر
 مېنخہ ڊپره لویه فاصله ده تا په نازونو کبني سترگي غړولي
 دي او زه په غمونو کبني رالوئے شوے يم... زه خود خاورود
 داسي کچه کور اوسېدونکے يم کوم کور چي په ټول عمر کبني
 د خوشحالي خوب هم نه دے ليدلے... منم چي زه تاله محلونه
 نه شم جوړولے... ولي د زپه په محل کبني مي د ډپري مودې
 راسي ساتلې ئې... زما په هره ساه کبني او زما د وينې په هره
 قطره کبني ستا مقدس ارمان خوندي دے... ماريې ما که
 خدائے پاک ته په سلگو سلگو ژړلي دي نو زما هرې سلگي او
 هرې اوبنکي ترې نه ستا سوال کرے دے... د خپلې هرې
 خوشحالي په بدل کبني د خپلې هر تمنا او هر خواهش په بدل
 کبني خو ماريې ته خاموشه ولي ئې؟ خه خو ووايه کنه... دا
 خاموشي... دا خاموشي خو ما خوري... خه خو ووايه کنه اے
 بس دمره چي يو ځل راته ډخپل،، ووايه... بيا مي هېر کره... د
 همېشه دپاره... زه درته منت کوم... ماريې منت درته کوم... ته
 ... ته گوري نه؟... د حالاتو او وختونو سپوري مونږ پسې دي
 ... زه ویرېرم... زه... زما په وجود خو... زما په وجود خو
 توده توده خوله راماته شوه... ماتہ الله هو ووايه... ما اوده کره
 ماريې ما اوده کره ته... ته زما په سينه سر کېرده... او... او

هم دغه شان چې ماله خوب راشي چې زه اوده شم ماريې چې زه اوده شم ،، .

هغه سترگي پتهې کړې او د ماريې تصوير ئې سيني پورې جوخت کړو . د هغه وړو وړو سلگو هغه دخيال په نيلي سور کړو . او د حسرتونو او ارمانونو په جلب کبني ئې ډپر لرې بوتلو . ډيوه لاوس هم د هغه سرته بليده . باران کم شوم و خو چې کله کله به شيبه تيزه شوه . هغه به داسې محسوسه کړه لکه چې په کوټه خوک منډې وهي د هغه ټول وجود به په رپيدو شو او د ماريې تصوير ئې سيني سره نور هم جوخت کړو .

،، ماريه ،، د هغه ډپرې مودې راسې خوبه وه ولې نن ئې په زړه بې اختياره راوړدلې وه . هغه ته د سپورمې په رڼا کبني د ماريې خبرې رايا دې شوې . هغه په دغه شپه هم ډپر ژرلي وو . ولې ماريې ته پته نه وه بيا ورته د هغې ټول خطونه رايا د شول چې پکبني مينه وه او د ميني غوښتنه وه . هغه بې اختياره اسويلي کول چې ناگهانه چا دروازه وټکوله . هغه سترگي وغړولې ډيوه ئې راواخسته او په درنو قدمونو دروازې له ورغې . د هغه په مخ اوبسکې روانې وې دروازه بيا بيا وهله کېده او چې کله هغه دروازه خلاصه کړه نو هلته خوک هم نه وو . د شپې په توره تياره کبني د باران شېبو يو بل پورې خندا کوله . هغه د څه ساعت دپاره په دروازه کبني شکمن شاتني ولاړ و او

د ڊيوې په تته رڼا کښې ئې اخوا د پخوا کتل - بيا ئې دروازه بنده کړه او لا کمرې ته رارسېدلې نه ؤ چې دروازه بيا ووهلې شوه خو دا ځل ورسره د ماريې اواز هم ملگرے ؤ - ، شابه دروازه بېرته کړه ټوله لونده شومه ، ، د هغه د پښو نه لکه چې زمکه تختيدلي وي - د کمرې په مينځ کښې اټاله ودریدو اواز بيا راغے ، ، هسې دې دومره يادولم شابه دروازه بېرته کړه ، ، هغه د ماريې اواز اورېدو ولې نه پوهېدو چې څه وکړي - په زړه کښې ئې ډېرې وسوسې تلې راتلې - د دروازې درزېدل ورو ورو سېوا کېدل او ورسره د ماريې د ژړا اواز هم راتلو -

هغه يو ځل بيا ډيوه راواخسته د باران شېبې بڼې تيزې شوې وې - او بيا چې څنگه هغه دروازه بېرته کړه نو چا ورله په مخ يوه درنه څپېره ورکړه او دغه څپېرې سره اسمان وېرېښېدو - هغه په دغه رڼا کښې په خپله دروازه کښې يو سپورے وليدو چې په بق بق خاندې - د هغه وجود وېرېښېدو - دروازه ئې په درز بنده کړه او چې کمرې ته راننوتو نو ډيوه ئې ايله په تاخ کښې اېښودې وه چې په کتې کښې خور وور راپرېوتو - د هغه په مخ توده توده خوله راماته شوه - ټول ساه ساه شو - د هغه د سترگو وړاندې هاغه سپوري چور لکونه خوړل - هغه د دروازې نه بهر اوس هم د ماريې خنداگانې اورېدې - په رپېدونکو لاسونو ئې د ماريې تصوير يو ځل بيا سينې سره

جوخت کړو .، زه ویرېږم . . لېونی ما اوډه کړه . . . ما اوډه کړه ، هغه دومره قدر اووې او بیا ئې سترگې پټې کړې او هله ئې سترگې وغړېدې چې دروازه چا بیا وټکوله . هغه یو نظر بهر وکتل باران ودرېدلې ؤ شپه تېره شوې وه او توده غرمه وه . هغه په ډېره مشکله د کټ نه راپاڅیدو . سترغلي ئې پرسیدلي وو او سترگې ئې تر اوسه سرې وې . هغه په راکنسلو قدمونو دروازه ته ورغی او چې دروازه ئې بېرته کړه نو مخامخ ډاکي ولاړ ؤ . هغه له ئې یو خط ورکړو او په شخ لارو .

هغه لفافي ته وکتل زه ئې اختیاره ودانگل د شپې ټول واقعات ئې ذهن ته راغلل په رپېدونکو لاسونو ئې د ماریې رالېږلې خط پرانستو . هغې د نورو ډېرو خبرو نه علاوه په واضحه ټکو کښې لیکلي وو چې ،، ما معاف کړه . . . ، د ،، معاف ،، ټکي سره په هغه سر وچورلیدو او ځان ورته د هاغه سوال کړي په شان ښکاره شو څوک په ټوله ورځ د ښار په بازارونو کښې گرځي او هر چا ته لاس نیسي ولې هر شته من او په کور پوره سره ورته په ډېر نفرت او سپکاوي سره وائي ،، معاف کړه ،، د هغه په مخ ناقراړه او ښکې په یو بل پسې زغلبدې د ماضي هر یو یاد ورته نیمگرمه خوب ښکاریدو هغه کمري ته دننه راغی د ماریې تصویر ئې راواخستو ، د حسرت او ارمان په ډکو سترگو ئې ورته وکتل . هغه داسې

محسوسہ کرہ لکہ چہ د ماریہ تصویر ہم د هغه غریبی پوری
خاندی او ورته وائی چہ :-

پہوند د شال او شری نہ شی
پہ رنا ورخی بانڈی مہ وینہ خوبونہ

شناختی کارڈ

د شیپی پہ تورہ تیاری او چپہ چپیا کنبی د حادثی
اواز تر لری پوری اوبدے شومے ؤ۔ او د خواؤ شا د نزدی
کلو خلقو د حادثی حائے ته رامندی وهلی۔ کرمے ، ورومبے
سرے ؤ چپ دغه حائے ته راورسیدو۔ هغه په بس کنبی د مرو او
ژوبلو کسانو اندازہ نه شوہ کولے۔ خود ژوبلو کسانو زیبرگی ،
د زنانو ژرا او د ماشومانو چغی ئی اوریدی۔ هغه یو نظر اسمان

تہ وکتل چہی ورباندی د تورو او گورو گورو وریخو داسی تور
 خادر خوؤ چہی نہ خو ورکبسی د ستورو خہ نخبسی لیدے شوہی
 او نہ ترہی د سپورمی رنا سترگی بنکارہ کولے شوہی۔ بیا ئی د
 خپلی بیتہری پے رنا د یو پرق دپارہ ژوبل کسانو تہ وکتل۔ د
 حادثی د زپلو کسانو پہ زرونو کبسی دغہ پرق د امہد دیوی بلی
 کرہی خو کرمی بیا بیتہری بلہ نہ کرہ او پہ تورہ تیاری کبسی ئی
 خان ژوبل کسانو تہ ورسولو ہغہ یو یو کس تہ ورنزدی کپدو او
 خپل رپیدونکی لاسونہ بہ ئی د ہغہ پہ جیبونو تپول۔ خو چہی
 کلہ بہ ژوبل کس زبیرگے او کرونو زہ بہ ئی ترہی لاسونہ رابنکل۔
 او بیا ہغہ ،، یو داسی ژوبل کس ،، تہ نزدی ورغے چہی
 ہر دروند زبیرگے ئی کولو۔ کرمی یوہ او بدہ ساہ رابنکے او پہ
 اطمینان سرہ ئی ورلہ پہ جیبونو لاسونہ ووہل خہ کاغذونہ ئی
 ترہی راویستل خودا پوہہ نہ شو چہی دا روپی۔ دی او کہ نور خہ
 کاغذونہ۔۔۔ او بیا۔۔۔ پہ دغہ تورہ تیاری کبسی د ہغہ ددغہ
 ژوبل سرہی پہ لاس گہری تہ پام شو چہی ورکبسی د ،، ژوند
 رفتار،، خلا کولہ۔ کرمی لاس وراو بد کپو او گہری ئی ترہی
 جب تہ کرہ۔

کرمی بہ لانور کسان لٹھول چہی د لرہ نہ ئی رناگانہی
 ولیدہی چہی د حادثی لوری تہ را روانہی وہی۔ ہغہ زہ پہ دغہ تیاری

کنبی یو اړخ ته شو او چې بیا د کلو خلق د ژوبل کسانو د امداد دپاره رارسېدل نو کرمي ځان خپل کورته رسولی ؤ .

هغه د پنجو په سر خپل کت له ورغی . په کور کنبی چپه چپیا وه . هغه گړی په لاس کړه او په کت کنبی ئې پنبی وغزولې اړخونه ئې بدلول رابدلول او په زړه کنبی ئې د گړی د قیمت په حقله اندازې لگولې . یوه منصوبه به ئې جوړه کړه زره به ئې هغه وړانه کړه . او بیا به ئې په بله منصوبه سوچونه شروع کړل . په دغه ذهني کشمکش کنبی د کرمي سترگې ورغلې .

چې کله د سحر رڼا لگېده نو مور ئې مانځه له پاڅېدلې وه . هغې په خوب اوډه کرمي ته په ژور نظر وکتل او چې بیا ئې د هغه په لاس گړی ته پام شو نو زړه ئې بې اختیاره ودانگل . هغه په چاقو قدمونو د کرمي خوا له ورغله او هغه ئې خوب نه راویښ کړو . کرمي په خوبولو سترگو مور ته په غصه وکتل او ورته ئې ووي ، ، څه چل د مے ، ، مور ترې نه په وار خطایې تپوس وکړو چې ، ، دا گړی چرته وه؟ ، ، کرمي ورته سمدستي جواب ورکړو ، ، --- دا --- دا خو زما د یو ملگري ده ، ، مور ئې زوئ ته په غور وکتل په اوچو شونډو ئې ژبه رابنکله او ورته ئې ووي ، ، هلکه بهانې مه جوړوه . سمه خبره وکړه دا گړی چرته وه . کرمی د مور په دوباره پوښتنه لږ ویریدو او مور ته ئې ووي ، ، دا --- خو ما اخستی ده د برکلي د اول خان نه ، ، مور ئې په

سوالیہ نظر کرمی تہ اوکتل - اوئی وئیل ،، پہ سترگو پروندی
 شی دا خودی د پلار گری ده ،، د کرمی د سر نہ لکہ چہ شنه
 لوخرہ ختلی وی - دهغه د سترگو نہ سمدستی خوب وتبنتدو -
 پہ مری کنبی ئی لاری اوچی شوہی - مور تہ ئی برند برند وکتل
 او پہ ریپدونکو لاسونو ئی جب تہ لاس کرو - چہ د جب نہ ئی
 کاغذونہ راووستل او ورتہ ئی وکتل نو ورومبے نظر ئی د خپل
 پلار پہ شناختی کارڈ پریوتو چہ پہ سرو وینو لرلے وو -

چہ خپل ،، ارمان ،، پہ وینو سور وینمہ
 پہ خپلو سترگو می باور نہ راخی

ٲیتې سترگې

د مور د مرگ نه پس به ماشومه ،، ناز پري ،، د
مشر خان په کور کښې يو خوا ته غلې ناسته وه . که ،، غټې بي
بي ،، به ورته د څه کار ووئيل نو هغې به په چپه خوله کار وکړو
- او بيا به يو خوا ته يوازې يوازې کښناسته - خو وخت سره سره
هغې دغه د ژوند غم له په خپله سينه کښې ځائ ورکړو او د
خپلې مور په رنگ ئې د ،، نائیکانو ،، خدمت ته ملا وتړله - او

بیا چہی خو کالہ پس د هغہی د معصومیت سرہ ،، خوانی ،،
 مستی شروع کرہ نو د هغہی پہ سور سپین مخ د رنگونو پت
 پتانی سپوا کبدل - پہ زرو او خیرنو جامو کبسی بہ پری ہم د چا
 دا گمان نہ راتلو چہی گنی ،، نازیری ،، ددی کور نوکرہ ده - د
 مشر خان لوپہ بہ د نازیری بنائست تہ تینگہد مے نہ شوہی حکہ
 نوپہ ورہ ورہ خبرہ بہ ئی تنگولہ - خو نازیری دغہ ،، نازونو ،، تہ
 خان نیولے ؤ - حکہ چہی د خدائے پاک پہ لویہ دنیا کبسی د هغہی
 د داہ خائے ہم دغہ کور ؤ -

یوہ ورخ چہی ،، غتہ بی بی ،، د خپل کشری ورور وادہ
 لہ بر کندي تہ لڑہ نو نازیری ئی کور کبسی پاتہی کرہ - خودا خہ
 نوہی خبرہ نہ وہ حکہ چہی د غتہی بی بی پہ هغہی اعتماد ؤ -
 ،، نازیری ،، چہی د کور کارونہ راغونہول نو بیا د پاسہ غرمہ وہ -
 هغہی د خپلی خوبسی هغہ جامہی راواخستہی کومہی چہی ئی درہی
 کالہ وړاندہی ورکوتہی اختر لہ جوړہی کرہی وې - هغہی یو نظر دغہ
 جامو تہ او کتل د خان سرہ مسکہی شوہ او بیا د ماسپنبن د
 مانخہ د تیاری دپارہ غسل خانہی تہ ننوتہ - هغہی پہ خپل بدن پہ
 خوندخونداوبہ اچولہی او ورسره ورسره ئی پہ شونہو کبسی یوہ
 داسی سندره الول کبدہ چہی هغہ پری پخپلہ ہم نہ پوهبده - دا
 غالباً د هغہی د مایوسی اظہار ؤ چہی کلہ کلہ بہ د لاشعور نہ تر
 شعور پوری رارسیدو او بیابہ د شونہو پہ سرونو کبسی ورکبدہ

د هغې سترگې پټې وې چې دغه ساعت د غسل خانې دروازه په درز خلاصه شوه . د ناز پري سترگې بقیې او خوله وازه پاتې شوه . مخامخ مشر خان ولاړ ؤ . هغې که هر خود خان را انغارلو کوشش کولو خود مشر خان د سترگو پردې شلیدلې وې . د غسل خانې وړیو ځل بیا پورې شو او دا ځل چې خلاصیدو نو ناز پري ترې کوزې سترگې راووته . هغې په خپله بې وسه ورځ ډېرې اوبنکې توې کړې . ذهن ته ئې ډېرې خبرې راغلې خود هر سوچ او هر فکر انجام د هغې د رسوایی نه سېوا بل هېڅ هم نه ؤ .

ددې واقعي نه پس به ، ناز پري ، په کور کښې خاموشه خاموشه ناسته وه . ، غټې بي بي ، ، ترې خو ځله پوښتنه هم وکړه خو هر ځل د هغې په مخ تودې تودې اوبنکې یو بل پسې وزغلیدې او خاموشه پاتې شوه . خو ورځې پس چې کله مشر خان د کلي د ، جرگې ، نه واپس کور ته راتلونو د خپل کور نه ، ، قبلې اړخ ، ، ته ئې د جوارو په پټې کښې خپل نوکر ، ، تور گل ، ، سره د چا پټې پټې خبرې واوړیدې . مشر خان دغه خبرو ته پښه نیولې شو د هغه ذهن ته ډېر څه راغلل . غاړه ئې تازه کړه او چې کله ئې د جوارو پټې ته د ننوتو اراده کوله نو جوار وړقېدل . . . . د خان تلوسه نوره هم سېوا شوه او بیا ساعت تېر نه

وچي د هغه پېغله لور د جوارو د پتي نه راووته او كوزې
سترگې په شغ كور ته ننوته .

كه دې سترگې د شعور كله بينا كړې
د خپل ذات په آئينه كښې به ،، خان ،، ويني

خادر

هغه د خه ساعت دپاره خوړند سر ولاړ و او د سوچونوپه لوتی دریاب کښی ئی غوږی وهلی . بیا ئی سر راپورته کړو . یو نظر ئی د خپل کچه او خاؤرین کور ، برگو ، ، ته وکتل چې جولاهگانو ور کښی جالی جوړی کړی وی . بیا ئی خپلو لاسونو وکتل کوم چې داسی چاؤدلی وو لکه چې چا په تیره چاره غوڅ کړی وی . د هغه د لاسونو رنگ که هر خو سور سپین

ۛ۔ وٲی،، جاو لو،، بٲخی تور کٲے ۛ۔ د هغه سترگو کٲی یو
خو اوٲسکو یو بل له غاٲی ورکٲی خو هغه دا فٲصله ونه کٲے
شوه چي دا د خوشحالی اوٲسکي دي او که د خٲلي بي وسه
ورخ اظهار دے۔

د هغه بوٲی، مور چي د کلونو راسي د تي بي مريضه وه
د ٲولي شيٲي د ٲوخٲدو نه ٲس ايله اوس غلي شوي وه۔ ٲېغله
خور ئي د سحر رٲا لگٲدو سره،، چيني،، ته اوبو له ٲلي وه۔ هغه
خه فکر یورو بيا ئي د خٲلي بوٲی، مور ٲه مخ سترگي ٲسخي
کٲي چي ورباندي وخت د ٲول ژوند نا کٲدي بي ترتيٲه ليکلي
وي۔ د هغي سترگي ٲٲي وي او د سپينو وٲٲٲو نه ئي شليدلے
تور سريٲچک يو طرف ته خوٲدلے ۛ هغه ٲه دوٲم نظر ٲه خٲلي
مور باندي خوري ٲرستني ته وکتل۔ چي دوٲره خيرنه شوي وه
چي د،، رنگ،، ئي هٲو ٲته نه لگٲده وٲي مور ئي ٲري اوس هم
مٲينه وه خکه چي دا د هغي د وادهٲ نخٲنه وه۔

هغه یوٲٲر اورٲد اسوٲلے وکٲو۔ او د خٲل کور هغه
الماری له ورغے کومي چي لاتر اوسه ٲوري،، ور،، نه ۛ ليدلے۔
هغه د الماری ٲه بره ٲاخ کٲی ٲروت قرآن شريف را اوچت کٲو
هغه قرآن شريف چي د،، تبرک،، دٲاره د دوي ٲه کور کٲی
ٲروت ۛ۔ وٲي د کلونو ٲٲرٲدو باوجود لا اوسه چا ٲرانسته هم نه
ۛ۔ هغه یو ساعت قرآن شريف خٲلو سترگو ٲوري کلک نيولے ۛ۔

بیا ئی د هغی د لاندی پرتی خوروی۔ راواختی۔ په ژور نظر ئی روپو ته وکتل۔ وبنکي ئی تبتبدل خان سره ئی ووی،، نن نه صبا له که خبر وي،، هغه روپی۔ یو حل بیا د قرآن شریف لاندی کببنودی او خان سره ئی غلي غوندي وخنډل۔

د هغه نوم،، ک شمال خان،، ؤ۔ ولي غریبی۔ کشمالی کرے ؤ۔ د لوائے کلي نه لرې په یوه بانډه کبني وسیدو۔ په ټوله بانډه کبني لس پنخلس کورونه او یو جومات ؤ او هم دغه د کشمالي دنیا وه۔ د هغه پلار به کلي ته روزانه د لرگو گېډے راوړو۔ او د هغی په پېسو به ئی،، کډه،، ساتله۔ د پلار د مرگ نه پس چې کشمالي په ورېمي حل تبر په اوږه کړو نو مور ئی ورته بي اختیاره په ژړاشوه۔ او سینې ته ئی راجوخت کړو۔ د هغه په نازکو اوسرو سپینو لاسونو کبني تبر کله بڼه بنکارېدو خو غریبی ورسره هم دغه،، بڼه،، کولے شو۔ حکه نو ورو ورو عادت شو او بیا ئی دغه معمول ؤ چې سحر وختي به ئی د لرگو گېډے په شا کړو کلي ته به راغے او چې کله به لرگي خرڅ شول نو څه به ئی د مور دوائی شوه او څه،، چائې گوره،،۔

هغه به دا هر څه د خپل خیرن او شیلدلي خادار په پخکي پورې وتړل او کور ته به سترے سترے روان شو۔ چې کله د کلي د لوائے سکول خوا ته ورسېدو نو د څه ساعت دپاره به اورېدو۔ هر ماشوم ته به ئی په زیر زیر کتل۔ او چې د سکول

ماشومانو بہ پہ اوچت او از د قرآن پاک تلاوت کولو نو کشمالے بہ ورته خورند سر ولاړ و۔ پہ مخ بہ ئې غتې غتې اوبسکې راتلې او هر یو تکه به ئې د زرۍ تل ته کوزیدو۔ هغه به هر ځل ځان سره وئیل چې،، دا ځل به که خبر وي د جومات د مولوي صېب نه سبق شروع کوم،، خو غریبی۔ مسلمانۍ ته نه پرېښودو۔

د لوتے سکول نه وړاندې د بسونو او تانگو اډه وه چې ورته بالکل مخامخ د ټوکو یو غټ دوکان و۔ په دغه دوکان کبښې به هره ورځ ټوکي خرڅېدل۔ کشمالے به کله کله د دغه ټوکو د رنگونو تماشې ته پښه نیولې شو۔ خو چې کله به ئې خپلې خیرې لمنې ته وکتل نو په اوچو شونډو به ئې ژبه رابښکله او د هاغه ځائے نه به چاق چاق روان شو۔ ولې د څو میاشتو راسې به کشمالے دغه دوکان ته هره ورځ ودرېدو۔ لږ ساعت نه ډېر ساعت۔ هغه به په دوکان کبښې مخامخ یو خورند خادر ته کتل او د دغه خادر د هرتا په هر یو رنگ کبښې به ورته خپله پېغله خور،، گل جانه،، ښکارېده۔

هغه به په خیال او تصور کبښې دغه خادر گل جانې ته په سر کړو۔ ورته به ئې په غور وکتل۔ په سترگو کبښې به ئې د خوشحالی اوبسکې لارې راغلې۔ هغه به ئې په تندي ښکل کړه۔ سینې ته به ئې راجوخته کړه او ورته به ئې ووی چې،، گل جانې زه نن ډېر خوشحاله،، خو هره ورځ به د لارو بسونو هارنونو د

کشمالی د فکرونو دغه رنگینه سلسله شلوله - هغه خان سره دا کلکه فبصله کړې وه چې هم دا خادر به خپلې خور له یوه ورځ خامخا اخلي - ځکه نو د څو میاشتو راسې به ئې هره ورځ د لرگو د پېسو نه خور وپي - بچت کولې او غلې غوندې به ئې د قرآن پاک د سپوري لاندې کېنودې - هغه دوه درې ځله گل جانې ته ذکر هم کړې ؤ خو گل جانه به ورته د خدا شنه شوه او ورته به ئې وئیل چې ،،للاتا دې خدائے لري زما د سر خادر خو ته ئې ،، کشماله به د خپلې خور په دې خبرو ډېر خوشحالبېدو - نن چې کله گل جانه سحر وختي او بوله لاړه - نو د کشمالي دغه د مودو ارمان راؤپاریدو - خو خان سره ئې ووي ،،نن نه سبا له کخېروي ،، -

د خیالونو د گرداب نه د راوتو نه پس هغه گېډه په شا کړو او کلي ته راغی - نن د هغه گېډه گران خرڅ شو ځکه نو مور له ئې دوائې هم واخسته او خان ته ئې د دوؤ روپو کباب هم واخستل - کباب د هغه ډېر خوښ وو - خو د غریبې پرې مړه گېډه هم سود نه وه - نن چې هغه کلي ته راغلو نو د ټوکو لوتی دوکان ته په ډېر اعتماد سره او درېدو خادر ته ئې لاندې باندي وکتل ولې لاس ئې ورتزدې نه کړه ځکه چې جب ئې خالي وو - کشمالي ټوله شپه د خوشحالی - نه په وینسه تېره کړه - کله به ئې وئیل چې هسې نه گل جانه په دغه خادر کېنې د نظره

شي - کله به ئي سوچ کولو چي هسي نه چي څوک ئي رانه رشته
 وغواړي - گل جانه د ورور د احساساتو نه خبر وه ځکه نو ورسره
 ويښه ناسته وه - کشمالي ورته څو څو ځله ووي چي ” جيني -
 اوده شه ، ، خو هغې به ورته ووي چي ” ماله خوب نه راځي ، ،
 اخر شپه صبا شوه کشمالي نن خپلې هاغه جامې واغوستې
 کومې چي ئي پينځه کاله وړاندې غټ اختر له جوړې کړې وې
 خو په هر ورکوتي او لوتې اختر کښې د اغوستو باوجود لاوس
 هم نوې وې - د پلاستېکو هغه بوتان ئي په پښو کړل په کومو
 پورې چي ورله خور په ډېره مينه رنگا رنگ توتي کلکې کړې
 وې - په وېښتو کښې ئي ډېره موده پس گومنز ووهله - نن هغه
 لرگي نه راوړل ځکه نو چاق چاق روان شو - په لاره چي به ورله
 څوک هم مخې له ورغلل نو کشمالي به ورته د څه تپوس نه
 بغېر ووييل چي ” کلي کښې مې څه کار دے ، ، چي څو قدمه
 به لاړو نو روغوندي به ئي په جيب لاس ووهلو او دا تسلي به
 ئي وکړه چي د قرآن پاک د سپوري نه را اخستي روپۍ لاوس
 هم د هغه په جيب کښې دي -

چي کلي ته راوړسېدو نو پښ د ټوکو لوتې دوکان ته
 ورغے او د څه تپوس نه بغېر په رومبي ځل څادر ته نژدې
 ودرېدو - څادر ئي په گوتو کښې واړولو او وپلورلو - د هغه په
 سختو او چاؤدلو گوتو هغه څادر نور هم نرم لگېدو - دوکاندار

کشمالی ته لاندې باندي وکتل خود هغه په مخ د اعتماد په وجه غلے پاتي شو. ,, دا په خورويۍ د مے؟ ، ، کشمالي غلي غوندي ووي. ,, په دولس سوه ، ، دوکاندار خبره په لنډو کره او د کشمالي د سر نه لکه چې شنه لوخره ختلې وي . هغه چرته په عمر کنبې هم دا سوچ نه و کرے چې د خادر قيمت دولس سوه روپۍ هم کېدے شي .

د کشمالي په سترگو تياره خوره وه . د دوکان نه يوي ډډې ته کنبناستو او خپل جب ئې راؤسپر دو . هغه په رپيدونکو لاسونو د خپلو پينځو مياشتو جمع کرې روپۍ شمار لې . دوه درې ځله ترې شمېر هم خطا شو خوبيا ئې حوصله وکره او چې ټولې روپۍ ئې شمار کرې نو ايله پنځه سوه او درې اويا اوختې .

د هغه په تندي خوله راماته شوه . او مری ئې ونښته . بيا ئې زړه ته راغلل چې ، ، زه به خپل کېدے دې دوکاندار سره ټيکه کرم او په خو ورځو کنبې به ورته د گل جانې د خادر قيمت پوره کرم ، ، دغه وخت هغه نه د خپلې بودۍ مور علاج او د خيتې غوښتنې بيخي هيرې وې . هغه راپاڅېدو خود اخل ئې داسې محسوسه کره لکه چې د ټولې دنيا بوج هم د هغه په سرو وي . دوکان ته ورغے خو هلته خادر نه ښکاريدو . په هغه سر وچور ليدو او د خولې نه ئې بي اختياره وختل ، ، ..... آغه .....

آغہ خادر؟.....،، دوکاندر بہ خۂ وئبل غوبستل چہ د موتر ہارن د کشمالي پام سرک طرف تہ راؤگرخولو د دوکان مخی تہ ولاڑ موتر کنبی یوہ دیسی میم صبہہ ناستہ وہ۔ د هغی پہ مخ باندي د میک اپ ،، پیخی ،، واضحہ بنسکار ہدی۔ د هغی سر سرتور و حکہ نو کشمالي د حیا نہ بنکتہ وکتہ او چہ پہ دوہم نظر ئی میم صبہی تہ کتل نو د هغی ہم هاغہ خادر پہ سر و۔ د هغہ پہ ذہن کنبی د گل جانہی خیال پہ تیزی سرہ چورلک وخورو۔ زر ئی مخ دوکاندار تہ راوارولو۔،، د.... داسی بل خادر شتہ....،،،، ولی نشتہ خو پہ نغدو،، دوکاندار د هغہ پہ لاس کنبی پنخۂ سوہ او دري اویا روپی۔ لیدلی وہی د کشمالي پہ سترگو کنبی منت او بی وسی۔ غاری وکری خود دوکاندر هغہ تہ ہلو ونہ کتل۔ هغہ د خپل ضمیر سرہ خپلہ غریبہ ورخ ژرلہ او پہ درنو قدمونو د لوئے دوکان نہ روان شو۔ هغہ د فکرونو یوی داسی چہی پہ مخہ کرے و چہ نہ ورتہ د گاہو د شور احساس و او نہ د کلی د خلقو۔ د هغہ زرہ راډک شوے و۔ خو ژرلے ئی نہ شو۔ نن هغہ د کلی د لوئے سکول پہ خوا کنبی ہلو پنبہ نیولے نہ شو۔ د قرآن پاک ایاتونہ هغہ واوریدل خو پہ ورومبی حل ئی د زرہ تل تہ کوز نہ شول۔ د هغہ ذہن تہ ډپر داسی سوالونہ راتلل چہ تر اوسہ ئی پہ هغی سوچ کول کفر گنلے و۔

هغه به کله پورته اسمان ته اوکتل او کله به ئې لکه د لېونو د ځان سره خبرې شروع کړې. د هغه مری اوچه وه او چې کله به ورته د خپلې خور خیال لکه د دېوال مخې ته او درېدو نو هغه به یوه کریکه اووهله. د کلي خلقو د کشمالي دغه لېونتوب ته کتل خو چاته هم دا معلومه نه وه چې د هغه دتنه انسان ټوټې ټوټې شوې دے. او چې کله هغه د بازار د یوې غاړې نه بلې ته منډه وهله نو بیا د یو موټر د لاندې راپرېوتې و. د کلي خلقو رامنډې کړې. د کشمالي په مخ تودې تودې وینې راماتې وې. هغه په خپل لاس کښې لاوس هم هاغه روپۍ کلکې نیولې وې. د کومو په لورې ډاډ چې هغه د خپلې خور د څادر د اخستو دپاره بازار ته راغلی و. د موټر نه دوه کسان وارخطا راکوز شول. د هغوي د مخ رنگونه تختیدلي وو. په دغه دوو کسانو کښې یوه هاغه میم صېب هم وه د چا په سر چې کشمالي د خپلې خور، ارمان،، لیدلے و.

میم صېب چې د خلقو په گڼه گڼه کښې کشمالي ته اوکتل نو خوله ئې وازه پاتې شوه. د هغې د مخ نه رنگونه په تیزی سره والوتل. هغې د کشمالي په مخ د وینو سیلاب نشو لیدے. په رییدونکو لاسو نو ئې د سر نه څادر راکوز کړو او چې کله ئې د هغه په مخ اچولو نو د کشمالي په سترگو کښې سلگۍ سلگۍ ارمان یو ځل بیا مسکے شو. خو هغه د خپلو

جذبو اظہار نہ شو کولے۔ ہغہ خپل ہاغہ رپیدونکے لاس میم صبب تہ ور اوږد کرو۔ پہ کوم کبني ہغہ لاوس ہم ہاغہ پنخہ سوه او درې اويا روپي۔ کلکې نيولې وې۔۔۔ د کلي خلقو يو بل تہ په سوالیہ نظرونو کتل۔۔۔ او۔۔۔ د کشمالي لاس ہم ہاغسي عزدلے پاتي شو۔۔۔ ہغہ يو دوه ځله اوږدہ ساه رابنکہ او بيا ئي تودہ وينہ په سرېدو شوہ۔

ساعت پس چي کله د کلي خلقو د کشمالي مرے د ہغہ کور تہ ورلو نو پہ دغہ خلقو کبني ہاغہ میم صبب ہم ځورند سر روانہ وه۔ بل خوا، گل جانہ، لاوس ہم د خپل کور قبلې اړخ تہ د لوتے گت پہ سر ناستہ د خپل لالا پہ انتظار وه۔ ہغې چي د خپل کلي پہ لور دغہ روانہ گنہ گونہ اوليدہ۔۔۔ نو زړہ ئي او درزېدو۔ ذھن تہ ئي ډېرې وسوسې راغلي۔۔۔ ہغې پہ خپلې مور پسې دننہ کوتې تہ منډې کرې۔ مور ئي توخي پہ سر را اخستې وه۔۔۔ او چي کله ورتہ گل جانې خبرہ او کرہ۔ خود ہغې پہ مری کبني لارې اونختې۔ ساه ئي راماتہ شوہ۔

ہغہ لاد مور خوا کبني ناستہ وه چي د گنو کسانو خبرې ئي واوريدې۔ ہغې پہ وار خطايی د کوتې نہ باھر رامندہ کرہ۔ ہغې يو ځل د خلقو خاموشی تہ او کتل او بيا ئي پہ کت غورېدلي، خادر، تہ او کتل۔ څو لحظي لکہ د بت خاموشہ ولاړہ وه۔۔ او چي بيا ئي پہ رپيدونکو لاسونو د کت نہ خادر

را بنکلو نو د خپل لالا په وینې وینې مخ ئې سترگې اولگېدې -
 هغې بې اختیاره چغې کړې --- ،، دا چا ؟ لالا --- دا ولې ؟ ، ،
 هغې په دواړه لاسه خپل مخ وهلو --- وپښتۍ ئې شو کول - خو د
 هغې د دلایسې دپاره څوک هم نه وو - څوک هم نه -
 او چې کله په ژړا ژړا د هغې مری اونخته نو لکه د لېونو په
 خپل ورور راپرېوته او چې په سلگو سلگو ئې د خپل لالامخ ته
 په غور اوکتل - نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې هغه ورته
 په مسکا کښې وائي ،، زما لېونۍ --- زما گل جانې --- مۀ ژاړه
 --- تۀ ولې خفه کېږې --- تۀ اوگوره کنه --- ،، ما --- ما --- خو
 درله دادم ،، څادر ،، راوړم دم ، ، -

چې خندا ئې پرې تر مرگه پیرزو نشي
 د غریب سړي ،، لوائے جرم ،، غریبي ده

لیکوال

هغه په یو داسې ماحول کېښې سترگې غړولې وې چرته چې د «پښتون کلتور»، روایات لاوس هم ټول ژوندي وو - گودرونه اباد وو اخترونه لاگرم وو او د کلي په کوڅو کېښې به لا اوس پټ پټ پټ پټ او چندروگانې کېدې - په حجرو کېښې به د شپې تر ناوخته پورې د ستار د ترنگ او د منگي د تنگ سره لاوس هم ټپې او چاربيتې وئیلې کېدې - او که چرې به حجري ته کوم

مشر رانتوتو نو په هر لور به خاموشي خوره شوه. د چيلم لوكي به په برگو كښې ورك شول او د ستار اواز به ورو ورو غلې شو. زلمو به د مشر خبرو ته غوږ نيولې ؤ او تر هاغې به ئې خه نه وئيل تر څو به چې مشر واپس نه و تلې.

د كلي پېغلو به كله كله په گودر مازيگر گرم كړو او په خدا خدا به ئې يو بل بنه په اوبو وويشتل. خو چې كله به د ماښام په تروږمې كښې دغه پېغلي لوندې خوشتې كورونو ته راغلي نو نه خو به ورته مور پلار خه وئيل او نه به ورته زلمو وروڼو غاښونه چيچل. ځكه چې دا ددغه كلي، روايات، و.

قبلي اړخ ته د كلي لوءې ډاگ ؤ. چرته به چې هر مازيگر زلمو كېدي كوله. ددې لوبې تماشي ته به د كلي ماشومان هم ناست وو او بوډاگان هم. فرق صرف دومره ؤ چې ماشومانو به د ،سبا، انتظار كولو او مشرانو به ،پرون، پسې منگلي مروړلې. كله كله به د كلي ځني ماشومانو اتني واچولو په گډا گډا به دغه لوءې ډاگ ته راغلل. لوبه به ودرېده. ځوانان به هم په اتني كښې شريك شول بوډاگانو نه به د عمر احساس لرې لاړو او ټول به دغه اتني ته د خدا نه شنه پراته وو. د كلي پېغلي او مشرانې زنانه به هم ددې اتني تماشي ته راووتې.

ژوند كښې مسته سادگي وه. په ټول كلي كښې پنځه شپږ كورونه پاڅه وو ولي د دغه پخو او كچه كورونو تر مېنځه

، فاصله ، نئه وه او ټول خلق به په بنه او بده کنبې یو بل سره اوږه په اوږه ولاړ وو .

هغه په کچه خاؤرین کور کنبې سترگې وغړولې . د خرپوسو او ماشوم والي نه پس چې هغه څنگه د پوهې او شعور په درشل قدم کېښود نو وخت سره سره د کلي روایات او اقدار هم بدلیدل . کور په کور د اوبو نلکې لگېدې او ګودرونه شاپیدل . بیتکونه جوړېدل او حجرې وړاندې . کشران هوبسیاریدل او مشران په معاشره بوج ګڼلې کېدل . ولې هغه د دغه بدلون نه بې پروا ؤ د هغه په ذهن کنبې د ماضي ښکلاګانې او د ماشوم ولي یادونه ټول محفوظ وو . او چې کله ئې دغه یادونه د لفظونه په چوکاټ کنبې ځائې کرل نو هر چا ورته ، لیکوال ، ، ووي . د فطرت د ښکلاګانو اولسي لیکوال ... د هغه دغه اولسي رنگ په هر چا بنه لگېدو ځکه نو په لږ وخت کنبې ډېرو خلقو وپېژندو .

په دغه ډېرو خلقو کنبې یوه ، ، روبي ، ، هم وه . چې د لیکوال د ښځې خپلوانه وه . ځکه نو هغه به اکثر ، ، روبي ، ، کره ښار ته تلو . هغې به هر ځل لیکوال ته په ډېره مینه ، ، هر کله راشه ، ، ووي . لیکوال به ورته خپله نوې لیکنه واؤروله . هغې به داد ورکړو او لیکوال ته به ډاډ ملاؤ شو . داسې ډېر وختونه تېر شول او بیا یوه ورځ لیکوال د خپل کلي په ساده حسن یو

نظم وليكلو - داسې نظم چې ليكوال ئې پخپله په بيا بيا لوستو نه مړېدو - هغه په دې سوچ ډېر خوشحاله ؤ چې كله دا نظم په مشاعره كېښې واړوي نو څومره داد به واخلي -

بيا ئې زړه ته راغلل چې دا نظم اول ،، روبي ،، ته اورول پكار دي - ځكه نو د څه سوچ نه بغير بيار ته روان شو - چې كله د ،، روبي ،، كور ته ورسېدو نو په وړومبي ځل پښه نيولې شو - زړه ئې بې واړه غوندې ودانگل ، خو پوهه نه شو چې څنگه ئې دروازه بيرته كړه نوروبي د خدا نه شنه شوه ،، ماوئيل تاسو به نن خامخا راځئ... دا ... دا زما زړه وئيل او خبر ئې ليكوال صېب... زړه چرې هم دروغ نه وائي ،، هغې دا هر څه په يوه ساه ووي او ليكوال لاساه نه وه اخستې چې ،، روبي ،، په منډه منډه اخبار په لاس راغله - ،، دا اوگورئ ليكوال صېب زه د تيرې يوې اوونې نه ستاسو ليكلې دا افسانه بيا بيا گورم ،، -

د ليكوال په مخ د خوا اعتمادی، اثار نور هم واضحه شول - هغه د روبي د لاس نه اخبار واخستو ډېر ساعت ئې خپلې افسانې او عكس ته كتل او چې سر ئې راپورته كړو نو روبي لاهغسې د خدا نه شنه ولاړه وه - د هغې وړې سترگې نورې هم وړې شوې وې - او په غنم رنگي مخ ئې حيا او ښكلا داسې چورلكونه خوړل چې ليكوال ئې په خپل گرداب كېښې ښكيل كړو - د هغه د زړه درزا په وړومبي ځل دومره سېوا شوې

وہ خو هغه خپلو دغه احساساتو له نوم نه شو ورکولے - «روبي»،
 بنکته کتل او ليکوال د هغې د مخ په غوریدلي کتاب کبسي د
 خپل ژوند فالونه کتل - هغه په دغه ټول لټون کبسي د خپل خان
 نه ورک ورک واپس کور ته روان وو او هله ورته د «خان»،
 احساس وشو چې د بنار په لټه بازار کبسي ورته چا اواز وکړو
 چې «ليکوال صېب غاړې ته شه شاته دې ټرک را روان دے»، -
 د ليکوال د حساس ذهن دپاره دا معمولي واقعه نه وه -
 «روبي»، د هغه زړه ته داسې راننوتې وه چې هغه ته د خپل
 زړه درزا بنکارېده - هغه به ټوله ټوله ورځ يوازې ناست و - خان
 سره به ئې ژړل ولې د «روبي»، نوم اخستل د هغه دپاره گران
 وو - د ليکوال په دې ناخاپه خاموشی د هغه بنځه هم خوځوځله
 شکمنه شوه - خو هر ځل ئې زړه له په «دروغه»، دلایسه ورکړه
 کلونه تېرېدل او د روبي مينه د ليکوال په زړه کبسي نوره هم
 سېوا کېده -

او بيا يوه ورځ ليکوال -... د خپل فراق او ناقراری په
 لمبو کبسي ژوندي ساتلي ټول ليکونه راغونډ کړل او په دې
 خيال «روبي»، کره لارو چې هغې ته د خپلې لېونۍ «مينې»،
 قيصه په تفصيل سره بيان کړي چې څنگه ورسېدو نو د روبي
 په ليدو ئې داسې محسوسه کړه لکه چې هغه هم دده په انتظار
 وه - دا ځل ئې ورله د معمول خلاف په خپل لاس چائي هم پخې

کری۔ د روبی مور هغی ته خو حله ووې چې، په کور کبني نوکرانې شته نو ته ولې خان له تکلیف ورکوي،، - خو هغې ضد کولو او مور ئې زړه نه شو ماتولے -

ليکوال لاد چايو نه دوه گوته نه وو اخستي چې روبي ورته ووې،، تاسو چائي وخبني بيا درسره زما خو ذاتي خبرې دي،، دا ئې ووې او خه کار پسې لاره - د ليکوال په مری کبني چائي گوته شوې د هغه د زړه درزا سپوا شوه - هغه د روبي،، ذاتي،، خبرو اورېدو ته ډېر لېواله ؤ - هغه ډېر کوشش وکړو ولې چائي ئې ونه خبلي شوې - ساعت تېر نه ؤ چې روبي راغله او هغه ته مخامخ کبېناسته - د ليکوال رنگ و تبتېدو - د هغه د وجود هر رگ ټوپونه وهل - خه ساعت روبي بنکته کتل او غلې ناسته وه - ليکوال د هغې د خاموشۍ نه ډېر مطلبونه اخستل خکه نو رپېدونکي وبنکي ئې بيا بيا تبتېدل راتبتېدل - زه ستاسو د ليک قدر کوم - روبي ورو غوندې ووې ليکوال هېخ ونه وئيل صرف سر ئې وخوزولو او يو نظر ئې په خپل لاس کبني د ليکونو مجموعې ته وکتل - روبي مخ بلخوا وارپولو او وې وئيل،، تاسو ډېر ليکل کوئ،، ډېره پوهه لرئ علم لرئ خو په يوه خبره مو هډو سوچ نه دے کرے،، د ليکوال په مخ ډېر سوالونه راغلل - هغه روبي ته په غور او کتل،، تاسو دا سوچ نه دے کرے چې که چرې يو سرے خپلو ماشومانو

بچو او بنحیٰ له دومره لویه دوکوه ورکولے شی نو د هغه په مینه یقین لرل بی وقوفی ده او که نا؟ ،، دائی ووی او په شخ د کمرې نه ووته .

د لیکوال د ټول وجود نه لکه چې ساه وتې وي . د هغه نه خپل لیکونه خواره واره په زمکه پر بوتل . خو په رپیدونکو لاسونو ئې بیا راغونډ کړل . د هغه مری وچه وه او چې راپاڅېدو نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې د کمرې ټول دیوالونه چاپېره چورلي . په رابنکلو قدمونو د ،، روبي ،، د کوره راووتو هغه د خپل ژوند د ټولونو لویه بازي بائیللې وه . ځان ورته مجرم مجرم بنکاریدو . د خپل ځان مجرم . . . د خپلې بنحیٰ مجرم او د خپلو وړو وړو بچو مجرم . چې کله کلي ته ورسېدو نو د خپل کور دروازه ئې په درز بیرته کړه او په وړومبي ځل ئې دا محسوسه کړه چې د خپل کور دیوالونه هغه خوري . نېغ خپلې کمرې ته ورغی . په کت کبسي خو اور پر بوتو او په چغو چغو په ژړا شو . چې کله ئې لږه ساه واخسته نو گېر چاپېره کمرې ته ئې وکتل . هلته کاغذونه گډ وډ پراته وو . صندوقونه تس نس کړی شوي وو او ټولې جامې جوړې خورې وړې پرتې وې . د هغه په خپلو سترگو باور نه راتلو . په وار خطایی د کت نه راپاڅېدو خو ځله ئې سترگې ومړلې . مخامخ په میز د روبي

تصویر پروت و۔ ہغہٴ پہ تندی، دغہ تصویر را اوچت کړو۔ نو ورسره ئې د خپلې بنځې لیک هم لاس ته راغے۔

،، تاته دې روبی مبارک شی۔ ما ستا هر څه ولوستل د وضاحت کولو هېڅ ضرورت نشته ځکه چې ما ډېر صبر کړے دے زه خپلو بچو سره ستا کور پرېږدم چرته ځم؟ دا ماتہ هم پته نشته خوتہ۔۔۔ ته زمونږ دلتون کوشش مہ کوہ،،،

لیکوال دا هر څه خو څو ځله ولوستل۔ د،، روبی،، تصویر ته ئې کتل او بیا لکه د لېونو د خپلې کمږې نه راووتو په کور کښې چپه چپیا وه۔ هغہٴ یو خوا بل خوا منډې وهلي خپلو بچو او بنځې ته ئې اوازونه کول خو هلته څوک هم نه وو۔ هغہٴ په رپېدونکو لاسونو خپل ټول لیکونه راغونډ کړل او څه ساعت پس شعرونه سوزېدل، افسانې لمبه کېدې، تکلونه لوڅرہ کېدل، نظموه ایره کېدل او لیکوال ورته د خندا شین و۔ کله به ئې،، روبی،، یادوله۔ کله خپله ماشومه لور،، خوږه،، او کله به ئې خپلې بنځې ته نعري وهلي۔ هغه په داسې حال کښې د کوره راووتو چې گږېوان ئې شلېدلے و وېښتہ ئې گډ و و او د کلي په هر هره کوڅه کښې ئې په چغو چغو ژړل۔ هغه پښې ابله پښې هر طرف ته منډې وهلي خو چا ورله هم دلایسه نه ورکوله ځکه چې که دا کلے هر څو هم هاغه و۔ ولې اوس ئې،، اقدار،،

او ،، روایات ،، بدل وو ۔ دلته خان حانی وہ او هر سرے د خان
په غم اخته ؤ ۔

خو میاشتی خود کلي خلقو لیکوال ببر سر او شلبدلے
گرہوان یو خوا بل خوا ولیدو ۔ ولې بیائی هېخ پته ونه لگیده
چې چرتہ لارو ۔ اوس چې کله د خوارلسمې سپوږمۍ وي نو د
کلي قبلې اړخ ته د غره د سر نه د هغه د تپو او چاربتو اواز
صفا اوربده شي او چې کله خول او طوفان وي نو د کلي خلق
په لارو کوخو کبني د هغه خنداگانې اوري ۔ مشران وائي چې
لیکوال د کلي په هر کور او هره کوخه کبني موجود دے خو
چاته خان نه بنائي ۔

چې د مینې د لمبو په اور کبني سوزي
هاغه روح به تر ابده په سلگو وي

خیالے

هغوي دواړه د ورکوټوالي ملگري وو. د کلي لارې
کوڅې د هغوي د پټ پټپناهو د هغوي د چندروگانو او نورو
معصومو جذباتو گواه وې. او چې د کومې ورځې نه د مینې
احساس د هغوي لاشعور نه شعور ته راغلې ؤ. نويوبل ئې
خوښ شوي وو. ولې د دواړو تر مېنځه ډېره فاصله وه. گلالی
د ,, خان گل کاکا ،، لور وه او ,, شېر گل ،، د هغوي د کور

پیدائشی نوکر ؤ۔ پیدائشی حکمہ چہ د ہغہ پلار نیکہ ہم ددی
کور نمک خوارہ پاتی شوی وو۔

گلالی د دولت پہ فاصلو عقیدہ نہ لزلہ حکمہ نو خو خو
خلہ ئی شہر گل تہ د خپلی مینې اظهار کرے ؤ۔ ولې شہر گل
دومرہ ہمت نہ شو کولے۔ د خان گل کاکا پہ زپہ د لور دا
عادتونه جوڑ نہ وو خو غر ئی حکمہ نہ شو کولے چہ گلالی۔
نیازینہ وہ او د ہغی زپہ ماتول ورتہ گران بنکار بدل۔ چہ ایلہ
پہغلہ شہ نو خپل ورارہ سرہ ئی د ژوند پہ زندان کبھی بنکپل
کرہ۔ ہغی پپر وژرل ولې اخر ئی د ،، پبنتو،، پہ کرنہ سر
کببندو۔ خود وادہ نہ پس ہغی د سکون ساہ چرې ہم
وانخستہ۔ د ہغی خاوند د پلار ایکی یوزوئے ؤ حکمہ نو چا
ورته ،، بنہ خبرہ ،، ہم نہ شوہ کولے۔ ہغہ بہ توله توله شپہ
یارانو سرہ بھر گر خبدو۔ او گلالی بہ د شہر گل پہ غم کبھی
اوبنکی تویولې۔ بلخوا د گلالی د وادہ نہ پس د شہر گل مزہ
ہم ورو ورو کمپدہ۔ ہر وخت بہ پہ سوچونو کبھی دوب ناست ؤ۔
ولې دا احساس ئی چالہ ہم نہ ورکولو چہ گنی ہغہ تہ د
گلالی نہ بغیر دا ہر خہ نیمگری بنکاری۔

د وادہ نہ یو کال پس د گلالی خاوند امریکی تہ پہ
سپل لڑو او گلالی پلار کرہ راغلہ۔ کلہ کلہ بہ ئی شہر گل

ولیدو۔ دوارو بہ یو بل تہ وکتل او د یو بل پہ مجبوری بہ ئی د صبر ساہ رابنکہ۔

او بیا یوہ ورخ چہی د گلالی۔ د کور تہول خلق د محمد خان د زوئے وادہ لہ بر کنڈی تہ لازل نوپہ خوشی کور کنبی د گلالی۔ جذبات راؤلر زپدل۔ د ہغی پہ زرہ کنبی ناقراری غور خنگونہ شروع کرل۔ اخر صبر نہ شوہ۔ د لوئی دروازی نہ ئی سر رابنکارہ کرو او پہ حجرہ کنبی خورند سر ناست شہر گل تہ ئی اواز کرو۔ د شہر گل دیارہ دا د نہ منلو خبرہ وہ حکہ نوزرہ ئی درز اوخورو۔ د کت نہ راپا خبڈو خو بیا اتالہ ودربدو۔ دہ فکر یورو چہ ورشی او کہ نا۔ خو چہ گلالی۔ بیا اواز کرو نو۔۔ شہر گل نزدی ورغے۔ ہغی تہ ورتہ کور تہ د دننہ راتلو اشارہ وکرہ۔۔۔ او بیا لہ ساعت پس دوارہ پہ خوشی کمرہ کنبی یو بل تہ مخامخ ناست وو۔ د گلالی۔ زرہ بی اختیارہ درزبدو۔ ہغی یوہ خبرہ کولہ او د شہر گل پہ مخ د وار خطایی رنگونو نور خہ وئیل۔

د خہ ساعت دیارہ خاموشی وہ۔ بیا گلالی۔ پہ رپدونکو شونڈو ووی، ماتہ وگورہ زہ جینی۔ یم او ہغہ ہم یوہ پبنتنہ جینی۔ بیا ہم زہ ہر خہ کولے شم او تہ خوزلمے ئی تکرہ ئی نو ولی دہ رنگ داسی زیر تہ تبدیلے دے شہر گلہ د زلمو سرہ بزلی خونڈ نہ کوی،، ہغی د شہر گل پہ سترگو کنبی د

نوتو کوشش وکړو - خوشېر گل ترې سترگې بلخوا واپولې - ،،
 زه ستا په جذباتو پوهېږم گلالی - - - خو ،، د هغه خبره په مری
 کښې ونښته - او گلالی د هغه په مخ د مجبوری رنگونو ته
 وکتل - ،، خبر د م تۀ هېڅ مۀ کوه دا ټول کار به زه وکړم ،، تۀ به
 بېگاته د کوټې نه بهر خملې دا زما حکم د م ،، گلالی دومره
 قدرې ووي او په خۀ کار پسې پاڅېده -

د شېر گل په مری کښې لارې اوچې شوې - هغه د خان
 کاکا په نمک رالوئۀ شو م و - ځکه نو چرې ئې هم داسې نه شو
 کولۀ چې د پلار نیکۀ د کلونو په خدمت باندې اور پورې کړي -
 هغه په دې هم پوهېدو چې که چرې خان کاکا په دې هر خۀ خبر
 شو نو هغه به یوه لحظه هم ژوند م پرې نه ردي - هغه هېڅ
 فېصله نه شوه کولۀ - د کور نه بهر راوتو - په حجره کښې ئې
 چيلم دوه درې ځله ډک کړو خو هېڅ خوند ئې ورنۀ کړو - کله به
 ئې وئیل چې ،، بېگاته هډو کور ته نۀ ځم ،، او کله به ورته د
 مینې او جذباتو احساس ډاډ گيرنه ورکړه چې ،، گورې نا - - -
 گلالی ستا دپاره څومره لوئې قربانۍ ورکولو ته تیاره ده - اخر
 تۀ زلمې ئې پښتون ئې نو بیا ولې د یوې بې وسه پېغلې د
 جذباتو قدر نۀ شې کولۀ ،، -

په دې فکرونو او لامحدوده سوچونو کښې ماښام شو -
 د مور او پلار د بیاییا منت باوجود شېر گل ورتی - ونۀ خوړه او

سم د ما بنام نہ ئی د کوتی نہ بهر په پروت کت کبئی پبئی
 وغزولی - هغه خو حله سترگی پتی کری او هر حل ئی د خپل
 زړه هر درز داسی محسوس کری و لکه چی گلالی را روانه وی -
 هغه خوشحاله هم و او وار خطا هم - پلار ورته ووی چی ،، هلكه
 د ژمی شپه ده بهر مة خمله ناروغه به شی ،، خو هغه ورته
 صرف دومره ووی چی ،، دننه می ساه دو بیری ،، مور ئی
 ورباندی دوه برستن و اچوله او پخپله دننه کوتی ته لاره -

شپه یخه وه - د غرونو په سرونو واوری شوی وی - خود
 مازیگر نه پس موسم صفا شوی و حکه نود خوار لسمی د
 سپورمی - شغلی نوری هم یخی وی چی خنگه خنگه شپه
 پخیده - د شبر گل تلوسه نوره هم سبوا کیده - دوه دری حله د
 پیشو د پنبو بنکالو سره په کت کبئی رانبع شو - کله کله به ئی
 چی پلار دننه په کوتیه په دده واوری دو نو دلته به شبر گل
 غورونه نبغ کرل - چی کله شپه بنه او غزیده نود هغوی د کور
 دروازه ورو غوندی بیرته شوه - په شبر گل یوه تبه تله او بله
 راتله - هغه د ور خلاصیدو نه پس د گلالی د پنبو بنکالو
 اوریده چی ورو ورو د هغه کت پوری راورسیده - هغه په خان
 پوری برستن نوره هم کلکه کره خو ساعت تیر نه و چی ،، چا ،،
 برستن ورو غوندی رانکه او بیا غلی غوندی د شبر گل خوا

تہ راوختل۔ د شبر گل ساه بندہ وه او ټول وجود ئي خوله خوله ؤ هغه نه پوهېدو چې څه وکړي۔

څه ساعت خاموشي وه او بيا په شبر گل چا ورو غوندي پښه واچوله۔ هغه غوښتل چې چغې کړي خو د ويرې نه ترې اواز هم نه شو ختلے۔ ساعت تېر نه ؤ چې چا ترې لاسونه هم چاپېر کړل۔ د شبر گل په ذهن کښې د رسوايۍ هېبتناک احساس راوړاېدو د هغه په مړۍ کښې لارې اوچې شوې۔ د وينې چلن ئي نور هم سېوا شو او د شپې د تېرېدو احساس ورته هله وشو چې کله ئي د پلار خبرې واوړېدې۔ ،، دا خو د پاسه سره گرمه ده او شبر گل بچې مې نن هډو د پاڅېدو نوم نه اخلي ، ،

د شبر گل د ټول وجود نه لکه چې دم ختلے وي۔ هغه برستن په ځان پورې نوره هم کلکه کړه۔ لاس اوس هم د هغه د غاړې نه چاپېره ؤ۔ د هغه هر يو رنگ بې اختياره دانگل او د پلار د بې عزتۍ احساس په يو دوه کښې اټاله کړے ؤ۔ هغه نه پوهېدو چې خپلې مور او پلار سره به څنگه سترگې لگوي۔ هغه د پلار خبرو ته غوږونه نېغ کړي وو۔ ،، د خان کاکا زوم بيگا د امريکې نه واپس راغله دے چې شبر گل پاڅي نو هلته ئي ولېږه او زه څاروؤ له گيا ه راوړم۔ هغه د پلار د پښو اواز اوږېدو۔ چې دکوره ووتو ولي د پلار دې خبرې د شبر گل په

ذهن کنبی یو بل طوفان راپورته کړو . هغه نۀ پوهېدو چې د خان د زوم سره به څنگه سترگې لگوي . مور ئې ورته درې ځله اوازونه وکړل . خو شپږ گل ځان نا غرضه کړو . هغې ځان سره ووي ،، ته خو په سریتوب نۀ پوهېږې خو اودرېږه چې دا برستن درنه گوزار کړم چې پاڅې او که نا ،، د شپږ گل د سر نه شنه لوڅره وخته . هغه د مور د هر قدم اواز داسې اورېدو لکه چې زړۀ له ئې څوک د پلک گوزارونه را اچوي .

چې مور ئې کتۀ ته نژدې راغله نو برستن ئې ترې په درز لري گوزار کړه . شپږ گل زړۀ کلک ونيولو او سترگې ئې پټې کړې ،، وې دا خو ،، خیالې ،، هم راغله دے ،، خو شپږ گل د مور په دې خبره هډو پوهه نۀ شو . د مور نه ئې مخ واړولو او چې سترگې ئې پرانستې نو کشر ورور خیالي ترې دواړه لاس چاپېره کړي وو . شپږ گل یوه اوږده ساه رابښکه او چې ئې اوکتل نو د څو ورځو ،، دیارې ،، سترې کړې خیالې لا اوس هم بې غمه اوده ؤ .

څوک تر سحره ارمانونه ژاړي

څوک بې پروا په خوب اوده پراتۀ دي

تھینکس گاہ

ہغوي دواړه خاموشه ولاړ وو . کله کله به ئې يو بل ته وکتل ولې بيا به ئې سترگې بسکته کړې . دواړو د يو بل د زړه درزار اوربده . ولې چا هم دا همت نه شو کولې چې دغه اظهار په شونډو راوړي . په دېوال باندې يو جولاجاق چاق خپلې جالې ته روان ؤ . هغوي دواړو د جولاد پنجو اواز هم اوربده شو او په جاله کبښې د نښتي ماشي د څانگونو شور

ہم۔ د کړکی۔ په نرو نرو چاؤدونو کښې خوږه خوږه هوا راتله چې د کړکی۔ پردې ئې خوزولې دوي د پردو د خوزیدو دغه اواز هم اورېدو۔ په دې دومره خاموشی۔ کښې،، یو خاموشه اظهار،، د مینې خبرې کولې او دوي دواړه په سترگو سترگو کښې په دغه خاموشه اظهار پوهېدل۔،، جمال،، چې د ډېر وخت نه د،، شمیم،، په مخ سترگې ښخې کړې وې بې اختیاره وې،، ش۔۔۔ شمیم،، شمیم لکه چې د یو ژور خوب نه راپورته شوې وي۔،، هن،، هغې غلي غوندي وې۔ جمال په اوچو شونډو ژبه رابښکه د زړه خبره شونډو له راغله او د هغه د زړه درزا د قابو نه بهر وتله،، ته دا خپل لاس زما په سینه کېږده نو پوهه به شې چې زه څه وئیل غواړم،، شمیم داسې محسوسه کړه لکه چې جمال عن د هغې د زړه خبره کړې وي۔ د څه سوچ نه بغېر ئې منگل د هغه په سینه کېښوده۔ او مخ ئې بلخوا واړولو۔ د جمال د وجود هرې ذرې اور واخستو۔ هغه په خپلو رگونو کښې د شمیم د بدن گرم والی محسوس کړو۔

هغه غوښتل چې شمیم د خپلې سینې سره جوخته کړي خو چې باهر ئې د هغې د پیلار خبرې واړېدې نو وېرېدو۔ هغه د شمیم لاس په خپلې سینې پورې کلک ونيولو۔،، ته پوهه شوې؟ هغه په نښتې اواز کښې ووی۔،، خدائے پاک دې ما مړه کړي،، د شمیم په سترگو کښې د مجبوری اوښکې

لاڙي راغلي۔ جمال د هغي په خوله لاس کښودو۔ او بيا ئي د هغي مخ په دواړو لاسونو کښي ونيوؤ۔ ،، داسي مۀ وايه شميم په ما اعتماد کوه ، مکمل اعتماد ، ، ، زما په تا مکمل اعتماد دے۔ خو خدائے خبر جماله۔۔۔ خدائے خبر چي دا زړۀ مي ولي کله کله دا خبره نۀ مني تا خوزۀ په داسي امتحان کښي اچولي يم چي زۀ ئي هډو په چل نۀ پوهېږم۔ ما خو چري دا سوچ هم نۀ ؤ کړمے۔ دا هر څۀ څنگه اوشو ، ، شميم يو نظر ښکته وکتل او بيا ئي د جمال سترگو ته سترگي راواړولي۔ ،، کاش وخت هم په دې ځائے او درېدے شوے چي ما خپل پاتي ټول عمر تاته په کتو تېر کړمے وے۔ کاش تا ټول عمر هم زما سوچ کولے شوے ، ، هغي دومره قدرې ووي او بيا ئي خپلي اوبنکي قابو نۀ کړمے شوې۔ جمال د هغي هرې اوبنکي ته د خپلي مينې بندونه وهل او هغه ئي دلاسه کوله۔ ،، شميم زما دې ستا په دې پا که مينه قسم وي چي ما نۀ ددې نه وړاندې د چا داسي سوچ کړمے دے او نه دې خدائے پاک زما په زړۀ او ذهن کښي ستا نه سېوا بل څوک ځائے کړي ، ، ۔

په دې اورېدو خدائے خبر شميم ته څۀ خبره راياده شوه هغي خپلي اوبنکي اوچي کړي او په رېږدونکو شونډو ئي ووي۔ ،، جماله ماله داسي کول نۀ وو پکار ځکه چي زمونږه تر مېنځه ډېره لويه فاصله ده دا ما څۀ وکړل۔۔۔ زۀ څومره کم عقلم يم ، ، ،

هغه د کتې لنگې ته کښېناسته او په دواړه لاسونو کېنې ئې خپل مخ کلک ونيو. جمال خه ساعت اتهاله او درېدو بيا ئې په غريو کېنې ووي. ,, شميم ته د جذبو په صداقت ايمان لرې ، ، شميم سر و خوزولو او جمال خپله خبره اوږده کړه. ,, زه د مينې تقدس د جذباتو په لمبو کېنې نه شم ستي کولې. ته باور لره چې که چرې ټول عمر راسره داسې په خوا کېنې ناسته ئې نوزه به درته گورم. شميم زه يو شېل پښتون يم او د يوې پښتنې پېغلې مجبور يانې پېژنم ، ، د شميم زړه له خدائې خبر چې بيا خه راغلل وړو وړو سلگو ونيوه. ,, ته نه پوهېږې ، ، هغې دومره قدرې ووي او بيا سلگو سره هټکو ونيوه.

د کمري نه بهر د شميم مور چا سره په خبرو تيزه تيزه لگيا وه او دلته د جمال په زړه کېنې د مينې طوفان غورځنگونه وهل. ,, شميم داسې مه کوه څوک به راننوخې ، ، راځي دې کنه زه د چانه ویرېږم خونه ، ، شميم په اعتماد ووي. - که هر څو د هغې لهجه کېنې اعتماد ؤ خود جمال نه ساگ سيلی. وړم ؤ. هغه په درنو قدمونو شميم ته ورنزدې شو او په رېدونکو لاسونو ئې راپاخوله د شميم زړه نور صبر ونه کړو او جمال ته ورتر غاړه وته هغه ټوله لکه د پانې رېبده. د جمال په ټول بدن کېنې د شميم د بدن گرم والي چورلکونه خوړل. هغه د شميم مخ دواړو لاسونو کېنې کلک ونيوؤ. د اوبنکو ډکې

سترگي ٿي ورله بنڪلي ڪري۔ د شميم د هر اندام نه لڪه چي
سah ختلي وي او جمال د خپل ڪيفيت اندازه ونه لگولي شوه۔
هغه ڇه ساعت خپلي شونڊي د شميم په سترگو اينبي وي۔

او چي بيا ٿي ڪله خپلي ريبڊونڪي شونڊي د شميم په
زيرو تنبتيڊلو شونڊو اڀنودې نو د ڪمري دروازه په درز بيرته
شوه او جمال د ڪرسي نه سر د لاندي راپڙوتو۔ نو ڪر په وار
خطايي رامنڊي ڪري، سر۔۔۔ خپر خود م ڪنه، هغه جمال
د فرش نه راپورته ڪيو۔ جمال په بقو سترگو يونظر نو ڪر ته
وڪتل، يو ڪلاس اوبه، هغه په اوچو شونڊو ڙبه رانڪه۔ د
هغه ڙپه اوس هم بي اختياره دانگل سترگي ٿي پتي ڪري يوه
ارڊه ساه ٿي رانڪه او د خولي نه ٿي بي اختياره وختل
، تهينڪس ڪاڊ، ، (THANKS GOD)

داسي حالاتو زورولے یمه
چي تصور دي هم کولے نه شم

اخبار

صوبیدار نیک عمل خان د خیلې نوکری اخري سلوټ هم دومره په چستی سره وکړو چې هلو د چا یقین نه راتلو چې گني د هغه عمر پوره پنځوسو کالو ته رسېدلې دے۔ هغه د خپل ریټارنمنټ کاغذونه د کرنل صېب نه په ډېر احترام راواخستل او چې کله ئې په دوېم ځل لاس تندي ته پورته کولو نو کرنل صېب ته ئې په ژور نظر وکتل او لکه د نور کله په شان

ئې دا حل هم داسې محسوسه کړه لکه چې د هغه په وړاندې د هغه زلمه زوئې ارشد ولاړوي.

صوبېدار نېک عمل خان فوخ ته په دې ارمان راغله و چې هغه به هم يوه ورځ لوائې افسر شي ولې د تعليم د کمي په وجه ايله د صوبېدارۍ عهدې ته رسيدلې و. خو هغه مایوسه نه و او د خپل ارمان د تکميل دپاره ئې سترگې د خپل زلمي زوي ارشد په لور وې. ارشد اوس اوس د دولسم امتحان پاس کړې و. پلار به د شپې تر ناوخته پورې زوي ته د خپلې نوکړۍ د زمانې قيصې کولې. او زلمي ارشد ته به ئې وئيل چې زه د هغه ورځې په ارمان يم چې تا د فوخ د يولوائې افسر په وردۍ کښې ووينم. هغه ته د پلار د جذباتو علم و ځکه نو د آئي ايس ايس بي د امتحان دپاره ئې ټول ضروري کتابونه راجمع کړي وو.

او بيا هغه ورځ هم راغله چې ارشد د کمېشن په ورومېني ټسټ کښې د پاس کېدو نه پس کواټ ته د آئي ايس ايس بي دپاره لاړو. او د مقابلې په دغه منډه کښې د خپلو ملگرو نه په هر قدم وړاندې لاړو. د څو ورځو د امتحان نه پس چې هغه کور ته واپس راتلو نو په مخ ئې يقين او اعتماد دواړو چورلکونه خوړل. د ارشد په ليدو د صوبېدار نېک عمل خان زړه د خوشحالي نه بې اختياره ودانگل او د زوي نه د څه

اورېدو نه وړاندې ئې په درز سلوټ وکړو. ارشد د خدا شین شو. او پلار ته بې اختیاره ورتړ غاړه وتو او بیا د شپې تر ناوخته پورې ارشد خپلې مور خپل پلار او ماشومې خور ته د آئي ایس ایس بی د ټریننگ قیصې کولې. او هغوي ټول ورته غوږ غوږ وو.

د زلټ د انتظار دغه خو ورځې ډېرې گرانې وې. مور ئې په نفلونو او دعاگانو نۀ سترې کېده. ماشومې خور ئې خپلې جوړه جامې او لس روژې منلې وې او پلار ئې وړاندې نه د خیرات دپاره د „گوندل“، نه مېنسه راوستې وه. ارشد ته د ټول کور ددې ناقراری او انتظار احساس و ځکه نو د پلار په مشوره د زلټ د پوښتنې دپاره کواټ ته روان شو. هغه د خیالونو او فکرونو یو لوی سېلاب په مخه کړم و. هغه په فلاټنگ کوچ کبني د ناستو کسانو په خبرو نۀ پوهېدو. هغه داسې محسوسوله لکه چې دا د هغه ماتحت سپایان دي. په زړه زړه کبني ئې هغوي ته د چپ کیناستو حکمونه هم ورکول. په فلاټنگ کوچ کبني غږېدونکې موسیقي د هغه په ذهن کبني داسې الول کېده لکه چې دا هغه ته فوځي بیند غږېږي. د سرک په خوا خوا ولاړې ونې هغه ته د سلامۍ په غرض ولاړ کسان ښکارېدل. فلاټنگ کوچ لکه د سیلی روان و. او چې کله ئې د یو ټرک نه لار اخسته نو مخامخ ورله بس راغی. خلقو

يو جھرق واوربدو او بيا نه د چا د ژړا اواز راغے او نه د چا سلگۍ واورېدې شوې. په فلائنگ کوچ د چا د گھاږي گمان نه راتلو. او په حادثه کښې په مړو کسانو د بنيادمو يقين نه شو کېدے. په سوونو خلق راتلل وړېدل وارخطا کېدل توبې ئې ويستلې او په مخه تلل.

بيا صبا له د اخبار په وړومبۍ صفحه ددې حادثې خبر په لويو کړښو کښې چاپ شوم ؤ. . . . د اخبار په دوېمه صفحه په آئي ايس ايس بي کښې د کاميابو کسانو نومونه چاپ شوي وو. چې پکښې د ارشد نوم هم ؤ. . . او د اخبار د درېمې صفحه په اخري برخه کښې په وينو لړلے يو مسخ شوم تصوير چاپ شوم ؤ چې لاندې ئې ورته ليکلي وو.

، د فلائنگ کوچ په حادثه کښې مړ شوم هغه بد قسمه زلمے چې لاتر اوسه ئې د وارثانو پته ونه لگېده ، ، .

کړه وړه کړښه د شگړو په سر
وخته! لاجور نه ووم چې وران دې کړمه

تصویر

توله ورخ باران ور بدلے ؤ۔ او چي کله د ژمي دغه یخه ورخ د تیارو په تورتم کښې ورو ورو ور کېده نو د اسمان په مخ وریځو په یو بل پسې منډې وهلې۔ سپوږمۍ به کله کله وریځو د تور خادر نه د لږ ساعت دپاره مخ رابښکاره کړو۔ یو نظر به ئې په کائناتو خپلې پلوشې خورې کړې۔ بیا به ئې لکه د ناوې سترگې د وریځو په پلوشو کښې پټې کړې۔ ساعت تېر نه ؤ چي

د آسمان برہننا سپوا شوه۔ او بيا ددغه برہننا سره په غرونو د تندر و نو پر پوتو آوازونه هم هر چا واؤرېدۀ خو په کلي کښې داسې خاموشي خوره وه لکه چې هر چا د خپلو کورونو نه کډې کړي وي۔ د باران څاڅکي داسې بې ترتيبه راپرېوتل لکه چې څۀ رنگې چې څوک چاله په مخ درنې درنې څپېرې ورکوي۔

سيفور په دغه زول او طوفان کښې گډو گډو روان ؤ۔ چې کله به د هغۀ په لمدو جامو د آسمان برہننا اولگېده نو د هغۀ په گس مت او بنۍ خپه به د باران د اوبو سره گډې وډې وينې ښکاره شوې۔ هغه په ځان پسې ځان رابنکلو ولې په شونډو ئې زيبرگه نۀ راوستو۔ او بيا چې کله هغه يوې دروازې ته نژدې شو نو روغوندي ئې دروازه اوټکوله۔ هغه دروازې ته د ارمان او حسرت په نظر کتل۔ او چې په دوهم ځل ئې دروازه اوټکوله نو۔۔۔ دروازه خلاصه شوه۔ يو سپين ږيرے بابا سيفور ته مخامخ راغے۔ سيفور د هغۀ سترگو ته اوکتل۔ آسمان اوبرېښېدو۔ او بابا پوهه شو۔ چې سرے ډېر ژوبل دے۔ هغۀ سيفور ته دروازه خلاصه کړه۔۔۔ او ورته ئې ددنته راتلو اووئيل۔ سيفور يوه اړده ساه رابنکه۔ بابا هغه له اړده ورکړه او دروازې ته نژدې کمرې ته ئې دنته کړو۔ سيفور د يخنۍ نه رپېدو۔ او بابا ته د موسم احساس ؤ۔ هغۀ زر زر هور بل کړو۔ او

چې کله د هور رڼا په سيفور اولگېده نو بابا د هغه زخمونه واضح اوليدل -

دواړو به يو بل ته په ژور نظر کتل خو چا هم خبره نشوه کولې - اخر بابا غلي غوندي اووې ، ستا خو لکه چې زخمونه ډېر ژور دي - اودرېره چې خه پتې - درله او کرم ، ، بابا چې څنگه په پتې - پسې پاڅېدو نو سيفور ورته بيا په ډېر غور اوکتل - بابا خه ټوکي اوسوزول او چې د سيفور په زخمونو ئې پهبې لگولې نو سيفور داسې محسوسه وله لکه د هغه په زړه ټکورنه لگي - چې کله د سيفور لږه تسلي اوشوه - نو بابا ورته گرم څادر راواخستو - او ورته ئې اووې چې اوده شه چې کله صبا راؤڅېږي نو... بيا به پخپله مخه ځي - سيفور بابا ته يو ځل بيا په غور اوکتل - بابا د هغه د سترگو په تجسس او سوالونو پوهېدو - په ډېر چل ئې ترې د زخمونو سوب اوپوښتو - سيفور خبره الول کړه او دومره قدرې اووې چې دشمنان راپسې وو - دغه خو ډزه په مقابله کښې لگېدلې يم - او که چرې تاسو راله امن نه وې راکړې نو... ، ،

د بابا او سيفور چې کله خبرې اوږدې شوې نو بل خوا د عبدالجبار خان بي بي په کور کښې حيرانه اودريده او دې فکر يوړه چې په دې توره تياره کښې د هغوي نوکر په خپله وره کوټه کښې د چا سره خبرې کوي - هغه د گوتو په سرونو

کوئی تہ نزدیکی راغلہ۔ خہ ساعت ئی خبرو تہ غور او نیوہ۔ بیا ئی
د ورہ پہ چوند کبئی غلی تماشہ او کرہ۔ د هغی نظر د اور پہ
لمبو کبئی د سیفور پہ مخ پر بوتو۔ زرہ تہ ئی ډیری وسوسی او
سوالونہ راغلل خو۔۔۔۔ خو خاموشہ پاتی شوہ۔

د سیفور پہ مخ ناقراری واضحه بنکار بده۔ هغه ار خونہ
بدلول او د سپین ډیری بابا سره ئی خبری بدلولی رابدلولی۔
،، ما پہ ژوند کبئی ډیر خہ لیدلی دی۔ د خپل هوس دپاره مپی
ډیری وینی توی کړی دی خو۔۔۔ اوس ملامتہ یم۔ ماتہ احساس
کبئی چې کہ پردی سل کورونہ وران کړی خپل یو نشی آباده
ولی،،۔ بابا ددی خبری سره سر او خوزولو۔ او بیا ئی سیفور تہ
اوئیل۔،، مہلمہ چرتہ خپل زرہ دی ہم درد کړی دے۔ سیفور د
لر ساعت لپاره پہ سوچ کبئی لارو بیا ئی۔ یو سوپر اسویلی
او کړو۔،، هو بابا یوہ واقعه داسی ده چې زما پہ دی مجرم ذهن
کبئی هر وخت ازغی ازغی کبئی۔ زما پہ ضمیر بیا بیا چکونہ
لگوي۔ خو۔۔۔ بابا چې کلہ د عقل سترگی رندی وی او سرے
خپل غرض را اخسترے وی نو هاغه خہ کوی چې د انسانیت
تری ہم ویره کبئی،،۔، هو تار بنستیا اووے،،۔ بابا د سیفور د
خبری تائید او کړو۔،، تا راتہ قیصہ کولہ،،۔ سیفور پہ اوچو
شوندو ژبه رابنکله۔،، بابا دا ہم داسی د ژمی ورخی شپی وی۔
ماتہ چا اوئیل چې د امان کوت کلی د عبدالجبار خان نوکری

پورہ شوې ده - لوتے افسردے - او نن صبا به د پینشن پنډه
 روپی را اخلي - د عبدالجبار خان د نوم د اورېدو سره د بابا
 غوږونه او درېدل - او په وازه خوله ئې اووے ،، بیا ،، ؟ سیفور
 اړخ بدل کړو او قیصه ئې بیا شروع کړه - بیا زه په دې غم کښې
 اخته شوم چې دامرغی مې د گوتونه اونۀ ځي حکه نو د هغه
 څارنه مې شروع کړه - او چې په کومه ورځ هغه د بینک نه پسې
 راواخستې نوزۀ هم په بینک کښې ولاړ ووم - د هغه په لاس
 کښې دومره ډېرو روپو زما د ضمیر سترگې ړندې کړې - چې
 هغه د بینک نه اووتو نوزۀ ورپسې شوم - هغه چې په ما پوهه
 شو نو د ځان د خلاصی دپاره ئې ډېرې مندې اووهلې خو اخر
 زما د پنجې د لاندې راغے - - بابا هغه ماتہ ئې ډېر منتونه
 او کړل خو ما د هغه نه د هغه د څلوېښتو کالو خواري په لږ
 ساعت کښې اوتروړله - او چې کله مې زړۀ ته راغلل چې داسې
 نه صبا له زما د جرم پته اولگي نو د څۀ سوچ نه بغیر مې دوه
 درې ډزه په سر اوویشتو - بابا - - زۀ هر څۀ هېرولے شم خود
 عبدالجبار خان هاغه اخري سلگۍ هاغه سوالیه نظر نشم
 هېرولے - کله هم نه ، ، -

چې څنگه سیفور دا قیصه کوله نو د بابا د مخ رنگونه
 بدلیدل رابدلیدل - - چې کله د اور لمبه تیزه شوه نو سیفور د
 بابا د مخ تښتېدلي رنگونه اولیدل - خو هېڅ ئې اونۀ وئیل -

بابا غلے غونڈی پاخبدو۔ دروازہ ئی خلاصہ کرہ۔ اوچی کورتہ دننه شو۔ نو سیفور د اور د لمبی پہ رنا کنبی مخامخ پہ دہوال د عبدالجبار خان عکس اولیدو۔ د هغه سترگہی بقہی را اووتی پہ مری کنبی ئی لاری اوچی شوی۔ هغه لکه د بت مخامخ عکس ته کتل بل خوا بابا ساه ساه پہ توپک پسی منډہ کرہ۔ چي څنگه ئی توپک ته لاس کرو نو د شانہ نه ورته چا په اوږه لاس کیخودو۔ بابا ابوگنیدو۔ چي شاته ئی اوکتل نو مشرہ بي بي ولاړه وه۔ د هغې په سترگو د هور لمبو چور لکونه خوړل۔ بابا به څه وئیل چي مشرې بي بي ورته اووے ،، ما هر څه واوړیدل۔ زما په زړه کنبی ستانه د انتقام اور ډېر سپوا دے۔ خودا د یو پښتون کور دے۔ او د پښتون کور ته چي څوک د امن دپاره راشي نو په هغه ډز کول نه پښتو ده او نه غیرت دے۔ بابا نن سیفور زخمی دے او په زخمی لاس پورته کول نوره هم بده خبره ده۔ ورشه او د کوره ئی باهر کره ،،۔

سیفور دا هر څه په خپلو غوږونو واوړېدل۔ هغه ته ځان نور هم مجرم ښکاره شو۔ او چي کله بابا خپلې کوتې ته راتلو نو بیا سیفور د شپې په تیاره کنبی په تیزی سره وتلے و۔ بابا ورپسې باهر ته منډې کرې خو د شپې په تورتم کنبی هغه ته هېڅ نه ښکارېدل۔۔۔ خو لحظې پس د ټول کلي خلقو یو ډز

واؤریدو ددغه دزد اورپدو سره د عبدالجبار خان د بنحې زرۀ
ته دپر سوالونه راغلل خو هغې خپل نوکر ته هېڅ اونه وئیل -
او بیا صبا له د کلي په لارو کوڅو کښې هر چا دا خبره
کوله چې د بې شمیره بې گناه کسانو قاتل سیفوري بیگانه په
نیمه شپه کښې ،، خپل ځان ،، پخپله اوویشتو -
چې احساس شي ملامته ضمیر وینځ شي
نوژوندون بیا د ژوندون په اوږو بار وي

قتل

د سادہ کلی پہ سادگی کبھی لا اوس ہم مستی پہ
غور ڄنگ وه په گودرونو کبھی به هر مازیگر بنکلاگانو یو بل
له غارې ورکولې - په تنورونو به د پېغلو خنداگانو نوره گرمی
پیدا کوله - د چنار په لور و بناخونو کبھی به ټالونو ، ژوند ، له
جوټې ورکولې - کورونه ، خر ، ، وو خو ضمیرونه پاک وو -
کوټی ، تنگی ، ، وې خوزرونه فراخه وو - دیوالونه کچه وو خو

،، لوظونہ ، ، پاخہ وو ۔ پہ جوماتونو کنبی بہ تر ناوختہ خلقو د
کلی پہ مسئلو خبری کولی او پہ حجرو کنبی بہ لاس اوس ہم د
ریاب تارونو د وختونو نغمی وئیلی ۔

جمال او مرجانہ ہم د ژوند د ریاب ،، دوه نغمی ، ، وی
د جمال د خوانی او بنائست خبری بہ پہ گودرونو او تنورونو
کبھی ۔ خود مرجانی د پبغلتوب خبرہ د چا پہ خولہ نہ شوه
راتلے ۔

د دواړو د کلیو تر مینخه ایله دوه میله فاصله وه ۔ ځکه
نو غم بنادی شریکه وه ۔ مرجانہ د ورکوئیالی نه د جمال په نوم
وه ۔ جمال د کمال خان زوئی و او کمال خان د مرجانی د پلار د
مودو یار و ۔ دواړو د خوانی د پر رنگونه په یو بل شیندلی وو او
د وخت تپردو باوجود لا اوس هم په دغه رنگونو کنبی خلا وه ۔
او بیا چې کله د ریاب دغه دواړه نغمی په یو سر کنبی جائے
شوی نو په ټوله ،، علاقہ ، ، کنبی خوشحالی وه ۔ مرجانہ د
جمال په کتونہ مپده او جمال د مرجانی په سترگو کنبی ورک
و ۔

کشماله د مرجانی کشره خور وه او نعیم ئی مشر ورور
و چې په فوخ کنبی مېجر و ۔ مېجر صېب به کله کله په چوتی
کلی ته راتلو او هر ځل به ئی تر ناوخته پورې کشمالی ته د فوخ
قیصی کولی ۔ که هر خو هغی دغه قیصی خو خو ځله اوریدلی

وې خود ورور د زرږه دپاره به ئې ورته هر ځل غوږ نيولې و ځكه چې مېجر صېب په كشمالي ډېر زيات مئين و او كشمالي ته ددغه مينې پوره پوره احساس و .

بلخوا جمال د مرجاني په ټول ټبرگران و . ولي كشمالي به په هره خبره كښې د هغه ذكر كولو او چې كله مرجانه واده شوه نو كشماله به اكثر هم خور كړه وه . هغې به چې كله جمال ته په ډېر مينه ،، بهائي جان ،، وئيلو نو د هغه په سترگو كښې به د خوشحالي او ښكې لارې راغلې او د زرږه د رباب هر يو تار به ئې داسې نغمه شروع كړه چې هغه به پرې پخپله هم نه پوهېدو .

د واده نه يو نيم كال پس چې كله مرجانه د ورومبي ماشوم د كېدو په موقعه ناروغه شوه نو كشماله د هغې د خدمت دپاره په دؤ راغله د خور خدمت سره سره به چې له هغې جمال له جامې استري كولې هغه ته به ئې روټې اېښوده د هغه پېزار به ئې پالش كولو نو زرږه او ضمير به ئې د يو بل نه داسې عجيبه عجيبه پوښتنې كولې چې د كشمالي نه به يوه دوه خطا شول . د ځان سره به ئې ډېر څه وئيل كوم چې صرف هغې اوريدم شول .

چې كله د مرجاني ماشوم د څلوېښتو ورځو شو نو هغه پلار كړه لارږه . كشماله په دغه ورځ ډېره خوشحاله وه . مرجاني

مور ته د خپلې ناروغتیا قيصې کولې او کشماليې د ,, بهائي جان،، نه په دروغه گيلې مانې کولې. ورځ تېره شوه. او چې کله ما بنام تياره خوریده نو مېجر صېب هم راغی. په کور کښې خنداگانو جوختې غاړې ورکړې. کشماله په کور کښې توده توده گرځېده او چې کله شپه په غزیدو شوه نو کشماليې د کور په لويه کوټه کښې خپل ورور او ,, بهائي جان،، له کټونه سم کړل. خبرې وشوې. گيلې ترسره شوې او بيا په کور کښې ورو ورو او زونه ور کېدل.

ټول خلق او دۀ شول ولې کشماليې له خوب نۀ ورتلو. هغې بيا بيا اړخونه بدلول. چې کله به ور له يو نازک غوندي خيال ضمير او تخنولو نو د هغې د زړۀ درزا به سپوا شوه. په کټ کښې به ئې سر راپورته کړو. ولې گېر چاپېره به د خاموشۍ نه علاوه هېڅ نۀ وو. کله کله به ئې د سوچ په ولوونو کښې جمال وښتو. د هغۀ ځوانۍ او بنائست ته به فکر يوره. زړۀ به ورته ډېر څۀ ووئيل خو هغې ته به ځان ډېر لوائ مجرم ښکاره شو. زر زر به ئې توبه وويسته او سترگې به ئې پټې کړې چې کله شپه توره هم پخه شوه نو مخامخ په ځورند لالتين کښې تيل خلاص شول او ساعت تېر نۀ ؤ چې ټول کور په تيارو کښې ورک شو. دې تيارو د کشماليې زړۀ نور هم ناقراړه کړو. جمال د هغې په ذهن او سوچ کښې د خندا شين ولاړ ؤ. ځان

سرہ د خۂ سوچ کولو نہ پس هغه د کت نه راپاڅېده . گېر چاپېره ئې توري تيارې ته وکتل . بيا د سر وېنسته سم کرل او د پنجوپه سرونو د کور لوئې کوتې طرف ته روانه شوه . د هغې په هر رگ کبني وينې توپونه وهل . ساه ئې لنډه لنډه کېده . لاسونه او پښې ئې رپېدل خو ،، زرۂ ،، لکه د ماشوم د لاسه نيولې وه .

کوتې لرې نه وه او ساعت تېر نه ؤ چې کشماله د جمال د کت سر ته ولاړه وه . يو خو خله ئې اوږده ساه رابښکه او بيا ئې په رپېدونکي لاسونه د جمال په ،، سر ،، کېښودل . هغې داسې محسوسه کړه لکه چې د وجود په هر رگ کبني ئې د اور لمبو چورلک خوړلې وي . هغه نه پوهېده چې خۂ وکړي جمال په ډوب خوب اوډه ؤ او کشماله ايله د کت بازو ته انډول شوې وه چې د کت بازوگانو چغې کړې . د کشمالې نه لکه چې ساه ختلې وي . زر د جمال د کت خوا ته کېښناسته . مېجر صېب په خپل کت کبني ډډه بدله کړه او چې بيا کشماله په دغه تورتم کبني د چا په ښکالو هم پوهه شوه نو نوره هم وارخطا شوه او په خړپوسو خړپوسو د کوتې نه بهر راووته .

د هغې د رگ رگ نه خوله روانه وه . او چې څنگه خپل کت ته ورسېده نو خوره وره پرمخې راپرېوته . هغې ځان سره په چغو چغو ژړل د زرۂ درزائې دومره سپوا شوه چې د هغې د برداشت نه ووته . او کله چې دغه درزا ورو ورو کمېده نو د

هغې ژړا هم ورو ورو د شپې په خاموشۍ کښې ورکېده او چې
کله بیا د چاپېرچل نه د شپې تور خادر راغونډېدو او د صبا
سترگه راختمه نو کشماله په خپل کټ کښې بقیې سترگې مړه
پرته وه.

تا مې د حال پوښتنه اونکرله
د زړه خبره وه په زړه پاتې شوه

استاذ گاہے واپس کرہ

”جنت گل ، ، آسمان تہ وکتل۔ او بیا ئی یوہ اوردہ
ساہ رابنکہ بیلچہ ئی پہ اورہ کرہ او سترے سترے د کلی پہ
لور روان شو۔ د ماہنام تیاریہ خوربدونکې وہ خود کلی حنی
زمیدار لا اوس ہم پہ خیلو کارونو کبھی بوخت وو۔ جنت گل
ددغہ کلی والو سیوری لیدل چي د سپورمی۔ پہ کچہ رنا کبھی
تت تنکار بدل۔ هغه تولہ ورخ پہ پتی کبھی تہرہ کرې وہ خو

د اوبو د کمي په وجه ئې اوبه خور سرته نه ورسولې. د هغه خولې له دوه درې ځله يوه تپه راغله اوبيا ئې داسې د ذهن نه په بېرته لاره چې جنت گل ئې د لفظونو اندازه هم ونه لگولې شوه.

کله دومره لرې نه و. جنت گل چې کلي ته راوړسېدو نو بيا په کورونو کښې رڼاگانې بلې کړې شوې وې. هغه د خيالونو په ژور سيلاب کښې د ځان نه ورک و. ځکه نورته دا پته او نه لگيده چې کله د خپل کور دروازې ته راوړسېدو. هغه بېلچه په درز دروازه کښې گزار کړه. خپلې جامې ئې دوه درې ځله اوځنډلې اوبيا د خپل محلت لوئې حجرې ته ورغې.

په حجره کښې د ټنگ ټکور محفل تود و. او چې کله به چا د منگي د ټنگ او د ستار د ترنگ سره تپه، پورته کړه نو جنت گل به په دغه ناقراره جذبو کښې خپل تن شان عکس ښکارېدو. هغه په فکرونو کښې ورک ورک يو اړخ ته پخه ډډه وهلې وه. او د ټولې ورځې د ستومانۍ د ويستو دپاره ئې د کلي د زلمو مخونو ته په زير زير کتل.

کله د ټولو شريک و. ځکه نو ورکښې هر يو مخ د بل سره اشنا و. دا ددغه کلي معمول وو او جنت گل ددې ساده باده بنائستونو يوه حصه وه.

چي ڪله شپه په غزبدو شوه نو د كلي خلق ورو ورو په خوربدو شو ځكه نو جنت گل ته هم دا احساس وشو چي هغه د ماښام روتی هم نه ده خوړلې. هغه کور ته په داسې حال کښې ننوتو چي په زړه کښې ئې يوې داسې وسوسې لتې وهلې چي هغه ئې احساس نه شو کولې. په کور کښې ډيوه تته شان بليده جنت گل چي نزدې ورغې نو ښځه ئې ورپسې راپاڅېده او په رپېدونکو شونډو ئې ورته ووي،، ښه ده چي کور ته راغلي،، جنت گل د ډيوې په تته رڼا کښې د هغې په مخ راغلي اوبښکې وليدې. زړه ئې يو نرې غونډې درز وخوړو.،، څېر خود مې کنه،، د هغه مری ونښته. ښځې ئې په خپل شلیدلي پيڅکي اوبښکې وچې کړې او جنت گل ته ئې مخ را واپولو.،، د نازکې تبه هلو کمبرې نه،، هغې دومره قدر له ووي او بيا ئې خپلې ماشومې لور،، نازکې،، ته وکتل چي اوس هم د نغري په غاړه په پورت کت کښې پتې سترگې پرته وه جنت گل چي نزدې ورغې او د لور په تندي ئې لاس کېښودو نو د وجود په هر رگ کښې ئې گرمي خوره شوه. هغه خپلې ښځې ته هېڅ ونه وئيل خو په درنو قدمونو واپس د کور نه راوتو.

ساعت پس کور ته د لالتين يوه رڼا رادننه شوه. د جنت گل ښځې په دغه رڼا کښې اندازه لگولې شوه چي دا د كلي بابو صېب د مې چي ورپسې جنت گل د بابو صېب صندوقچه په لاس

را روان ؤ۔ بابو صہب چہ کلہ د نغری خوا تہ ورغے او د نازکہ پہ تندی ئی لاس کہنودو نو لاشعوری طور ئی د خولی نہ وختل چہ ،، اف دا خود پرہ زیاتہ تبہ دہ ،، ہغہ د ماشومی پہ تندی لونده کپرہ خو خلہ کہنودہ اویائی و رلہ خہ شربت ورکرو۔ بابو صہب جنت گل تہ تسلی ورکروہ او ورتہ ئی ووی چہ ،، د شربت سرہ بہ دا بنہ شی خو بنہ بہ دا وی چہ صبا لہ ئی د بنار لوائے ہسپتال تہ ورسوی ،،۔ د جنت گل پہ مری کنبی لاری ونبستی۔ بابو صہب تہ ئی پہ سوالی نظرونو وکتل خوبابو صہب د ہغہ پہ وړاندې ہېڅ ونه وئیل او صندوقچہ پہ لاس واپس روان شو۔

جنت گل ماشومی لور تہ او بیا خپلی بنخہ تہ وکتل خوک چہ سرتور سر وارخطا ولاړہ وہ۔ ،، حوصلہ کوہ،، ہغہ خپلی بنخہ تہ ووی ساعت تہر نہ ؤ چہ ماشومی زبیرگے وکرو او پہ ننبستی ژبہ ئی اوبہ وغبونستی۔ جنت گل خپلی بنخہ تہ وکتل د ہغی پہ مخ لکہ چہ د اطمینان ننبی بنکارہ شوې وې۔ ماشومی تہ ئی زر اوبہ ورکری۔ د اوبو سرہ ہغی سترگی وغرولی اول ئی پلار تہ وکتل او بیا ئی مور تہ وکتل او بیا ئی سترگی پتہ کری شپہ ورو ورو غزیدہ او عن تر دی چہ د سحر اذان وشو خو جنت گل او د ہغہ بنخہ دوارو یو بل تہ پہ سوالیہ نظرونو کتل۔

سحر لہ د نازکې تبه بیا سېوا شوې وه - سترگې ئې پټې وې - چې کله رڼا خوره شوه نو جنت گل د کلي د اډې نه ټیکسي موټر راوستو - مور نازکه په اوږه واچوله او په جنت گل پسې شاته شاته روانه شوه - او بیا چې دوي په ټیکسي کښې کښناستل نو ډرائیور ته ئې ووي چې ،، تادي کوه په لاره کښې جرته ایسار نه شو ،،

ټیکسي د کلي نه خو فرلانگه تلے و چې د ،، قانون واکدارانو ،، د تلاشی دپاره ودرولو - جنت گل ورته په رپېدونکو شونډو خبره وکړه - او هغوي ځکه ومنله چې جنت گل ئې پېژندو - ولې وړاندې گام په گام په روډ کښې لوئې لوئې تیرې پرتې وې - او ددغو تیرو سره توپک په لاس د قانون واکداران ،، ولاړ وو - هغوي به راتلل د جنت گل نه به ئې تپوسونه کول - د گاهې تلاشي به ئې اخسته او بیا به ئې د تلو اشاره کوله - جنت گل څو کسانو ته په غصه دا هم ووي چې ،، دا د اسلام تقاضا نه ده چې بل مسلمان ورور ته دې تکلیف ورسولے شي - اخر هم زه ددې خاورې اوسېدونکے یم - او بیا زما سره زنانه ده - لږ سوچ او کړی سړیتوب هم څه شے دے - ،، خود هغوي د خان د حکم تابعدار ،، وود اسلام او د کلتوري روایاتونه - د ښار لوئې هسپتال ته ایله د یوې گینتې لار وه او جنت گل په پنځو گینتو کښې لاهلته نه ورسیدلے - د قانون

واکمنو سره د خپلې نوکری، غم ؤ . او جنت گل د خان په غم
اخته ؤ .

چې لوئې هسپتال ته ایله دوه فرلانگه لار پاتې شوه نو د
جنت گل بنځې ورو غوندې د هغه په اوږه لاس کېښودو . جنت
گل په هېبت مخ راواړولو هغې د خپلې بنځې په سترگو کېښې
ئې غټې غټې اوبنکې ولیدې څه تپوس به ئې کولو چې بنځې
ئې ،، نازکې ،، ته اوکتل او چې د جنت گل سترگې په ماشومې
نازکې ولگیدې نو د هغې سترگې وازې پاتې شوې وې . د جنت
گل د سترگو نه دوه غټې اوبنکې لارې او د ږیرې په وېښتو
کېښې ورکې شوې . هغه په ریپدونکو شونډو د تیکسي
ډرائیور ته دومره قدر له ووي ،، استاذ گامے واپس کړه ،، .

د ارمان جولی، مې تشه درنه یوره
وخته څومره لېونې جبر دې اوکړو

اوچي اوبنکي

،، بنه نصيبه ،، د رحيم الله خان د کور پيدائشي نوکره
وه - هغې ته ياد وو چي ايله د لسو کالو وه نومور به ورته د کور
کار سره سره د خانانو د ،، نازونو ،، خبرې کولې - او بيا وخت
هغې ته هر څه زده کړل - د مور د مرگ نه پس چي کله د بنه
نصيبې په ژوند کښې د اميد اخري رڼا لټې وټکولې نو هغې د
صبر ساه واخسته او خپل ټول ارمانونه ئې د ،، خانانو ،، د کور

سرہ وتړل - هغه به د سحر نه تر شپې ناوخته پورې د کور په کارونو کښې داسې بوخته وه چې خپل ځان به ترې نه هېرؤ او اکثر به نهره اوډه شوه - هغه ماشومه وه - پېغله شوه خود پېغلتوب بې فکري ئې ونه لیده - چرته ئې په ډکه خوله ونه خندل او د وخت د ظلم ، جبر او ناکردو احساس ورته هله وشو چې کله موده پس ئې د لوئي اختر په دوېمه ورځ په آئینه کښې خپل ځان ته وکتل -

د هغې په مخ کښې د وختونو کرښې واضحه ښکارېدې - په تورو وینستو کښې ئې ،، سپین ډکي ،، یو بل سره غاړه وتي وو - د هغې زړه ډوب ډوب شو - ژوند ورته په خپل کمزوري وجود ډېر لوئي بار ښکاره شو - او د بار دغه احساس د ښه نصیبي د ارمانونو ملا بې وخته ماته کړه - هغه به چې کله د فرش صفایي ته برنده کښېناسته نو بیا به راپاڅېدې نه شوه - د وجود په هر رگ کښې ئې نینې ورتیدې - ولې هغې به چاته هم گیله نه کوله - او بیا ورو ورو دغه کمزوری ښه نصیبه دکت کړه - هغه به ټوله ورځ اوشپه ټوخیده - دوه درې ځلې ئې د کور په کارونو پسې د راپاڅېدو کوشش وکړو خو ونه شوه -

یوه شپه چې کشر خان ناوخته کور ته راغی او په یخنی کښې ئې ښه نصیبه بهر په دالان کښې په ټوخیدو ولیده نو خپل

نوکر، بہادر خان کا کا،،، تہ ئی ڊپرې بدې ردې ووې او ورتہ ئی ووې چي،، دا کور دے خہ ہسپتال خونہ دے،، بہادر کا کا شپہ پہ شپہ بنہ نصیبې لہ د خان د بنگلې نہ پہ ڊپر لږہ فاصلہ کنبې د څاروؤ پہ غوجل کنبې کتہ برابر کرو او بنہ نصیبہ د کور نہ غوجل تہ پہ داسې حال کنبې ورسیدہ چي د خپلې مور د لاس د لوگو وھلې برستنې نہ علاوہ ورسره نور ہېخ ہم نہ وو۔ ہغہ بہ یوازي پرتہ وہ۔ مشر خان د کلي د مسئلو نہ نہؤ اوزگار او،، بېگم صېب،، د بیماری نہ کرکہ کولہ۔ صرف بہادر کا کا و چي کله کله بہ ئی بنہ نصیبې لہ ډاډ ورکړو۔ د څو میاشتو پرلہ پسې ناروغتیا بنہ نصیبہ کمزوري کړہ ہغہ بہ هر وخت د فکرونو سیلاب پہ مخہ کړي وہ۔ یوہ ورخ ہغې تہ خپل ماشوم والے بي اختیارہ یاد شو چي کله ہغہ ناروغہ وہ او مور ورلہ د مشر خان پہ وېنا ډاکټر راوستے و او بیا د یوې ستني وھلو سرہ ہغہ جگہ جوړہ شوې وہ۔ ددې سوچ سرہ د ہغې پہ پتري پتري شونہ و نری مسکا خورہ شوہ۔ د ہغې پہ بي وسہ زړہ کنبې یو معصوم غوندي ارمان راؤپاریدو چي،، کب دے شي مشر خان تہ زما د بیماری پتہ ولگي او بیا رالہ ډاکټر راولي،،۔ څو ورځي ہغہ د امېد او،، مایوسی،، سرہ پہ جنگ وہ۔ خوبلہ ورځ ئی پہ رښتیا د خان خبري

واؤر ٻڌي چي ،، هلڪه بهادره لڙ شه او د بنار هغه لوتڻي ڊاڪٽر راوله .

دي اور ٻڌو سره د بنه نصيبي په کمزوري مخ پيڪه رنگونه غاري ورکړي . هغي د برستنې نه سر رابهر کړو . اوبيا ئي چي کله د بنگلي نه د موټر د وتو اواز واؤريدو نو د سکون يوه اور ٻڌه ساه ئي رابنکه . هغي ته خان په رښتيا ،، خوش نصيبه ،، بنکار ٻڌو . د ډيري خوشحالي نه ئي سر په خيرنه برستنه کښي کلک پټ کړو او د ڊاڪٽر راتلو ته ئي غوږونه ښغ ونيول . د هغي زړه بي اختياره درز ٻڌو خوپه دغه درزا کښي يوپټ سکون ؤ چي بنه نصيبي له ئي تسلي ورکوله .

د ډير ساعت د خاموشي نه پس بنه نصيبي د مشر خان رعب دار اواز واؤريدو ،، زما کشري بچي بيگاه ټوله شپه شوگيره کړي ده . څنگه بنه به شي او که نا ،، د بنه نصيبي وار خطا شو چي گني د کشر خان طبيعت ډير خراب دے . د يو ساعت دپاره ترې خپله بيماري هپره شوه ځکه چي کشر خان د هغي لاسو کښي لوتے شوے ؤ . د بنگلي نه دوه موټري په يوبل پسې ووتې د موټرو اواز ورو ورو لري کېدو . او عن تر دي چي غيټ شو . بنه نصيبي په کټ کښي ډډه بدله کړه . او چي مخامخ ئي وکتل نو بهادر کاکا ولاړ ؤ . د هغه په مخ مايوسي خوره وه او دغه مايوسي د بنه نصيبي تلوسه نوره هم سپوا کړه .

بہادر کا کا نزدی راغے بنہ نصیبی ورتہ پہ رپیدونکو
 شونپو و خئ وئیل غوبنتل چہ بہادر کا کا پخپلہ خبرہ
 راواختلہ - ،، کشر خان بیگا تولہ شپہ خوب نئ دے کرے یرہ
 خو عجیبہ دنیا دہ ،، بنہ نصیبی ترے نہ پہ وارخطایی تپوس
 وکرو۔ ،، نوگنی خدائے مکرہ ناروغہ دے ،، - خان نئ دے
 ناروغہ د هغه سپے تائیگر ناجورہ دے - او مشر خان ورلہ د
 بنار لوتے ډاکتر راوستے وو - د بہادر کا کا خبری سرہ پہ بنہ
 نصیبی سر وچور لیدو پہ مخ ئی دوہ کبری وری او بنسکی راغلی
 خان ورتہ ډپر بی شوکہ بنکارہ شو - هغی د حسرت پہ ډکو
 سترگو مخامخ د رحیم اللہ خان لوری بنگلی تہ وکتل چہ
 پکنبی د بنہ نصیبی د ماشوم والی او خوانی سیوری تہ شان
 بنکار بدل - هغی دغه سپورو تہ پہ سلگو سلگو ژرل او سپورو
 د هغی پہ بی وسی پہ بق بق خدا کولہ -

شوک د چا پہ مجبوری، پوری خدا کړي
 شوک پہ خپل نصیب پہ چغو چغو ژاري

آخري خط

رہل گاہي خو کريکي ووهلي . او بيا يو درز سره
وخوزيدو . سهبل دغه درز په خپله سينه کښي محسوس کړو .
هغه د سگريټ نه يو دومره اوږد کش رابڼکو چي سگريټ
ورسره لمبه شو ولي هغه دغه لمبه ونه لیده . او دا غالباً ځکه
چي د هغه په زړه کښي ددې نه زياتي لمبي بلې وې . هغه د ريل
گاهي د کهړکي نه سر رابهر کړو . په سټېشن کښي ولاړو

کسانو مسافرو ته ئي لاسونه خوزول - او مسافرو ورنه د لاسونو په خوزولو د رخصتيدو اجازت اخستو - سهېل هر چا ته په ژور نظر كتل - د جدايي احساس له ئي لفظونه لټول خو چې كله ئي سترگي په ,,سيما ، ولگيدي نو خوله ئي وازه پاتي شوه - د هغه په خپلو سترگو باور نه راتلو - د هغه د خولي نه لاشعوري طور يوه چغه وخته - هغه د كهركي نه لاس بهر كړو -

سيما لكه د ماشومانو په سهېل پسې رامنډې كړې هغه لاسهېل ته نژدې شوې نه وه چې د گاډي رفتار ترې نه بڼه لرې كړه - سيما په سټېشن ساه ساه اټاله پاتي شوه - د هغې لاسونه بې اختياره خوزيدل او چې كله ريل گاډي د نظر د حد نه ووتو نو د سيما په خپل مخ لړي لړي او بڼكو ته پام شو - هغې زر زړه لوپټه او بڼكي اوچې كړې او ځورند سرد ريلو د سټېشن نه بهر روانه شوه -

سهېل او سيما دواړه د يونيورستي ملگري وو - په دوه كاله كښې هغوي يو بل ته دومره رانژدې شوي وو چې د وخت فاصلي ئي د خيال نه وتې وې - سهېل د ډېر لرې نه يونيورستي ته د ځان په لټون پسې راوتې ؤ او سيما د ښار د يوې داسې كورنۍ حيا وه كومه چې په دولت هم مړه وه او د شرافت پس ئي هم خور وو - سهېل څو څو ځله د سيما كورته تلې ؤ او ځكه نو د هغې پلار او وروڼو پېژندو ولي د سهېل

دروند خوئي او حياناكې ځوانۍ دغه تگ راتگ هر ځل دروند كړم ؤ. د يونيورستۍ دوه كاله داسې د سترگو په رپ كښې تېر شول. چې نه ئې سهېل احساس وكړم شو او نه سيما ته دغه اندازه ولگيده خونن چې كله د شپاړسم پاس كولو نه پس سهېل كلي ته روان شو نو دزره تارونو ئې د ماضي يوه نغمه اچېرله. هغه ددغه نغمې په هر ترنگ او ښكې توې كړې. خو وخت ددغه اوښكو هېڅ پروا نه شوه كوله.

كلي ته د رارسېدونه پس هغه څو ځله دا فيصله وكړه چې پلار ته د سيما په حقله خبره وكړي خو هر ځل به ورله ،پښتو،، د ارمان په مړۍ پښه كېښوده. څه مده خو هغه په دغه ذهني اضطراب كښې راگير ؤ خو په هغه ورځ ئې د سر نه لمبه وخته چې پلار ئې دده د تره لور سره د كوژدن خبره وكړه مور به ورته د تره د لور خبرې كولې او د سهېل په مخ به رنگونو په يو بل پسې منډې وهلې. هغه څو ځله اراده وكړه چې چغې كړي او دنيا ته د خپلې مينې قيصه بيان كړي خو د ،خانداني رواياتو،، او د مشرانو د ،، عزت ،، تر مخه ئې هر ځل په مړۍ كښې لاړې اوچې شوې. د سهېل ملگرو خندل او هغه په خپلې مجبورۍ اوښكې تويولې.

كوژدن وشوه. سندرې ووئيل شوې. مباركيانې واخستې شوې خو سهېل به چپه خوله يوازې يوازې گرځېدو.

هغه نه پوهېدو چې څه فیصله او کړي خو د سیمایا ریلرې خط د هغه په ذهن کې یو طوفان راپورته کړو. «پرون راته چا ستا د کوژدن خبره وکړه ډېر څه مې درته لیکل غوښتل خو په زړه مې د صبر تیرېه کېښوده. زه خفه نه يم خو دا یو ارمان مې ژوند ته نه پرېږدي. چې کاش ما هم دغه جینۍ یو ځلې لیدلې وې اخر ستا د تره لور ده لکه ستا به بنائسته وي. زما کوژدن هم پرون مازیگر د ماما زوئ سره وشوه. ته خفه کېږه مه. دا د نصبونو خبرې دي. د سیمایا دا څو کرښې خط د سهېل د ډېرو معصومو ارمانونو قتل و. هغه د ځان نه بیا بیا دا تپوس کولو چې اخر سیمایا ته دا هر څه چا ووئیل خو چې د هغې د کوژدن خبرې ته فکر یووړ نو د وینې رفتار ئې سېوا شو. د هغې په بې وفایۍ ئې زړه له دلاسي ورکړې. د دلاسي دا ورځې هم داسې تیرېدې. د کوژدن نه څه موده پس چې کله د سهېل واده وشو نو د ژوند په هر قدم هغه سیمایا یاده کړه. د تره لور څو څو ځله د سهېل دا خاموشي محسوس کړه خو په مطلب ئې ونه رسیده.

کال پس چې کله سهېل د یو زوئ پلار شو نو د ماضي یادونه ئې د ذهن نه وویستل. او د نوي ژوند سره ئې نوې اشنایي جوړه کړه. ولې د اشنایۍ دغه آئینې هله، درز، وکړو چې پوره درې کاله پس د سیمایا دوهم خط راغې هغې دا ځل هم یو څو ټکي لیکلي وو. «زه ستا د زوئ د کېدو نه خبر شوم

یقین و کرہ ڊڀره خوشحاله شوم - او هن ربنستيازما هم يوه لور شوې ده بالکل زما په شان - ستا زوئې به بيخي ستا په رنگ وي - خو خفه په دې يم چې ليد مې ئې نه شم - زما دپاره ورسره ډډره مينه کوه،، -

د خط لوستو سره د سهېل په ذهن کښې د سيمما او د هغې د ماشومې تصويرونه لارل راغلل هغه غوښتل چې لار شي او د سيمما لور يو نظر وويني - خو اوس دا خبره گرانه وه - سهېل خط د يونيورستي د ورځو په ډايرۍ کښې ،، خوندي،، کېښودو - او بيا ئې ژوند ته لاسونه ورکړل - هغه د نوکړۍ په ځائ په کلي کښې يوه وره فيکټري ولگوله - چې د سحر نه تر ماښامه پورې به هم هلته په کار کښې اخته وو -

لس کاله پس د سهېل کاروبار په خوريدو وو - د هغه د ژوند تقاضې بدلې وې - يوه ورځ چې د کار نه ناوخته راغې نو ماشومان ټول اوډه شوي وو - ښځې ورته ډوډۍ ورکړه او هغه لا نمړۍ نه وه پورته کړې چې ښځې ورته وې ،، نن دې څه چيټۍ د کور په پته راغلې ده - خدائے خبر چې د چا ده ،، د سهېل رنگ زير وټښتېدو - هغه ښځې ته د چيټۍ د راخستو ووييل - هغه په خط پسې پاڅېده او د سهېل ذهن ته بې شمېره سوالونه پرله پسې راغلل - چې ښځې څنگه لفافه سهېل ته په لاس کښې ورکړه نو د هغه زړه يو درز وخورو - زر زر ئې خط پرانستو - د

سیما ددی خط سرہ د سہیل زرہ د ماضی نغمہ یو حُل بیا پہ
خوند خوند وچہرلہ۔

» پروں مہی دا زرہ ڈپر ڈوب ڈوب کپدو نو
ماشومان مہی خان سرہ کرل او پہ یونیورسٹی
کبھی د ہغہ گوری ونی سیوری تہ کنبہناستم
چرتہ بہ چہی ما او تاکلہ کلہ مازیگر تر ڈپر
ناوختہ پوری ناست وو۔ ماشومانو لوبی کولی
او ماتہ دا احساس کپدو چہی تہ کلہ بنارتہ
راخی نو ددی ونی سیوری لہ بہ خا مخا راخی
او لکہ څنگہ چہی زہ دلته پروں د خوانی۔ پہ
سیوری پسې ورکہ ورکہ گر خبدم دغہ رنگ بہ
تاتہ ہم ددی ونی لاندی زما خیال سیورے
سیورے کپری،،۔

د سہیل شونہی سپینی وتبستہدی روتی۔ ئی ہم
دغسی پرہنہبودہ او نبع خپلی کمری تہ لارو بنہی ترہنہ تپوس
ونہ کر و څکہ چہی د ہغی ذہن لہ ددغہ تپوس دپارہ الفاظ نہ
راتلل۔ لکہ د نور کلہ د سیما دی یاد ہم وخت سرہ سرہ د
سہیل زرہ نہ کپہ وکرہ۔

پنخویشت کالہ پس بیا د سہیل بچی زلمی وو۔ ہغوی
د فیکٹری لمن نورہ ہم فراخہ کپری وہ۔ او څکہ نو سہیل بہ

اکثر یوازی یوازی ناست و۔ کله به ئی اوږدې اوږدې ناولې کتلې او کله کله به ئی د حوانی د وخت په تصویرونو پسې چشمې لگولې۔ یوه ورځ چې هغه په کور کښې بالخت ته ډډه وهلې وه او د نسیم حجازي لیکلې ناول ئی لوستونو چا د دروازه ووهله۔ سهېل په درنو قدمونو دروازی ته ووتو۔ د ډاکي نه ئی خط واخستو۔ د چشمو په گوټونو کښې ئی ورته لاندې باندې وکتل۔ د کمزوري وجود کمزوري زړه ئی په سینه کښې بې اختیاره ودانگل۔ سیما ته د پنځوشت کاله د تېرېدو احساس و هغې دا ځل لیکلې وو۔

»پرون چې مې کله په آئینه کښې د خپل مخ کتاب لوستو نو په خپل سر کښې سپینو وینستو ته فکر یورم۔ ستا د سر وینستۍ خوبه هم سپین شوي وي کنه او په دغه سپینو وینستو کښې به تۀ څومره بڼکلې او دروند بڼکارې۔ زۀ هره لحظه تا د تصور په سترگو وینم او تۀ چې کله یوازی شې نو کله کله به دې زما خیال خامخا چیري ، ،

سهېل څو څو ځله دا خط ولوستو۔ خولې له ئې بې اختیاره راغلل، واقعې چې لېونی ده ، ، او بیا په درنو قدمونو د آئینې مخې له ورغې خپلو سپینو وینستو ته ئی وکتل

اول مسکے شو او بیا ئی د زرہ د تل نہ یو سوږ اسویلے د شونډو
سرونو له راغے . خو په خوله ئی هېڅ هم ونه وئیل .

خو کاله پس د سهېل د زامنو ودونه وشو لوڼه ئی د
پردو کورنو شوې او د هغه په ژوند د تنهایۍ توري وریځې
گوري گوري شوې . هغه به ټوله ورځ یوازي په خپله کمره کښې
ناست ؤ . د کتابونو لوستونه ئی زرہ مور شو . خو په دغه
تنهایۍ کښې ئی یو پارسل نوې هنگامه راپورته کړه . هغه د
ډاکي نه په ریپدونکو لاسونو دغه پارسل واخستو . د پارسل
دپاسه لیکلو ته ئی په چشمو کښې په غور وکتل د سیمما د خط
پېژندو سره هغه د ځان سره غلي غوندي او خندل او بیا ئی
اووے ،، ته گوره لېونی . زه پرې اوس هم گران یم ،، بیا ئی ډېر
په احتیاط پارسل پرانستو په هغې کښې د سهېل خطونه ، د
هغه د لاس ډېرې داسې نڅښې چې د سهیل نه پخپله هم هیري
وي . سهېل ددې هر څه نه زیات د سیمما خط لوستو ته لېواله ؤ .
د پارسل په ویځ کښې یوه لفافه د سهېل په نوم وه سهېل زر زر
په ریپدونکو لاسو لفافه پرانسته . او چې خط ته ئی په غور
اوکتل نو په نظر کښې ئی داسې جذبې الول شوې .

،، ما وبخښه سهېله ! ما وبخښه ځکه چې زه
مړه یم . پوره څلوېښت کاله وړاندې په هغه ورځ
چې کله ما ستا د کوژدنې خبر اورېدلے ؤ . دا

ٲول خطونہ ما خیلے یوے ملگری له دے وصیت
سره ورکری وو چے تاتہ ئے په مناسبو وختونو
درؤلپری۔ تہ زما نہ خفہ نشے حکہ چے ستا نہ
بغیر بل چاتہ د کتو سوچ ہم نشو کولے۔ خیلہ
لپونی۔ سیمہ وبخبنہ،،۔

د،، خودکشی،، د احساس سره د سهیل د رپیدونکو لاسونو نہ
خط پرہوتو۔ او چے د هغه زامن راتلل نو د سیمما لیک د هغه په
سینه پروت وو۔ او سترگی ئے وازی پاتے شوے وی۔

که وختونہ دی تیر شوی زما مینے
خو زما په هره ساه کنبے لا اوسپرے

انصاف

هغه ٻيو نظر د باچا خان چوک په مېنځ کښې ددغه
، لوتۍ پښتون،، يادگار ته وکتل - بيا ئې د ترخ د جېب نه د نظر
چشمې راوويستې - په رپېدونکو لاسونو ئې سترگو ته يوړې او
چې دا حل ئې يادگار ته وکتل نو د باچا خان په مخ ئې لپه لپه
خاورې وليدې - د هغه ذهن ته د باچا خان هغه ټولې مبارزې
راغلي کومې چې هغه فرنگي سره صرف او صرف د پښتون قام
د سرلوړۍ دپاره کړې وې - ځان سره ئې دومره قدرې اوې

، افسوس دے بی قدرہ قامہ ، ، بیا ئی رکشو او لارو بسونو ته فکر شو چي د خة قسم قاعدې او اصولو نه بغير ئي يو بل نه د وړاندې کېدو کوشش کولو . هغه خة ساعت دغه تماشه کوله او بيا چي کله نورو خلقو د سرک د يوې غاړې نه بلې غاړې ته ، منډې ، ، وهلي نو هغه ورسره هم په دؤ دؤ او ساه ساه بلې غاړې ته راغے .

دلته ئي بله لوبه وليده او هغه دا چي د پيدل تلونکو په لاره کنبې قدم په قدم نايان ناست وو چا ږيرې خريلې چا وينتئ جوړول او بيا به ئي دغه ټول وينتئ د لارې په غاړه د اوبو نالي ته غورخول . هغه خة ساعت دا هر خة وليدل روانېدو سره ئي ووي ، افسوس دے بي حسه خلقه ، ، هغه د خپل اوږد کوټ د جېب نه رومال راوويستو او پوزې ته ئي ونيو چي خو قدمه وړاندې لارو نو هلته د رود په غاړه مردار سپي ، چرگان او پيشوگان پراتئ وو چي ټول سخا شوي وو او بدبو ئي تر لرې لرې پورې خورېده . هر چا پوزې نيولې وې . او په منډه تيريدل راتيريدل خو چا کنبې دا همت نه وو چي ددې زياتي تپوس ئي کړے وے .

هغه نيت وکړو چي د خناورو د هسپتال په لوتې ډاکټر پسي ورشي او ورته ووائي چي يه ، د خدائے نيک بخته دا مردار خناور خوک لارې ته راگزاري ، ، ؟ لاپه دې سوچ کنبې

ورک و چہ مخامخ ئی خو کسہ پولیس والہ ولیدل چہی د روہ
 پہ بلہ غارہ ولاڑ دی۔ هغه چشمی د پوزی د سر نہ پہ سترگو
 پوری جوختی کرہی بیا ئی پولیسو تہ لہ پہ غور وکتل۔ نو پوہ
 شو چہی دا د تریفک د محکمہ لئوئے دفتر دے۔ هغه خان سرہ
 ووی چہی دا د مردار و خناور بدبو خوبہ پہ دہی لئوئے لئوئے
 افسرانو ہم لگی کنہ نو بیا خہ وجہ دہ چہی دوی ددی بی حسی۔
 مخ نیوے نہ شی کولے۔

زپہ ورتہ ووی،، چپ کنسی ئی خپر دے،، اسوبلے ئی
 وکرو او پہ درنو قدمونو وړاندی روان شود پیدل تلونکو لار ہم
 پہ دہری بی دردی سرہ ماتہ کرہی شوہی وہ۔ هغه بہ قدم پہ قدم
 ماتہی لاری تہ کتل او ہر قدم سرہ بہ ئی وئیل،، عجیبہ خلق دی
 پہ خپل تاوان ہم نہ پوہہری،، خو قدمہ وړاندی ئی د ریڈیو
 پاکستان نوم لیکلے ولیدو۔ هغه دغہ نوم تہ پہ ژور نظر وکتل او
 بیا ئی د ریڈیو پاکستان لور بلڈنگ تہ وکتل زپہ لہ ئی خہ
 راغلل خان سرہ مسکے شو خو نور ئی ہبش ونہ وئیل او بیا خہ
 ساعت پس هغه د وزیر صہب د دفتر مخی تہ غلے ولاڑ و۔

د هغه نوم غمخور و۔ د خپلی خاوری خواخوہرے د خپل
 وطن خیر خواہ او د ہر چا پہ غم شریک۔ ولہی خپل غم ئی
 دومرہ دروند و چہی غم خور لہ ئی بی وختہ ملا ماتہ کرہی وہ او
 دغہ غم د هغه د بنیخی د خو کالوراسی مسلسلہ بیماری وہ۔

چې هغه ئې تر لرې لرې پورې په علاج کولو سترې کړې و او د مایوسی نه پس ئې د الله پاک فیصلې ته سترگې نیولې وې۔
 د هغه په کور کبسي د بنځې نه علاوه ايکې یوزوئے مراد و چې د نوکری زندان د خپلې ناروغه مور نه ډېر لرې کړې و هغه ډېر ځله خپلو افسرانو ته جولۍ غوړولې وه چې بدلي ئې کلي ته وکړي خو دا منت د هغوي ذهن ته نه پریوتو ځکه چې نه خو مراد سره لوءے سفارش و او نه ورله د افسرانو د خوشحالمولو هنر ورتلو۔

غمخور کاکا خو اول زوئے له تسلي ورکوله خو چې د بنځې ناروغتیا ورله د حوصلې څټ و مروړلو۔ نو د خپل کلي په ،،ممبر صېب ،، پسې ننوتې لاړو او د ډېرو منتونو نه پس ئې د هغه نه د ،،وزیر صېب ،، په نوم د مراد د بدلۍ دپاره سفارش راواخستو۔ او نن هغه په دې ارمان او په دې امید د ،،وزیر صېب،، سلام له راغله و۔

هغه څه ساعت خاموشه ولاړ و۔ خو چې کله په دغه انتظار انتظار سترې شو نو د وزیر د دفتر مخې ته ولاړ نري نروچکي سړي ته ئې ووي ،،يا هلکه هغه وزیر صېب چرته دے،، هغه پوزه وچولله۔ په څو ډکو بریتو ئې لاس رابنکو او په تاؤ کړي څټ ئې ووي ،،صېب میتینگ کبسي دے،، غمخور کاکا د میتینگ په مطلب دومره پوهه شو چې گني اوزگار نه

دے۔ نو خہ ساعت ئی بیا انتظار وکړو۔ هغه لاپه دوپم حل پوره پوښتنه نه وه کړې۔ هغه سړي ورته په غصه کښې ووي، درته مې وئيلي نه دي چې صېب په میتینگ کښې دے ته خو هلو په خبره پوهېږې نه،، د غمخور کا کا د سر نه لوخړه وخته۔ زړه ته ئی راغلل چې ورشي او دغه نري نروچکي سړي له خت لکه د چرگوري تاؤ کړي خو چې خپل عمر ته ئی پام شو نو غلے پاتې شو۔

هغه لاد وزير صېب په انتظار کښې ؤ چې هغه نرے نروچکے سرے د خه کار دپاره بهر ووتو۔ غمخور کا کا د هغه وتو سره کلیمه درسته کړه او د خه اجازت نه بغیر ئی د وزير صېب د دفتر دروازه ئی په درز خلاصه کړه۔ هغه د ننوتو سره د وزير صېب په کړس کړس خدا واوریده۔ چې مخامخ ئی وکتل نو وزير صېب يو خو جینکو سره په خبرو کښې ورک ؤ۔ چې په غمخور کا کا ئی سترگې ولگیدې نو تندے ئی تریو کړو او په غصه ئی ووي،، خه دي بودا،، غمخور زر زر لاس ور اوږد کړو او ورته ئی ووي،، دا۔۔۔۔ د ممبر صېب خط دے۔ د مراد د بدلۍ دپاره،، وزير صېب په ماتہ زړه خط واخستو او د خط د لوستو په حائے ئی د تلۍ په بهن گوتې کښنودې۔ ساعت تېر نه ؤ چې هغه نرے نروچکے سرے ساہ ساہ کمري ته راننوتو او وزېر صېب ته ئی د احترام دپاره سر ښکته کړو بیا ئی يو نظر

غمخور کا کا تہ وکتل۔ د بریتو خو ڊ کي وپنستہ ئي نېغ ودرېدل
 هغه به لاخته وئيل چي وزير صېب پري سترگي راسري کري
 ،، درته مي شل خله وئيلي دي چي زه کله په ميتنگ کښي يم نو
 ماتہ دا خلق مه راپرېرېده۔ خوتہ غالباً د شرافت په ژبه نه
 پوهېږي ،،۔

نوکر د خه وئيلو نه بغير غمخور کا کا د لاس نه ونيوؤ
 او په دیکو دیکو ئي د کمرې نه وويستو۔ او چي کله د کمرې نه
 بهر ووتو د ،، صېب ،، نوکر ورته دومره ستغي سپوري ووي
 چي بهر ټولو ولاړو کسانو يو بل ته وکتل۔ غمخور کا کا صرف
 دومره قدرې ووي چي ،، ارمان ارمان دے بد نصيبه قامه چي
 داسي خلق مو مشري کوي ،، او بيا۔۔۔۔۔ ساہ ساہ د هغه خائے نه
 روان شو د ما بنام په توره تياره کښي چي کله کور ته راغے نو
 بنخي ورته په سوالیه نظر وکتل۔ غمخور کا کا ورته دومره
 قدرې ووي۔ مراد به دي کور ته راشي وزير صېب ته مي د ممبر
 صېب خط په خپل لاس رسولے دے۔ او بيا خو ورخي پس چي
 مراد خوړند سر کور ته رانتوتو نو د هغه په لاس کښي د بدلے د
 ارډر په خائے نوکري نه د ويستو حکم وؤ۔

د انصاف طمع به خوک د چانه اوکري
 چي خوک غل دے خوک د غلو د لاري مل دے

په تول پوره

د ،، لونگين ،، پلار به چې كله د مشاعري نه كورته راغلو --- نو لونگين به پسې دروازي ته ورمندې كړې پلار به ورته د خندا شين شو . لونگين به ئې په غېږه كښې اوچت واخستو. په دواړه مخه به ئې ښكل كړو . او لاساه به ئې اخستې نهر وه . چې لونگين به ترې په تته ژبه تپوسونه شروع كړل .

،، لونگين ،، ايله د پينځو كالو و هغه د خپل پلار گلاب دين ايک يوزوئ و. گلاب دين په خپله ټوله علاقه

کبني مشهور ؤ۔ د هغه نه بغير به هره مشاعره نيمگرې وه۔
 ځکه چې هغه د شعر په ټولو رموزو پوهه وو۔ د هغه د فکر الوت
 د هغه د ذهن وسعت دومره سپوا ؤ چې د وخت هر پوهاند به
 ورته په درنه سترگه کتل۔

که يو خوا د هغه د شعرونو غږ خور وو نو بل خوا د هغه
 په مزاج کبني عاجزي وه۔ د هغه په عادتونو کبني سادگي وه۔
 او د هغه په ناسته پاسته کبني ډېر دروندوالی ؤ۔ ډلې ډلې
 شاعران به د هغه ليدو ته راتلل او کله هم داسې نه وه شوې چې
 هغه کوم مېلمه شاعر د مېلمستيا نه بغير پرېخود مې وي۔ په
 لونگين،، د خپل بابا دا ټول عادتونه خواږه لگېدل۔۔۔ هغه به
 د خپل بابا نه هر ځل د مشاعرو د قيصې اوريدې۔ او څو ځله
 خو د خپل بابا سره مشاعرو ته هم تلې ؤ۔ هغه به هر شعر ته غوږ
 نيولې ؤ۔ لونگين چې څنگه څنگه د ځوانۍ په درشل قدم
 ايخودو نود هغه دننه ناقراره انسان نور هم ناقراره شو مې ؤ۔
 هغه به کله شعر کله افسانه اولیکله او چې خپل بابا ته به ئې
 واړوله نو هغه به په تندي بنکل کړو۔ د هغه په سترگو کبني به
 ئې خپل ځان ته اوکتل او دا تسلي به ئې اوشوه چې هو۔۔۔ زما
 نه پس به لونگين د پښتو د خدمت پېټه په سر اخلي۔

وختونو اړخونه بدلول رابدلول او لونگين۔۔۔ د ژوند د
 مشاهدو سره اشنا کېدو۔۔۔ چې څنگه د،، لونگين،، د ذهن

پہ دنیاگی۔ کنبی وسعت راتلو نوبل خوا د گلاب دین شمار پہ
استاذانو کنبی کبدو۔۔۔ د هغه شعر دومره عظمت ته رسبدلے
وو۔ چي په حجره جومات کنبی به د هغه شعرونه د مثال په
توگه وئیلے کبدل۔ د وخت ټولو هنر مندانو د ځان دپاره دا
افتخار گهلو۔ چي د گلاب دین بابا شعرونه دې اووایي۔

د خپل بابا په وجه د لونگین ادبي دنیا هم ډېره فراخه
شوي وه۔ یوه ورځ چي کله هغه په یو ادبي محفل کنبی ناست
وو نو چا ورته اووي،، ته سپین گل چنار پیژني،،؟ د نوم د
اوریدو سره لکه چي لونگین په سوچ کنبی لارو۔ د خولې نه ئې
بې اختیاره اوختل هو دا نوم مې چرته،، یو ځل،، اوربدلے
دے۔ ملگري ورته مخ راوارولو او په خندا ئې اووي،، عجیبه
سرے ئې،، چنار،، صېب خو پوره د پنځوسو کتابونو لیکوال
دے او تائي ايله یو ځل نوم اوریدلے دے؟ او بیا هغه ملگري
لونگین ته د،، چنار صېب،، دومره صفتونه او کرل چي د هغه
په ذهن کنبی د،، چنار صېب،، ډېرې خاکې جوړې او وړانې
شوي۔

هغه ډېر ناقراره وو۔ او دا ئې غوښتل چي اوس زر تر
زړه د چنار صېب لیدو ته لار شي۔ د ملگري نه ئې ټول
معلومات ترلاسه کرل د چنار صېب کلے دومره لرې نه وو۔ خو
لار ئې ورکه ورکه وه۔ ځکه نو د لږ کړاؤ نه پس هغه د چنار

صہب کلي ته را اور سيدو - هلتہ ئي دوه دري کسانو نه تپوس پوښتنه او کره خو چا ورته هم د چنار صہب درک ورنکړو --- لونگين د لږ ساعت دپاره اټاله ودریدو - او دې سوچ يورپو چې ،، زه بل کلي ته خو نه يم راغله - او که کله دا وي نو خلق وړکښې دومره لوتی ليکوال څنگه نه پېژني ،، - هغه په ذهني کشمکش کښې اخته وو چې ناڅاپي ورته يو بوډا کاکا اووے چې ،، مېلمه ته --- هاغه اټي وال چنار ے خو نه يادوي ،، لونگين ورته اووے نه بابا --- زه سپين گل شاعر يادوم --- بوډا کاکا د ځان سره په لاسونو څه خبرې اوکړې او په مخه لاړو - کوڅه کښې دوه درې ماشومانو په دوړو کښې لوبې کولې - لونگين چې کله هغوي ته د چنار گل نامه ياده کره نو هغوي ورته اووے چې ،، --- او --- او --- مونږ ئي پېژنو ،، ددې اورېدو سره د لونگين لارې تيرې شوې -

هغه چې د سپين گل کور ته اورسيدو نو يو نظر ئي د کور دروازي ته په غور اوکتل - ساعت پس د دروازي په ور کښې يو سر ے رابڼکاره شو - د هغه عمر دومره زيات نه ؤ - په ونه چنار هم نه ؤ او په رنگ سپين هم نه ؤ - سړي لونگين ته په غور اوکتل - ،، لکه چې شاعر ئي؟ ،، لونگين په اوچو شونډو ژبه رابڼکه --- ،، او جي ،، --- زه --- د سپين گل چنار ليدو ته راغله يم - - - دا د هغوي کور د ے؟ ددې تپوس سره چنار

صہب پہ بق بق او خندل۔ لونگین د هغه خندا او په خوله کنبې پرتو نسوارو ته فکر یوو۔ زه چنار یم کنه۔۔۔ د خدائے زوره وره۔ خنگه راغله ئې؟ د لونگین نه یوه دوه خطا شو۔ او اټاله اودریدو۔

چې کله لونگین د چنار صہب سره کیناستو او خوله ئې تپوس ته جوړوله۔ نو چنار صہب اووے،، ځلمیه پوره اتیا کتابونه مې لیکلي دي۔ ډېر واره خلق مې،، سړي،، کړي دي۔ او زما هومره کار به ادب کنبې چا هم نه دے کړے۔ عن تر هاغه حمزه پورې۔۔۔ او دا اوس چې ځان ته لیکوال وائي په دوئي کنبې خو یوزه لیکوال نه گنم۔۔۔ او ځلمیه۔۔۔ دوئي صرف په کرسو ناست دي۔ د ادب نه څه خبر دي۔

لونگین دا ټولې خبرې اورېدې۔ خو نه پوهېدو چې۔۔۔ خنگه په خبره کنبې وار واخلي۔ اخر ئې زړه ټینګ نه کړو وئے وئیل،، چنار صہب تاسو دومره زیات کار کړے دے او اوس هم شپه او ورځ لگیا ئې۔۔۔ خوتاسو څوک په دې خپل کلي کنبې هم نه پېژني۔ دا ولې،، چنار صہب بیا یو ځل په بق بق او خندل۔،، مېلمه۔۔۔ دا کله څه چې ددې دور یو لیکوال نه زما په قدر پوهېږي او نه زما په دې لیکلو۔ خو یوه خبره درته کوم گوري۔۔۔ راتلونکي څېړنکار به زما په دې،، تخلیقاتو،، لوتې لوتې څېړنې کوي،،۔ لونگین به کله د چنار صہب خندا ته

کتل او کله به دې سوچ یورو چې که د چنار صېب په دې لیکلو
 نن د چا غوږ نه گږېږي او څوک ورته درنښت نه ورکوي. نو
 راتلونکې وخت به ورته څه نظر او کړي. لیک خو هاغه لیک
 د دے چې د خپل دور ترجماني او کړي او خلق ئې قبول کړي.
 او بیا چنار صېب د نسوارو یو تازه چونډی د شونډې د
 لاندې کره. ،، مېلمه ،، قسم د دے چې دا ریډیو ، تیلی ویژن
 واله راپسې منډې وهي. د فن کارانو د ټیلیفونونه تنگ راغلم
 خو دا فنکاران زما د شاعری حق نشي ادا کولے. او هسې زه
 هم داسې یم.--- دې ادارو ته څه خاص توجه نه ورکوم. ورک ئې
 کړه دوئي به څه وي او معیار به ئې څه وي ،،. ددې خبرې د
 اوریدو سره د لونگین د خپو نه خاورې او تختیدې. د هغه په
 خپلو غوږونو باور نه راتلو. د چنار په فلسفه د هغه ذهن کار نه
 کولو. وخت د هغه په کمزورو اوږو نور بوجه کېدو نو ځکه هغه
 د چنار صېب نه اجازت واخستو. او چنار صېب هم په زړه کښې
 شکر او ویستو.

لونگین په درنو قدمونو د چنار صېب د کلي نه روان
 شو.--- د ځان سره ئې کرل رېبل کول.--- څو ورځې وړاندې چې د
 هغه په ذهن کښې د چنار صېب کوم تصویر جوړ شوی ؤ. د
 هغې رنگونه الوتي وو. د هغه د لیکلو نه بیخي زړه مور شوی
 ؤ.

چہ ماہنام تیارۂ خوریدہ نو لونگین کور تہ خفہ خفہ رانتوتو۔ سترے سترے پہ کت کبھی پر بوتو۔۔۔ چہ دغہ ساعت ئی پلار کور تہ راغے۔ ولہ لونگینہ خویہ۔ جور خوئی کنہ،،۔۔۔ هغه د خپل بچی نہ پوہنتنہ وکرہ۔ او بیا لونگین پلار تہ تولہ قیصہ تیرہ کرہ۔

پلار پہ ډبرہ مینہ لونگین خپلی سینہ تہ راجوخت کرو۔ او پہ خندا ئی ورتہ اووے،، بچے مہ خفہ کپرہ دا پہ شمار نہ دہ پہ معیار دہ،،۔۔۔ ددی خبری سرہ لونگین تہ د خپلو تولو سوالونو جواب ملاؤ شومے وو د هغه ذهن تہ د سپین گل چنار عکس یو خل بیا راغے چہ د نوم او قد و قامت تر مینخہ ئی ډبر لوتے تضاد تیتہی سترگی ملامتہ ولاړ وو۔ هغه د خان سرہ اووے۔ هو۔۔۔ زما بابا ربتیا وائی چہ پہ شمار نہ دہ پہ معیار۔۔۔

کہ هر خود خان صفت پہ خپلہ اوکری
خوگونگت تہ شوک،، بورا،، وئیلے نہ شی

مور

شپه د خاموشۍ په غېږ کېښې اوده وه - د اسمان په مخ
اوبنان اوبنان وریځې یو بل پسې روانې وې - سپوږمۍ به کله
کله د وریځو د مینځ نه غلې غوندي د کائنات د ښکلا ننداره
وکړه - ستور و ته به ئې په چپه خوله څه ووئیل او پناه به شوه -
شپه که هر څومره خاموشه وه ولې کله کله به چرته لرې یو سپي
د خپل سترې ژوند نه فریاد شروع کړو - د کلي نورو ، سپو ، ، به
دغه فریاد سره خپله ژړا هم شروع کړه - او تر ډېره وخته به ټولو

خپل خپل ارمانونہ وژرل۔ د کلي د سپو په دې سلگو کښې به د خانانو د کور د سپو سلگۍ نه وې شاملې۔ هغوي به په قهر او غضب غپا کوله لکه چې د کلي سپو ته هم دا وائي چې د خانانو خوب مه خرابوئ۔

د کلي د نورو خلقو په شان،، لېونۍ،، هم بې غمه او ده وه۔ خود هغې په مخ د بيمارۍ نخښې واضحه ښکارېدې۔ هغه د واده نه وړاندې سعیده وه مور به ورته کله کله د مينې نه بختوره وې۔ خو چې د خاوند کور ته راغله نو د ډېرې مينې نه،، لېونۍ،، شوه۔ خاوند به چې کله هغې ته،، لېونۍ،، ووئيل نو سعیده به د خدا نه شنه شوه۔ او خپل ماشوم والې به ورته ياد شو۔ کله چې شپه نوره هم وغزیده نو لېونۍ په خوب کښې چغه کره د هغې خاوند چغې سره راوېښ شو او چې کله ئې رڼا بله کره نو وار خطا شو۔ لېونۍ په کټ کښې ناسته ټوله رپېده رنگ ئې زير تبنتېدلې ؤ۔ په غټو غټو سترگو کښې ئې غټې اوبښکې تلې راتلې۔ وېښته ئې گډه وه وو۔ په مخ ئې داسې خولې راماتې وې لکه چې لپه لپه اوبه ئې پرې اچولې وي۔ د هغې ساه راماته وه۔ او هره سلگۍ ئې اخري ښکارېده۔ د هغې خاوند داسې خاموشه ولاړ ؤ لکه چې يو بُت خپل حس نه لري۔ هغه نه پوهېدو چې خه وکړي۔ بيا ئې زړه له خه راغلل په درنو قدمونو د لېونۍ خواله راغے۔ او چې کله ئې د هغې په سر لاس

کھنبودو نو داسې ئې محسوسه کړه لکه چې د هغې ټول وجود اور اخستې وي. د مخ نه ئې ورله خوله اوچه کړه ولې د هغې په حالت کښې څه فرق رانغړ. خاوند ئې ورته بيا بيا اوازونه وکړل ولې لېونۍ د زبیرگي نه علاوه نور هېڅ هم نه شو وئیلے. د يو ساعت سوچ نه پس د لېونۍ خاوند يوه اوږده ساه رابښکله پاڅېدو او د خاورو منگي نه ئې يو گلاس اوبه راواخستې چې کله اوبه د لېونۍ حلق ته اورسيدي نو سترگې ئې پرانستې. د هغې د خاوند په سترگو کښې د خوشحالی اوبښکې راغلې. لېونۍ په ډېر ارمان خپل خاوند ته وکتل اول مسکۍ شوه بيا ئې ووي ما ويخښه خپله لېونۍ معاف کړه. د هغې د خاوند زړه داسې جټکه وخوړه لکه چې د هغه په سينه کښې طوفان راغلی وي. په اوچو شونډو ئې ژبه رابښکله او لېونۍ ته ئې ووي داسې خبره مه کوه. لېونۍ يو ځل بيا خاوند ته په غور وکتل او وې وئيل زه نوره ژوندي نه شم پاتې کېدے د هغې د خاوند په مخ ډېر رنگونه لاره راغلل. هغه يو ځل بره چت ته وکتل بيا ئې د شپې خاموشۍ ته وکتل هغه په يوه ساه ووي ته... ته وار خطا کېږه مه... بس چې که خبر وي دا شپه تېره شي نوزه به دې لورته هسپتال ته بوځم.

د هسپتال د نوم په اورېدو د لېونۍ په مخ لړۍ لړۍ اوبښکې راماتې شوې. د هغې د هسپتال د نوم نه نفرت و.

خاوند ئي چي کله هم د هسپتال خبره کړې وه لېونۍ ورته دواړه لاسه جوړه کړي وو۔ چي ،، د هسپتال نه د هغې د خپلو برگو د لاندې مرگ خوښ دے ،، د اسمان په مخ وريخي نورې هم گوري شوي ۔ د سپو غيا ورو ورو کمېده او د چرگانو بانگونه اورېدے شول ۔ لېونۍ خپله بيماري ژړله او د هغې خاوند خپله بي وسي ۔

شپه سبا شوه خود کلي خلقو ته ددې قيامت پته نه لگيده په ټول کلي کښې صرف نازو ترور داسې ښخه وه چي د لېونۍ خاوند ورته ټوله قيصه کړې وه ۔ خوک چي نن مجبوره وه ۔۔۔ د بيماري د لاسه او د خپلې بي وسي د لاسه ۔

صبا له لېونۍ د گاډي په سيټ کښې پټې سترگې پرته د لوتے هسپتال په لور روانه وه ۔ د هغې سرد نازو ترور په زنگون پروت ؤ او د هغې خاوند د غمونو او فکرونو يو لوتے سيلاب په مخه کړے ؤ ۔

د لوتے هسپتال په وارډونو کښې نن هم گڼه گڼه وه ۔ د زنانه ډاکټري د کمري مخې ته داسې غوبل جوړ ؤ لکه چي هسپتال نه وي د کېډي مېدان وي ۔ اکثر زنانه داسې ښکاريدي لکه چي د مرض د نوم نه نا اشنا وي د هغوي په مخونو د ميک اپ نخښې هم د لرې نه ليدے شوي ۔ چي کله به د ډاکټري د کمري دروازه بيرته شوه نو دې سنگار شوؤ ښخو به ټپل جوړ

کرو۔ داسی تہل چي پکبني د هډونو ماتبدو خطرہ وه۔ غتيې او مضبوطي زنانه به دننه لاري او بيماري بي وسه او بي کسه زنانه به هم دغسي د خدائي په اسره پاتي شوي۔ د هسپتال يو غتې پتې نوکر هم په دې پردو زنانه و کبني بي ضرورته تلو راتلو ولي د چا ورته د غږ کولو همت نشو کېدے۔

د لېونۍ خاوند دا هر څه ليدل او په دې خبره پوهېدو چې لېونۍ ولي هسپتال نه نفرت کوي۔ د يو ساعت دپاره د هغه زړه ته هم دا خبره راغله چې واپس کلي ته لاړ شي او د لېونۍ د قسمت فېصله وخت ته پرېږدي۔ هغه گېر چاپېره کتل چې ناگهانه ئې ډاکټر سردار په نظر راغے د هغه په خپلو سترگو يقين نه راتلو چې سردار دلته څنگه راتلے شي۔ ډاکټر سردار د لېونۍ ورور و۔ ولي لېونۍ ونه ليدو۔ ځکه چې د هغې سترگې پټې وې۔ خو چې سترگې ئې غړولې نو د هسپتال په وارډ کېني پرته وه۔ د هغې ورور د هغې سرته ولاړ و د لېونۍ په سترگو کېني غتې غتې او بڼکې راغلي خو دا ځل په دغه اوبڼکو کېني بي وسي نه وه۔ اعتماد و حوصله وه ځکه چې د هغې وينه د هغې سر ته ولاړه وه۔

ورځ تېره شوې وه او د ماښام لږې خورې وې د هسپتال په وارډ کېني بنځو داسې گپ گرم کړے و چې هډو د ختمېدو نوم ئې نه اخستو هر چا خپله خپله وئيله۔ څوک د بيماري د

لاسه پتہی سترگہی پرتہی د خپل انجام په انتظار وې - ولې د هرې مریضې سره چې کومې درې درې نورې زنانه دپره وې د هغوي د خولو تپولو دپاره هېڅوک نه وو - لېونۍ هم په یو کت کنبې غزبدلې پرتہ وه - کله کله به ئې سترگہی راپورته کړې - گېر چاپېره به ئې وکتل او بیا به ئې سترگہی پتہی کړې - د هغې خاوند دوه درې ځله وارډ ته راغی د لېونۍ په اوچو شونډو ئې نظر پرېوتو - په زړه کنبې به ئې ډېر څه راغلل ولې هېڅ به ئې نه وئیل او بیا ډاکټر سردار وارخطا وارخطا وارډ ته رانوتو نو د لېونۍ د خاوند تلوسه سېوا شوه - هغه د سردار خولې ته کتل - سردار د خپل تندي نه خوکه اوچه کړه او بیا ئې یو سوږ اسوېلي سره اووې ، صبا له به اېرېشن وي ، ،

د اېرېشن د نوم سره د لېونۍ د خاوند رنگ زیر وټنټېدو لېونۍ سر راپورته کړو او په سلگو سلگو کنبې ئې ووې زما نور ژوند نه د مې پکار - زه مرگ غواړم زه به خود کشي وکړم - زما خاوند هسې هم مانه ستر مې شو مې د مې - دده به لاز خلاصه شي - او زه به د سکون ساه واخلم او بیا هغه په بق بق وژرېده - ډاکټر سردار هغې له تسلي ورکړه د نشې څو ستنې ئې ورته ولگولې او بیا په شغ د وارډ نه بهر ووتو - د لېونۍ خاوند یو ځل لېونۍ ته وکتل د هغې سترگہی پتہی وې هغه په درنو قدمونو د وارډ نه بهر راووتو - هغه د شپې په توره

تیاره کنبې بره اسمان ته کتل او په سترگو کنبې ئې اوبنسکې
تلې راتلې -

هغه د فکرونو سپلاب په مخه اخستره و لېونۍ په هغه
نکرانه وه - ددې باوجود چې لېونۍ هغه ته مینه نه وه ورکړې -
ددې باوجود چې لېونۍ د خپل خاوند هره وره خبره لویه کړې
ده - چرې هم داسې موقع نه وه راغلې چې لېونۍ د خپل خاوند
مشوره منلې وي - هغې هر ځل د خپل خاوند په معمولي خبره
اوبنسکې توښې کړې وې او خاوند ئې په زړه کنبې ځان ته د
لېونۍ په واده کولو ستغې سپورې وئیلې - ولې نن هغه ته د
لېونۍ دا ټول عادتونه بڼه بنکار بدل هغه لېونۍ نه د جدا ژوند
سوچ هم نه شو کولې - او بلخوا د لېونۍ زړه د ژوند نه مور و -
هغه د بیماری د لاسه دومره تنگه راغلې وه چې خاوند ته ئې
هم نه شو کتلې -

د هسپتال شپه هم ورو ورو وغزېده او اخر سبا شو -
لېونۍ لاوس هم د نشې د لاسه پټې سترگې پرته وه - ډاکټر
سردار وارډ ته راغے - د لېونۍ خاوند ته ئې غلي غوندي څه
ووي او بیا چې د هسپتال په وارډونو کنبې د معمول غوبل
جوړېدونو لېونۍ د اړېشن په تخته پرته وه - د هغې خاوند د
اړېشن د کمري نه بهر وارخطا ولاړ و - هغه به کله ځان ته د
لاسي ورکولې او کله به لکه د لېونو ځان سره لگيا شو -

نازو ترور چي ٿوله شپه ئي د هسپتال په کلکو سيمتو
 روڼه کړې وه. د ايرېشن د کمرې په دروازه کښې ناسته وه.
 خلق تلل راتلل .... او بيا دوه گڼتېي پس د ايرېشن د
 کمرې نه يو سټرېچر راووتو چي دوو کسانو نيولې و. د هغوي
 مخونه په سپينو کپرو پټ وو او په سټرېچر سپين خادر
 غورېدلې و سټرېچر يو شخ سره د زنانه و د وارډ نه کس اړخ ته
 يوې کمرې ته ورسولې شو. دا هرڅه د لېونۍ د خاوند مخې نه
 تېر شو خود هغه په خپلو سترگو يقين نه راتلو د هغه زړه
 درزېدو او قسم قسم وسوسې ئې ذهن ته راتلې. هغه لکه د
 لېونو سټرېچر پسې کمرې ته منډه کړه. سړي بهر راوتل ولې
 هېڅ ئې ونه وئيل د لېونۍ خاوند نېغ کمرې ته لاړو لېونۍ په
 کټ کښې خوره وره پرته وه د هغې سترگې پټې وې. په شونډو
 ئې گز گز پتري ولاړ وو. هغې مسلسل زبیرگي کول. لمبې اوس
 هم د هغې په سر بليدې. او د هغې خاوند په زړه کښې ډېرڅه
 کرل رېبل. دغه ساعت ډاکټر سردار کمرې ته راغے. د هغه په
 مخ د خوشحالی. نخښې واضحه ښکارېدې. هغه يو ساعت د
 لېونۍ کټ ته ودرېدو د هغې په تندي ئې لاس کېښودو او بيا د
 نازو خواله ورغے چي د ډېر وخت راسې خاموشه ناسته وه.
 سردار هغې ته څه ووئيل او چي هغې خپل پلو پورته کړو نو په
 غېږ کښې ئې يوه وره او ښکلې ماشومه پرته وه. ډاکټر د خدا

نه شين شو او وي وئيل ،، دا خوزرقبش ده ،، د لبونى-
خاوند په ژور نظر ماشومې ته وکتل مسکې شو او ځان سره ئې
په چپه خوله ووئيل ،، زرقبش ،، -

ورځ يو ځل بيا سترې وه او د مازيگر په غېږ کښې د
اوده کېدو په غرض روانه شوې وه - چې لبونى- سترگې
وغړولې نو يو ځل ئې خپل خاوند ته وکتل مسکې- شوه - بيا
ئې سترگې پټې کړې او چې د ماښام تياره خور بده نو لبونى-
نه د هغې خوئېندې وروڼه او مور پلار چاپېره ناست وو- لبونى-
خپله ماشومه زرقبش پخپلې سينې پورې جوخته نيولې وه او
لکه د لبونو ځان سره په خدا خدا لگيا وه ،، زه مرگ نه
غواړم- زه ژوند غواړم ډېر ژوند --- د خپلې ماشومې زرقبش
دپاره د خپلې زرقبش دپاره ،، د هغې په سينه کښې د مور د
مينې احساسات راپارېدلي وو- خوئېندې وروڼه ئې خاموشه
وو او د مور په سترگو کښې ئې د خوشحالى- اوبسکې تلې
راتلې-

چې يو فکر ئې ادراک کولې نشي
مور د هاغه عظمتونو خلاصه ده

د کور غل

د ،،اپريشن، د اعلان کېدو سره په ټوله علاقه ويره خوره شوې وه - د هر چا په ذهنونو کېنې ،،ډېر سوالونه ، ، تلل راتلل خو چا هم دا فېصله نشوه کولې چې د گلونو ددې گلدر و صباؤن به خه وي - ماشومانو به چې د خپلو پلارانو په مخ د وارخطايي لکيرو ته کتل نو اوبه بورنېدل - او چې چېرته لري به د جهازونو د شور سره د گولو پرېوتو درزار شو - نو د زبانه و په مخونو به اوبنکې لري لري شوې - هغوي به په سواليه نظر پورته اسمان ته اوکتل - د سپين ريرو په جلالي سترگو کېنې به د تيرو وختونو رنگونو چورلکونه اوخوړل - خوبيا به د هغوي اوچو تراړو تراړو شونډو کېنې دغه رنگونه پيکه پيکه شول - او هغوي به خاموشه پاتې شوې -

دھر چا دا کوشش وو چہی زر ترزہ خان د ہور ددغہ لمبونہ اوباسی۔ نہ چا سرہ د کلی غم وو او نئے چا خیل دک کور تہ پہ شا کتلے شو۔ خکھہ چہی خبرہ د ،سر،، د بچ کولو وہ۔ چہی خنگہ خنگہ خلق بہی کورہ کبدل۔ د تہول ملک د ہر وگپری زرہ پہ خیلو وطن والو خوڑدو۔۔۔ او بیا دا خبرہ د ملکی حدونو نہ دہرہ لری تہولی نری تہ اور سیدہ۔

پہ لکھونو بہی کورہ۔۔۔ ژریدلو، کپیدلو او زوریدلو کورنو پہ کیمپونو کنبی پناہ واخستہ۔ خود ہغوی اوبسکی نئے کیمیدی خکھہ چہی د چا نہ د خیلہی وینہی بہی کفنہ لاشونہ د اللہ تعالیٰ پہ اسرہ پاتہی وو۔ او د چا نہ ماشومان بہی درکہ وو ہریو کیمپ د حشر میدان وو۔ ہر خوا سلگی۔ وہی۔ ہر خوا سانڈی وہی۔ پہ ہر زرہ او ذہن کنبی د خیل تالہ والہ کور ارمان ازغے ازغے کبدو۔ او بیا د تماشینو یوہ لری شروع شوہ۔ شوک د انسانیت د خدمت د پارہ راغلل او چا د ملاکنڈ د کدوالہ و پہ ارمانونو کنبی خیل سیاست لہ خائے ورکولو۔ خو۔۔۔۔ د حالاتو لمبو وھلی سلگی۔ سلگی۔ کدوالہ نئے د چا پہ ،ایمان،، پوھیدل او نئے پہ اسلام۔

خہ مودہ ددی بہی وسہ او بہی کسہ بہی کورہ پہ زخمونو مالگہی اودرولہی شوہی۔ د خیل وطن خلق ،، خیلو،، بہی حیا کرہ۔۔۔ او بیا چہی کلہ دا ڈرامہ مینخ تہ راغلہ چہی د کدی پہ سر

به روپی۔ ہم ملاو پری۔ نو د پبنتنو د حیا ، عزت او پبنتنو
 امتحان راغے۔۔۔ او لکه د نور کله پشان د جواری دا داؤ۔۔۔ ہم
 پبنتنو اوبائیلو او د حضرت باچا خان هاغه خبره ربنستیا شوه
 چې ، پبنتانۀ هر خۀ ته د تینگی دی خو ، پیسی ، ، ته د تینگی
 نۀ دی ، ، ډ پر درانۀ ورکبني سپک شول۔ د رجسټریشن د ټول
 نظام په رڼا ورځ سپکاو مے اوشو۔ خلقو د پیسو دپاره د پینځه ؤ
 کسانو کورنۍ په شلو شلو حساب کړې۔ د وس خاوندانو د بې
 وسه ، یتیمانو او کونډو رنډو حقونه بنۀ په نره په بده کړه۔ او د
 هاغه خلقو په قربانی۔ پورې په بق بق خدا اوشوه۔ څوک چې
 سرتور په د یو لوائے خدائے په اسره د کلي نه راوتی وو۔

شیرولي چا چې۔۔۔ څو ورځې وړاندې د خپلو گلدر وپه
 بده ورځ اوبنکې تویه ولې او هر خۀ ته به ئې د ، شک ، ، په
 نظر کتل۔ او په خپل ویخ ضمیر به ئې فخر کولو۔ د پیسولالچ
 په مخه واخستو۔ هغه په یوه داسې محکمه کبني افسر وو
 کومه چې د اولسي خدمت محکمه وه۔ د هغه کورنۍ ته د
 سرکار له خوا په لوائے بنار کبني د اوسېدو اساني ورکړې شوې
 وه۔ خولالچ۔۔۔ د هغه په سترگو پردې راوستې۔ هغه خپل
 ضمیر په خپلو لاسو قتل کړو او ځان ئې په هاغه کسانو
 کبني شمار کړو د چا چې نۀ کور وو او نۀ څوک د تپوس
 پوښتنې۔

شپر ولي --- راشن ته هم ٽينگ نه شو او پيسو ته هم - او
 چي کله ورته دا معلومه شوه چي د صحافيانو دپاره هم څه
 پيسې ټکي ملاوېږي نو که هر څو هغه صحافي نه وو خوبيا
 ئي هم هلته منډه کړه - او په جعلي کاغذونو ئي د خپل بي حسه
 ضمير مخ نور هم تور کړو - هغه دا ټولي ، ،مرداري ، ، خوږي - خو
 کله ورته هم دا احساس نه کېدو چي زه څه کوم - که هر څو د
 هغه تعلق دمذهبي خلقو سره وو - خو اوس ترې مذهب هم هير
 وو - پښتو هم هيروه وه او غيرت هم -

شير ولي ته به چي چا د هغه د اصلي حيثيت احساس
 ورکړو نو هغه به تندې او چونړلو او اوبه ئي وئيل - ، ، مړه څوک
 ئي ټپوس کوي ، ، - او بيا د هغه نه هله ، ، ټپوس ، ، او شو چي
 کله هغه د دغه پردي حق سره خوشحاله خوشحاله کورته روان
 وو - چي ناگهانه ورته خبر راغې - چي ورکوټي ماشوم ئي په
 هوائی گولي لگيدلې دے - د شيرولي د لاس نه د راشن سامان
 پريوتو - د هغه په وجود لږزان راغې - د هغه په ذهن کښي هاغه
 ، ، حرامي روپي ، ، په تيزي سره اوچورليدي - کومې چي هغه په
 ډېر فخر په بډه کړې وې - هغه په لاره کښي زيږ زيځلې ولاړ وو -
 کله به ئي د حکومت له خوا هاغه اساني يادولې کومې چي دده
 ته د نوکري په بنياد ورکړې شوې وې او کله به ئي هم د خپل
 حکومت سره خپلې دھوکې او فراډ ته خيال لارو - هغه ته ځان

مجرم مجرم بنکاریدو۔ ہغہ پہ درنو قدمونو کورتہ روان شو۔ چہ دروازی تہ نزدی شو نو د زنانه ؤ ویرونہ ئی واؤریدل۔ ،،وی کنہ۔۔۔ ما خودہ تہ وئیلی وو چہ مہ راؤرہ۔۔۔ پہ ما پسہ داد حرامو خورا کونہ۔۔۔ وی کنہ د خوارانو، عاجزانو حق راتہ د گل غوندی خوئے واخستو،، شیرولی د خپلی بنسختی دغہ ساندي اوریدلہ۔ د ہغہ پہ تور سکان مخ دوه سپینی سپینی اوبنسکی راغلی۔ او پہ بریتونو کبسی ئی ورکی شوہ۔ ہغہ یو اسویلو اوکرو۔ چہ پورته اسمان تہ ئی اوکتل نو د ہغہ غورونو تہ یو اواز راغی۔

،، اللہ تعالیٰ ہر خہ معاف کوی خو پردے حق نہ معاف کوی ،، شیرولی اوبورنیدو۔ د ہغہ احساس د ہغہ پہ بہ حسہ ضمیر چکونہ لگول۔ او بیا ئی چہ پہ خپل ماشوم مرځوئی سترگی اولگیدی نو پہ بق بق پہ ژرا شو۔ ہغہ ژرل او بنسختی ئی ورتہ پہ سلگو کبسی وئیل ژارہی خلہ ،، ورشہ نور د هاغہ یتیمانو خورا کونہ او کونہ ورنہو حقونہ نور را اوترورہ چہ ما درنہ ہم خدائے پاک واخلی پاخہ۔۔۔ ورشہ نور حرام کورتہ راؤرہ ،،۔ پہ شیر ولی دا تولی خبری لکہ د تندر گزارونہ لگیدل۔ ہغہ ملامتہ زورند سرد خپل ماشوم خوئی پہ مرگ اوبنسکی توبہ ولی او خلقو پہ سوالیہ نظرونو یو بل تہ کتل۔

زما نور چاپ کتابونہ

- ۱ محنت کا پہل د ماشومانو لپارہ قیصہ چہی زما د سکول پہ ورخو شپو کنبی پہ کال ۱۹۷۵ء کنبی چاپ شو۔
- ۲ گیلی د کالج پہ ورخو شپو کنبی د لیونو احساساتو، ورومبی شعري مجموعہ،، چہی پہ کال ۱۹۷۸ء کنبی چاپ شوہ۔
- ۳ وینن خوبونہ د یونیورسٹی پہ ورخو شپو کنبی مرتب کرے شوی دویمہ شعري مجموعہ چہی پہ کال ۱۹۸۱ء کنبی چاپ شوہ۔
- ۴ گل بانو د برسوات یوہ اولسی قیصہ چہی پہ منظوم شکل کنبی پہ کال ۱۹۸۲ء کنبی چاپ شوہ۔
- ۵ صلو علیہ ورمیہ نعتیہ مجموعہ چہی پہ کال ۱۹۸۹ء کنبی چاپ شوہ او پہ کال ۱۹۹۱ء کنبی ورتہ د پاکستان پخوانی صدر خدائے بخنبلی غلام اسحاق خان ایوارڈ ورکرو۔

- ۶ رائجی چچی د پښتو د معیاری لطیفو مجموعہ چچی دوه ځله چاپ او خوره شوه. په ورمبې ځل په کال ۱۹۹۲ء او په دویم ځل په ۲۰۰۲ء کښې چاپ شوه.
- ۷ ستا په نوم د شاعری دویمه مجموعہ چچی په کال ۱۹۹۳ء کښې چاپ او خوره شوه.
- ۸ ډالی په دې کتاب کښې د عبدالحمید بابا او علي خان بابا هاغه منتخب غزلې شاملې دي کومې چچی دیو بل سره فکري مناسبت لري.
- ۹ دیوان احمد دین طالب د نوموړي شاعر دا دیوان د مکملې دیباچې او د لټون نه پس د نوي کلام سره چاپ شوه او خور شوه دے.
- ۱۰ اوبنکې او لمبې د کشمیر د خونړو حالاتو په حقله د سلیم نگر دیزې د کتاب ،، می ۱۱ نرے کشمیر جلته دی کھا ،، دا ترجمہ د یوې ډېرې تفصیلي دیباچې سره په کال ۱۹۹۷ء کښې خوره شوه.
- ۱۱ مشکې د شاعری دا دریمه مجموعہ په کال ۲۰۰۲ء کښې خوره شوه چچی ورکښې د غزلو نه علاوه آزاد نظمونه او قطعې هم شاملې دي.

- ۱۲ لہونتوب د ازاد نظمونو، قطعاتو او غزلو دا مجموعہ
پہ کال ۲۰۰۵ء کبھی بیا پہ کال ۲۰۰۶ء او
بیا پہ کال ۲۰۰۷ء کبھی چاپ شوې ده۔
- ۱۳ جلوي د جدید نعتونو دا مجموعہ پہ کال ۲۰۰۶ء
کبھی چاپ شوه چې ورته د پاکستان
پخواني وزیراعظم شوکت عزیز ایوارډ
ورکړو۔ او دا هم ددې کتاب برکت وو چې زه
د حکومت پاکستان له خوا په خصوصي
توگه، عمرې،، ته اولبرلې شوم۔
- ۱۴ لېونی-
سندري د منتخب فلمي او غېر فلمي هاغه سندرو
مجموعه چې د ادب په چوکاټ کبھی ځائے
کړے شوي دي په دې کتاب کبھی گني
نظمنه هم شامل دي۔ چې په کال ۲۰۰۷ء
کبھی چاپ شومے دے۔
- ۱۵ ډاکټر کبير
ستورے د بره پښتونخوا د لوائے مبارز ځدائے بخښلي
ډاکټر کبير ستوري د ژوند او ملي خدمت
په حواله دا کتاب د ډېرو پوهانو، روشن
فکرانو او ليکوالو احساسات لري۔ چې په
کال ۲۰۰۷ء کبھی چاپ شومے دے۔
- ۱۶ ما هېرولے نة
شې په لنډو بحرونو کبھی د غزلو دا مجموعہ په
کال ۲۰۰۸ء کبھی چاپ شوې ده۔ چې په

- ۱۷ اے گنبد
خضریٰ
آخرہ کنبی دوه،، لہونی سندرې،، ہم لري۔
پہ حرم شریف کنبی د لیکلو نعتونو دا
مجموعه چي د هر لفظ لیکلو ئي زما روح
تہ سکون او زرۂ تہ اطمینان رابخیلے دے۔
- ۱۸ ماتہ آئینہ
(دریم چاپ)
د افسانو دا مجموعہ چي ہرہ،، المیہ،،
ئې ستاسو د توجه پامته داره ده۔

کتابونہ مي ډ پر اولیکل لائقه
لاد شعر په رموزو نه پوهېږم

لائق زاده لائق

جون ۲۰۰۹ء

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**